

Îndrumar de Laborator
pentru
Programare în MATLAB

Ionelia PANEA

ISBN 978-606-16-1232-1

Îndrumar de Laborator
pentru
Programare în MATLAB

Ionelia PANEA

ISBN 978-606-16-1232-1

Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Îndrumar de Laborator
pentru
Programare în MATLAB

Ionelia PANEA

editura universității din bucurești[®]
2021

REFERENȚI ȘTIINȚIFICI

CS I dr. Bogdan Greco
Institutul Național de Cercetare Dezvoltate pentru Fizica Pământului
Conf. dr. ing. Bogdan Mihai Niculescu
Universitatea din București
CS II dr. Sorin Anghel
GeoEcoMar

© *editura universității din bucurești**

Șos. Panduri nr. 90-92, 050663 București – ROMÂNIA
Tel./Fax: +40 214102384
E-mail: editura.unibuc@gmail.com
www.editura-unibuc.ro

Librăria EUB

Bd. Regina Elisabeta nr. 4-12,
030018 București – ROMÂNIA
Tel. +40 213053703

Tipografie

Bd. Iuliu Maniu, Nr. 1-3,
061071, București – România
Tel. 0799.210.566

Copertă și DTP: LAURENȚIU MUȘOIU

ISBN 978-606-16-1232-1

Cuprins

Introducere	7
Capitolul 1	9
Introducere în utilizarea programului MATLAB.....	9
1.1 Lansarea în lucru a programului MATLAB.....	9
1.2 Funcții MATLAB	11
Capitolul 2	15
Definire și operații cu scalari, vectori și matrice	15
2.1 Definirea variabilelor	15
2.2 Definirea scalarilor, vectorilor și a matricelor	22
2.3 Operații cu vectori și matrice	26
Capitolul 3	29
Folosirea funcțiilor for-end și if/elseif/else-end.....	29
3.1 Definirea vectorilor și a matricelor folosind funcția for-end	29
3.1.1 Definirea vectorilor	29
3.1.2 Definirea matricelor	32
3.2 Definirea vectorilor și a matricelor folosind funcțiile for-end și if/elseif/else-end	34
3.2.1 Definirea vectorilor	34
3.2.2 Definirea matricelor	37
3.3 Definirea vectorilor și a matricelor folosind fișierele function	43
Capitolul 4	45
Reprezentări grafice 1D, 2D și 3D.....	45
4.1 Reprezentarea vectorilor. Editarea graficelor.....	45
4.2 Reprezentarea matricelor. Editarea graficelor.....	48
4.3 Reprezentarea 3D. Editarea graficelor.....	53
Capitolul 5	74
Încărcarea și salvarea datelor în format text, SEG-Y și SU	74
5.1 Încărcarea datelor în format text.....	74
5.2 Încărcarea datelor în format SEG-Y.....	74
5.3 Încărcarea datelor în format Seismic Unix (SU)	76
5.4 Salvarea fișierelor în formatul text	80
5.5 Salvarea datelor seismice în formatul SEG-Y.....	82
5.6 Salvarea datelor seismice în formatul SU	84
Capitolul 6	86
Transformata Fourier.....	86
6.1 Transformata Fourier 1D aplicată în domeniul timp	86
6.2 Transformata Fourier 1D aplicată în domeniul spațial	90
6.3 Transformata Fourier 2D	93
6.4 Transformata Fourier inversă	96
Capitolul 7	109
Prelucrarea înregistrărilor seismice în domeniul timp	109

7.1 Definirea și aplicarea top-mute-ului	109
7.2 Definirea și aplicarea bottom-mute-ului	112
7.3 Definirea și aplicarea unui surgical-mute	115
7.4 Definirea și aplicarea grupărilor liniare de geofone	118
7.5 Definirea și aplicarea grupărilor de geofone 3D.....	125
7.6 Folosirea metodei “one-bit normalization”	132
7.7 Analiza de corelare	133
7.7.1 Funcția de autocorelare	133
7.7.2 Funcția de corelare încrucișată.....	136
Capitolul 8	142
Modelarea undelor seismice	142
8.1 Modelare simplă (fără formă de undă Ricker)	142
8.2 Modelare folosind forma de undă Ricker	147
8.3 Interferența undelor seismice	149
Capitolul 9	154
Prelucrarea automată a datelor seismice.....	154
9.1 Citirea și salvarea automată a datelor seismice	154
9.2 Selectarea automată a datelor seismice.....	155
9.3 Atenuarea automată a zgomotului coerent.....	157
9.4 Însușirea automată a seismogramelor	160
9.5 Însușirea automată a traselor dintr-un set de date seismice	161
9.6 Analiza spectrală automată a traselor dintr-un set de date seismice.....	163
9.7 Însușirea automată a spectrelor dintr-un set de date seismice	165

Introducere

MATLAB (Matrix Laboratory) reprezintă un mediu de programare care este folosit în universități și în industrie pentru prelucrarea datelor seismice, electrice, magnetice, geofizică de sondă ș.a.m.d. Analiza și prelucrarea datelor seismice se poate face folosind MATLAB după instalarea pachetelor de programe grupate în toolbox-urile CREWES și SEGYMAT. Exemple de programe folosite pentru prelucrarea și modelarea datelor seismice, cu aplicații mai mult în studiile de cercetare, sunt prezentate în Margrave (2003). Folosirea acestor programe necesită un nivel mediu de cunoaștere/utilizare a MATLAB-ului.

Acest îndrumar este destinat studenților din cadrul Facultății de Geologie și Geofizică, Departamentele de Geofizică și Inginerie Geologică, anul III, și conține o serie de lucrări al căror grad de dificultate variază de la nivelul de începător până la cel de avansat. Aceste lucrări au fost definite pentru a fi folosite în analiza și prelucrarea datelor seismice. Exemple de exerciții cu sau fără rezolvare afișată sunt prezentate la sfârșitul fiecărui capitol.

În Capitolul 1 sunt prezentate noțiuni introductive despre organizarea MATLAB-ului, despre comenzile de bază și specifice acestui program și despre funcțiile predefinite care pot fi folosite în scrierea programelor. Funcțiile folosite pentru definirea scalarilor, vectorilor și a matricelor sunt descrise în Capitolele 2 și 3. Modul în care sunt realizate reprezentările grafice ale vectorilor și matricelor este prezentat în Capitolul 4. Funcțiile folosite pentru încărcarea și salvarea datelor seismice în formatele SEG-Y și Seismic Unix (SU) sunt prezentate în Capitolul 5. Informațiile necesare construirii geometriei folosite în prelucrarea și modelarea datelor seismice pot fi încărcate sau salvate în formatul text; funcțiile folosite sunt prezentate în Capitolul 5. Rezultatele prelucrării sau modelării se analizează și reprezentând datele în domeniul spectral. Transformata Fourier este folosită pentru a se obține spectrele de amplitudine și de fază ale datelor seismice. În Capitolul 6 sunt prezentate exemple de funcții și programe folosite pentru a transforma datele seismice din domeniul timp în domeniul frecvență sau din domeniul timp-distanță în domeniul frecvență-număr de undă. Analiza și prelucrarea datelor seismice se poate face cu sau fără folosirea transformatei Fourier. Exemple de aplicații sunt prezentate în Capitolul 7. O parte din aceste programe pot fi folosite pentru pregătirea datelor seismice folosite ca date de intrare în programele propuse de van der Burg et al. (2006). În Capitolul 8 sunt prezentate o serie de programe folosite pentru modelarea datelor seismice cu aplicații în proiectarea studiilor seismice active sau pasive și în analiza datelor seismice înregistrate folosind metoda activă. Funcțiile și programele descrise în Capitolul 9 sunt utile pentru analiza și folosirea unui set mare de date seismice. Analiza,

prelucrarea și salvarea fiecărei înregistrări în parte consumă destul de mult timp iar MATLAB-ul conține o serie de funcții care pot fi folosite pentru scrierea programelor ce permit citirea automată a fiecărei înregistrări în parte, prelucrarea acestora și apoi salvarea automată în fișiere independente sau nu.

Capitolul 1

Introducere în utilizarea programului MATLAB

1.1 Lansarea în lucru a programului MATLAB

MATLAB este un program interactiv care poate fi folosit la prelucrarea numerică a semnalelor sau înregistrărilor de diferite tipuri. De exemplu, datele seismice pot fi încărcate în programul MATLAB dacă sunt salvate în formatul SEG-Y sau SU. MATLAB este un program simplu de învățat și este des utilizat în mediile universitare și în industrie (SeisSpace - Halliburton).

Elementele de bază în MATLAB sunt vectorii și matricele. Orice semnal analizat este convertit într-un vector sau o matrice, în funcție de dimensiunea semnalului, 1D sau 2D. De exemplu, o trasă seismică va fi întotdeauna considerată un vector coloană ($N_t \times 1$), iar o înregistrare seismică va fi citită ca o matrice ($N_t \times N_x$). În aceste exemple, N_t reprezintă numărul de eșantioane de timp conținute de trasa seismică, iar N_x reprezintă numărul de trase conținute de înregistrarea analizată.

Analiza și prelucrarea datelor seismice necesită instalarea, pe lângă programul MARLAB, a unor programe grupate în așa-numitele toolbox-uri SEGYMAT și CREWES.

Programul se lansează în execuție cu dublu click pe iconița Matlab sau prin selectarea iconiței și apoi Matlab.exe; pe monitor vor apărea următoarele ferestre:

- Command Window: fereastra în care utilizatorul introduce comenzile;
- Command History: fereastra în care se păstrează un istoric al comenzilor folosite;
- Current Directory: arată directorul în care se lansează programul.

Din meniul principal se pot alege ferestrele de lucru, acestea se selectează din *View*; de obicei, se păstrează numai fereastra Command Window în care se introduc comenzile de către utilizator.

După lansarea în execuție, programul MATLAB intră în *modul de comandă*, adică afișează prompter-ul `>>` în fereastra de comandă. Din acest moment, utilizatorul introduce comenzile al căror răspuns este reprezentat de *variabile*; numele acestora este definit de către utilizator. În cazul în care obținerea anumitor variabile necesită folosirea mai multor comenzi, este utilă scrierea acestor comenzi în programe salvate sub forma fișierelor cu extensia **.m**. Aceste fișiere sunt de două feluri, *script* sau *funcție (function)*.

Un fișier *script* este un fișier extern care conține o secvență de comenzi MATLAB. Rularea acestui tip de fișier se face în două moduri, prin folosirea butonului "Run" sau prin selectarea tuturor comenzilor scrise în fișier, sau o parte din ele, și selectarea folosind butonul din dreapta al mouse-ului (MB3) a comenzii "Evaluate selection". Rezultatul execuției acestui tip de fișier este reprezentat de un set de variabile

care rămân în zona de memorie a aplicației; toate mărimile definite în *script* apar ca variabile după executarea lui.

Un exemplu de fișier script este prezentat mai jos:

```
% program care calculează raza primei zone Fresnel:
clear
% date de intrare:
f_min = 10 % Hz
pas = 0.2 % Hz
nf = 100
V = 1250 % m/s
timp = 1 % s

% calculul razei primei zone Fresnel
for ifreq=1:nf
    f(ifreq)=f_min+(ifreq-1)*pas;
    Rf(ifreq)=(V/2)*sqrt(timp/f(ifreq));
end
plot(f,Rf)
```

Dacă se folosește un fișier tip *funcție (function)*, în urma execuției lui se obțin numai variabilele pe care definite ca ieșiri ale programului.

```
function [Rf]=fresnel_function(f_min,V,timp);

% date de intrare:
f_min = 10 % Hz
pas = 0.2 % Hz
nf = 100
V = 1250 % m/s
timp = 1 % s

% calculul razei primei zone Fresnel
for ifreq=1:nf
    f(ifreq)=f_min+(ifreq-1)*pas;
    Rf(ifreq)=(V/2)*sqrt(timp/f(ifreq));
end
plot(f,Rf)
```

Executarea acestui tip de fișier se poate face direct în fereastra de comandă folosind următoarea expresie:

```
[Rf]=fresnel_function(10,1250,1);
```

Directorul în care pornește MATLAB-ul se numește *directorul curent*. Acesta se poate schimba temporar de către utilizator în timpul folosirii programului sau permanent prin MB3 pe iconița Matlab, se selectează *Properties*, se introduce numele noului director în care să pornească programul apoi se selectează OK. Efectul schimbării permanente apare la noua pornire a MATLAB-ului. Se pot face mai multe shortcut-uri în care se pot selecta diferiți directori din care se dorește pornirea programului; această opțiune se poate

folosi în cazul în care se lucrează cu seturi de programe definite pentru seturi de date diferite.

Exerciții:

E1: Setati noul director curent din care să pornească MATLAB-ul.

E2: Folosind *View* afișați fiecare fereastră care apare în meniu.

1.2 Funcții MATLAB

Funcțiile predefinite din MATLAB și comenzile pot fi folosite direct în fereastra *Command Window*. Apariția prompter-ului >> arată că programul este gata să primească comenzile utilizatorului. Comenzile de bază, cum ar fi trecerea de la un director la altul, definire de directoare noi, listarea conținutului unui director, aflarea directorului curent, și cele specifice acestui program sunt descrise în Tabelele 1.1, 1.2 și 1.3. Dacă se folosește expresia “ whos *nume de variabilă*”, se obțin informații numai despre acea variabilă. Dacă se folosește “ clear *nume de variabilă*”, se șterge numai acea variabilă.

Tabelul 1.1: Exemple de comenzi de bază folosite în MATLAB

<i>Comenzi de bază</i>	
pwd	Calea spre directorul curent
Ls	Listarea fișierelor conținute de director
cd	Schimb între directoare
mkdir	Definire director nou

Tabelul 1.2: Exemple de comenzi specifice MATLAB-ului

<i>Comenzi specifice Matlab-ului</i>	
whos	Listarea variabilelor definite de utilizator, a dimensiunii și tipului acestora (reale sau complexe)
who	Listează variabilele definite de utilizator
clear	Ștergerea tuturor variabilelor definite de utilizator
help	Tastat împreună cu numele funcției predefinite aduce informații despre folosirea acesteia

Exerciții cu rezolvare afișată:

E1: Definiți numere aleatoare folosind funcția `rand`.

```
>> rand(1,1)
ans =
    0.9058
```

```
>> rand(1,1)
ans =
    0.1270
```

```
>> rand(1,1)
ans =
    0.9134
```

Tabelul 1.3: Exemple de funcții predefinite din Matlab

<i>Funcții predefinite</i>	
<code>rand</code>	Definire număr aleator
<code>round</code>	Rotunjire număr aleator
<code>ceil</code>	Rotunjire număr aleator la valoare mai mare
<code>floor</code>	Rotunjire număr aleator la valoare mai mică
<code>fliplr</code>	Inversare vector linie/matrice pe orizontală
<code>flipud</code>	Inversare vector/matrice pe verticală
<code>resamp</code>	Reeșantionarea unei variabile la intervalul dorit
<code>power</code>	Ridicarea la putere
<code>fft</code>	Transformata Fourier 1D
<code>fft2</code>	Transformata Fourier 2D
<code>zeros</code>	Definire vector / matrice în care toate elementele au valoarea 0
<code>ones</code>	Definire vector / matrice în care toate elementele au valoarea 1
<code>eye</code>	Definire matrice în care elementele de pe diagonala principală au valoarea 1 și în rest 0
<code>load</code>	Încarcă un fișier text
<code>save</code>	Salvează un fișier text
<code>plot</code>	Reprezentare grafică a unui vector linie sau coloană
<code>imagesc</code>	Reprezentare grafică 2D color
<code>surf</code>	Reprezentare grafică 3D color

E2: Definiți numere aleatoare folosind funcția `rand` și apoi determinați numerele întregi corespunzătoare folosind funcția `round`.

```
>> A=rand(1,1)
```

```
A =
    0.6324

>> round(A)
ans =
    1

>> A=rand(1,1)
A =
    0.0975

>> round(A)
ans =
    0
```

E3: Definiți numere aleatoare folosind funcția `rand` și apoi determinați numerele întregi corespunzătoare folosind funcția `ceil`.

```
>> A=rand(1,1)
A =
    0.5469

>> ceil(A)
ans =
    1

>> A=rand(1,1)
A =
    0.9575

>> ceil(A)
ans =
    1
```

E4: Definiți numere aleatoare folosind funcția `rand` și apoi determinați numerele întregi corespunzătoare folosind funcția `floor`.

```
>> A=rand(1,1)
A =
    0.9649

>> floor(A)
ans =
    0

>> A=rand(1,1)
A =
    0.1576
```

```
>> floor(A)
ans =
    0
```

E5: Definiți numere întregi și aleatoare folosind funcția `rand` apoi ridicați la puterea a 3-a folosind funcția `power`.

```
>> A=2
A =
    2
```

```
>> B=3
B =
    3
```

```
>> C=power(A,B)
C =
    8
```

```
>> A=rand(1,1)
A =
    0.9706
```

```
>> B=3
B =
    3
```

```
>> C=power(A,B)
C =
    0.9143
```

E6: Definiți matrice de ordinul 2 folosind funcțiile `zeros`, `ones` și `eye`:

```
>> zeros(2,2)
ans =
    0    0
    0    0
```

```
>> ones(2,2)
ans =
    1    1
    1    1
```

```
>> eye(2,2)
ans =
    1    0
    0    1
```

Capitolul 2

Definire și operații cu scalari, vectori și matrice

2.1 Definirea variabilelor

Variabilele pot fi definite direct în fereastra *Command Window* de către utilizator sau ca urmare a executării unui fișier. Numele de variabile sunt case-sensitive (conține literă mare și mică). Funcțiile predefinite se scriu numai cu literă mică.

Variabilele pot fi numere naturale, complexe, vectori sau matrice. Acestea pot fi definite cu afișare dacă nu se pune punct și virgulă la definirea lor, indiferent de locul unde se face aceasta, direct în fereastra de comandă sau într-un fișier *script* sau *function*.

Variabila definită automat de mediul MATLAB este "ans" și în ea este returnat rezultatul executării unei expresii în care nu a fost definită o variabilă. Există o serie de variabile predefinite în MATLAB cu caracter permanent și anume:

- pi = 3.1416,
- i este variabila folosită pentru scrierea numerelor complexe,
- j este variabila alternativă la unitatea imaginară,
- inf este variabila folosită pentru reprezentarea lui plus infinit ca rezultat al împărțirii 1.0 / 0.0,
- nan este variabila folosită pentru reprezentarea lui not-a-number ca rezultat al împărțirii 0.0 / 0.0,
- realmax și realmin reprezintă cea mai mare și cea mai mică valoare pozitivă în virgulă mobilă.

Pentru definirea variabilelor se pot folosi operatorii aritmetici de bază, funcții predefinite și caractere specifice MATLAB-ului (vezi Tabelele 2.1, 2.2 și 2.3). În cazul în care se lucrează cu vectori și matrice, atenție trebuie acordată dimensiunilor acestora:

```
A = [1 2 3 4]
```

```
B = [1 2 4]
```

```
A+B
```

```
A =
```

```
1     2     3     4
```

```
B =
```

```
1     2     4
```

```
??? Error using ==> plus  
Matrix dimensions must agree.
```


Tabelul 2.1: Operatori aritmetici de bază folosiți în definirea variabilelor

<i>Operatori aritmetici</i>	<i>Simbol</i>
Adunare	+
Scădere	-
Multiplicare	*
Împărțire	/
Ridicare la putere	^
Transpusă	'

Tabelul 2.2: Exemple de funcții predefinite folosite în definirea variabilelor

<i>Funcții predefinite</i>	<i>Simbol</i>
Valoare absolută	abs
Faza atașată unui număr complex (radiani)	angle
Partea reală a unui număr complex	real
Partea imaginară a unui număr complex	imag
Rădăcina pătrată	sqrt
Exponențială	exp
Logaritm	log
Funcția sin	sin
Funcția cos	cos
Transformata Fourier 1D	fft
Transformata Fourier 2D	fft2

Tabelul 2.3: Exemple de caractere speciale folosite în definirea variabilelor

<i>Caractere speciale din Matlab</i>	<i>Simbol</i>
Generarea diviziunilor	:
Definirea corpului unei funcții	()
Definirea unui vector / matrice	[]
Indicator de operație aritmetică element cu element	.
Continuarea unei comenzi Matlab pe linia de comandă următoare	...
Separator între instrucțiuni pe aceeași linie de comandă (cu rezultat pe ecran)	,
Separator între instrucțiuni pe aceeași linie de comandă (fără rezultat pe ecran)	;
Introducerea de comentarii în scrierea programului	%
Separator între liniile unei matrice	[;]

Exercitii cu rezolvare afișată:

E1: Definiți variabila A direct în Command Window.

Se tastează direct în fereastra de comandă, la prompter:

```
>> A = 1-i * 2
```

se apasă tasta Enter și se obține:

```
A =  
1.0000 - 2.0000i
```

Răspunsul nu mai este afișat dacă se scrie punct și virgulă când se definește variabila A :

```
>> A = 1-i * 2;  
>>
```

E2: Calculați valoarea absolută a variabilei A cu afișare pe ecran.

Se tastează direct în fereastra de comandă, la prompter, apoi Enter:

```
>> B=abs(A)  
B =  
2.2361
```

E3: Calculați faza variabilei A cu afișare pe ecran.

Se tastează direct în fereastra de comandă, la prompter, apoi Enter:

```
>> F = angle(A)  
F =  
-1.1071
```

E4: Calculați partea reală și cea imaginară a variabilei complexe A cu afișare pe ecran.

Se tastează direct în fereastra de comandă, la prompter, apoi Enter:

```
>> R=real(A)  
R =  
1
```

```
>> C=imag(A)  
C =
```

E5: Definiți variabila `nx` cu afisare pe ecran; `nx` poate reprezenta numărul de geofone active de pe profilul de observație.

Se tastează direct în fereastra de comandă, la prompter, apoi Enter:

```
>> nx = 80
```

și rezultă:

```
nx =  
80
```

E6: Definiți variabila `nx` fără afișare în fereastra de comandă.

Se tastează direct în fereastra de comandă, la prompter, apoi Enter:

```
>> nx = 80;
```

și rezultă:

```
>>
```

E7: Definiți variabila `dt` în secunde sub ambele forme, cu sau fără afișare în fereastra de comandă.

- cu afișare în fereastra de comandă:

```
>> dt = 0.001  
>> dt =  
0.001
```

- fără afișare în fereastra de comandă:

```
>> dt = 0.001;  
>>
```

E8: Multiplicați două variabile, `dt` și `nt`, fără salvarea rezultatului într-o variabilă definită; folosiți editorul de text și adăugați comentarii pentru a explica semnificația variabilelor.

Se scrie în editorul de text și apoi se execută cu *Evaluate selection*:

```
dt = 0.001; % interval de eșantionare în timp
nt = 501; % număr de eșantioane de timp
dt*nt
```

iar răspunsul este afișat în *Command Window*:

```
>>
dt = 0.001; % interval de eșantionare în timp
nt = 501; % număr de eșantioane de timp
dt*nt

ans =
    0.5010
>>
```

E9: Calculați distanța, *dist*, dintre două puncte cu coordonate cunoscute cu afișare pe ecran.

Definiți variabilele:

```
x1 = 10
x2 = 15
y1 = 2
y2 = 4
dist = sqrt((x2-x1)^2+(y2-y1)^2)
```

iar rezultatul este:

```
x1 =
    10
x2 =
    15
y1 =
     2

y2 =
     4
dist =
    5.3852
```

E10: Calculați valoarea coeficientului de reflexie, *R*, folosind variabilele:

```
rho1=0.2
rho2=0.18
V1 = 2000
V2 = 2400
```

```
R = (rho2*V2-rho1*V1) / (rho2*V2+rho1*V1)
```

Rezultatul este:

```
R =  
    0.0385
```

E11: Calculați sinus, cosinus și tangentă pentru un unghi de 45°. Funcțiile trigonometrice se folosesc pentru unghiuri definite în radiani:

```
>> rad_45=(45*3.14)/180  
rad_45 =  
    0.7850
```

```
>> sin_i = sin(rad_45)  
sin_i =  
    0.7068
```

Funcția cosinus se determină știind sinus:

```
cos_i = sqrt(1-sin_i^2)
```

Funcția tangentă se determină folosind sinus și cosinus:

```
tg_i = sin_i/cos_i.
```

E12: Definiți variabila `dx_rand` ca rezultat al expresiei `dx_reg + rand(1,1)`, știind că `dx_reg = 5`. Variabila `dx_reg` poate reprezenta distanța dintre două geofone alăturate.

```
>> dx_reg = 5;  
>> dx_rand = dx_reg + rand(1, 1)  
dx_rand =  
    5.8214
```

Aplicarea funcției `rand` poate avea drept rezultat un scalar, un vector sau o matrice.

- un scalar:

```
>> rand(1, 1)  
ans =  
    0.0925
```

- un vector coloană:

```
>> rand(2,1)  
ans =
```

```
0.2311
0.6068
```

- un vector linie:

```
>> rand(1,2)
ans =
    0.8147    0.9058
```

- o matrice:

```
>> rand(2, 2)
ans =
    0.4860    0.7621
    0.8913    0.4565
```

Funcția `rand` poate fi folosită pentru a se obține valori pozitive sau negative:

```
>> 2*rand(1,1)-1
ans =
    0.8268
```

```
>> 2*rand(1,1)-1
ans =
    0.2647
```

```
>> 2*rand(1,1)-1
ans =
   -0.8049
```

Dacă se dorește obținerea unor numere limitate de o valoare maximă, `err_max`, se folosește:

```
>> err_max=0.5
err_max =
    0.5000
```

```
>> (2*rand(1,1)-1)*err_max
ans =
    0.3147
```

```
>> (2*rand(1,1)-1)*err_max
ans =
    0.4058
```

```
>> (2*rand(1,1)-1)*err_max
ans =
   -0.3730
```

În mod asemănător se pot obține vectori și matrice cu elemente ale căror valori sunt aleatoare, pozitive și negative, limitate sau nu de o valoare maximă.

E13: Rotunjiți variabila `dx_rand` definită la exercițiul anterior folosind funcția predefinită `round`:

```
>> round(dx_rand)
ans =
     6
```

E14: Rotunjiți variabila `dx_rand` la numărul întreg mai mic decât valoarea ei.

```
>> floor(dx_rand)
ans =
     5
```

E15: Rotunjiți variabila `dx_rand` la numărul întreg mai mare decât valoarea ei.

```
>> ceil(dx_rand)
ans =
     6
```

2.2 Definirea scalarilor, vectorilor și a matricelor

MATLAB-ul conține un pachet de programe care lucrează cu matrice numerice rectangulare ale căror elemente pot fi numere reale sau complexe. Astfel, scalarii sunt asimilați matricelor cu o linie și o coloană (1×1), vectorii sunt asimilați matricelor cu o linie ($1 \times n$) sau o coloană ($n \times 1$).

Se numește matrice cu m linii și n coloane un tablou cu m linii și n coloane ale cărui elemente sunt numere reale sau complexe. O matrice cu o linie și n coloane se mai numește matrice linie; o matrice cu m linii și o coloană se mai numește matrice coloană. Dacă numărul de coloane este egal cu numărul de linii, atunci matricea se numește matrice pătratică. O matrice se numește nulă (zero) dacă toate elementele ei sunt zero. Matricea în care toate elementele de pe diagonala principală sunt egale cu 1, iar în rest sunt egale cu 0, se numește matricea unitate.

MATLAB-ul conține funcții care definesc astfel de matrice. De exemplu, știind valorile pentru m și n , matricea cu toate elementele zero se obține folosind funcția predefinită `zeros(m, n)`. Matricea cu toate elementele de pe diagonala principală egale cu 1 se obține folosind funcția `eye(m, n)`. Matricea cu toate elementele egale cu 1 se

obține folosind funcția `ones(m, n)`. Definirea unei matrice se poate face în mai multe feluri. Cel mai simplu mod este de a introduce termenii direct în fereastra de comandă:

```
M = [ 1 2 3 4; 1 2 3 4; 1 2 3 4]
```

ce va avea ca rezultat:

```
M =
     1     2     3     4
     1     2     3     4
     1     2     3     4
```

Acest mod de definire este util în cazul în care se lucrează cu matrici de dimensiuni mici. Atunci când trebuie definite matrici de dimensiuni mari, de exemplu cu sute de elemente pe coloană și/sau linie, se folosește comanda specială în MATLAB “:” sau funcția `for-loop`, care va fi prezentată în subcapitolul 3.1.2. Parametrii care trebuie introduși înainte de definirea unei matrice sunt numărul maxim de elemente pe coloană, `ncol`, și pe linie, `nlinie`.

O matrice cu două linii și număr de coloane egal cu `ncol` poate fi definită folosind “:” astfel:

```
>> ncol = 40;
>> M = [1:1:ncol;2:2:2*ncol]
M =
Columns 1 through 18
     1     2     3     4     5     6     7     8     9    10    11    12    13    14    15    16    17    18
     2     4     6     8    10    12    14    16    18    20    22    24    26    28    30    32    34    36
Columns 19 through 36
    19    20    21    22    23    24    25    26    27    28    29    30    31    32    33    34    35    36
    38    40    42    44    46    48    50    52    54    56    58    60    62    64    66    68    70    72
Columns 37 through 40
    37    38    39    40
    74    76    78    80
```

Introducerea scalarilor, vectorilor și a matricelor se poate face direct în fereastra de comandă sau cu ajutorul fișierelor *script* sau *function*.

Exerciții cu rezolvare afișată:

E1: Introduceți un scalar, `nx`, în fereastra de comandă cu afișarea rezultatului:

```
>> nx = 100
nx =
```


E2: Definiți un vector coloană, v_c , cu elementele (1 2 3 4):

```
>> Vc = [1; 2; 3; 4]
Vc =
     1
     2
     3
     4
```

și un vector linie, v_l , cu elementele (1 2 3 4):

```
>> Vl = [1 2 3 4]
Vl =
     1     2     3     4
```

E3: Definiți un vector `dist` ce reprezintă distanța acoperită de un dispozitiv de înregistrare folosind variabilele $dx = 5$, reprezentând distanța dintre două geofoaane alăturate exprimată în metri, și $nx = 30$, număr de geofoaane. Calculați poziția fiecărui receptor din dispozitivul de înregistrare, `dist_g`.

```
>> dx = 5;
>> nx = 30;
>> dist = dx*(nx-1)

dist =
    145

>> dist_g = dx*(1:nx)

dist_g =
Columns 1 through 17
     5    10    15    20    25    30    35    40    45    50    55    60    65    70    75    80    85
Columns 18 through 30
    90    95   100   105   110   115   120   125   130   135   140   145   150
```

E4: Definirea matricelor folosind funcțiile predefinite:

```
>> eye(3,3)
ans =
     1     0     0
     0     1     0
     0     0     1

>> ones(3,3)
```

```
ans =
     1     1     1
     1     1     1
     1     1     1
```

```
>> zeros(3,3)
ans =
     0     0     0
     0     0     0
     0     0     0
```

Exerciții fără rezolvare afișată:

E1: Știind valorile pentru $dt = 0.001$, $nt = 501$, $dx = 5$, $nx = 20$, calculați următoarele variabile:

```
Scalar: timp = dt*nt
Vector: timp = dt*(1:nt)
Scalar: dist = dx*nx
Vector: dist = dx*(1:nx)
Scalar: fn = 1/(2*dt) % frecvența Nyquist
Scalar: kn = 1/(2*dx) % numărul de undă Nyquist
```

E2: Știind valorile pentru modulul lui Young, E , și raportul lui Poisson, ν , calculați:

```
Modulul de incompresibilitate:  $K = E / 3(1-2\nu)$ .
Primul parametru Lamé:  $\lambda = E\nu / (1+\nu)(1-2\nu)$ 
Modulul de forfecare:  $G = E / 2(1+\nu)$ .
```

```
Gresie:  $E = 2.0 \cdot 10^{11}$ ,  $\nu = 0.25$ 
Marna:  $E = 3.0 \cdot 10^{11}$ ,  $\nu = 0.35$ 
Granit:  $E = 3.3 \cdot 10^{11}$ ,  $\nu = 0.28$ 
Cuartit:  $E = 7.0 \cdot 10^{11}$ ,  $\nu = 0.23$ 
```

E3: Calculați sinus, cosinus și tangentă pentru unghiurile 15, 30, 45, 75 și 90.

E4: Calculați sinus, cosinus și tangenta unui unghi critic folosind vitezele de propagare cu valorile $v_1 = 2000$ m/s și $v_2 = 2400$ m/s.

2.3 Operații cu vectori și matrice

Dimensiunile vectorilor și matricelor implicate în diverse operații aritmetice sunt foarte importante; de exemplu, nu se poate aduna un vector care are trei elemente cu unul care are patru elemente.

```
V1 = [1 2 3 4]
```

```
V2 = [1 2 3]
```

```
>> V1+V2
```

```
??? Error using ==> +  
Matrix dimensions must agree.
```

```
>> V1-V2
```

```
??? Error using ==> -  
Matrix dimensions must agree.
```

```
>> V1*V2
```

```
??? Error using ==> *  
Inner matrix dimensions must agree.
```

```
>> V1'*V2      ! V1' este transpusa lui V1
```

```
ans =  
     1     2     3  
     2     4     6  
     3     6     9  
     4     8    12
```

```
>> V1*V2'      !!!! V2' este transpusa lui V2
```

```
??? Error using ==> *  
Inner matrix dimensions must agree.
```

Aceeași regulă se aplică și în cazul operațiilor cu matrice. De exemplu, adunarea a două matrice se face numai dacă au aceeași dimensiune. Dacă se definesc matricele $M1 (2 \times 3)$, $M2 (2 \times 3)$ și $M3 (3 \times 3)$, se pot aduna matricele $M1$ și $M2$ dar nu se pot aduna $M3$ cu $M1$ sau cu $M2$ datorită mărimii lor diferite, număr de linii diferit. La fel se întâmplă și în scăderea a două matrice.

```
M1 = [1 2 3; 1 2 3]
```

```
M2 = [2 3 4; 2 3 4]
```

```
M3 = [ 1 2 3; 2 3 4; 3 4 5]
```

```
M = M1+M2
```

```
N = M1+M3
```

```
O = M2+M3
```

```
M1 =
     1     2     3
     1     2     3
```

```
M2 =
     2     3     4
     2     3     4
```

```
M3 =
     1     2     3
     2     3     4
     3     4     5
```

```
M =
     3     5     7
     3     5     7
```

??? Error using ==> plus
Matrix dimensions must agree.

Multiplicarea directă a matricelor M_1 și M_2 nu este posibilă; în schimb, se pot multiplica dacă se folosește transpusa uneia dintre ele, de exemplu M_2' .

```
M1 = [1 2 3; 1 2 3]
M2 = [2 3 4; 2 3 4]
```

```
M = M1*M2'
```

```
M1 =
     1     2     3
     1     2     3
```

```
M2 =
     2     3     4
     2     3     4
```

```
M =
    20    20
    20    20
```

Determinantul unei matrice, M , se calculează folosind expresia $\det(M)$. Inversa unei matrice, M , se obține scriind $\text{inv}(M)$.

```
M = [1 2 3; 1 2 3]
det_M = det(M)
```

```
M =
     1     2     3
     1     2     3
```

```
??? Error using ==> det
Matrix must be square.
```

```
M = [ 1 5 3; 4 3 1; 1 9 5]
```

```
det_M = det(M)
inv_M = inv(M)
```

```
M =
     1     5     3
     4     3     1
     1     9     5
```

```
det_M =
     10
```

```
inv_M =
     0.6000     0.2000    -0.4000
    -1.9000     0.2000     1.1000
     3.3000    -0.4000    -1.7000
```

Împărțirea a două matrice M și N se efectuează în mai multe moduri:

- Împărțirea la dreapta, M / N , este soluția sistemului liniar compatibil determinat $X * M = N$, adică $X = inv(M) * N$, unde $inv(M)$ este inversa matricei M , calculată în MATLAB folosind expresia $inv(M)$.
- Împărțirea la stânga, $M \setminus N$, este soluția sistemului liniar compatibil determinat $M * X = N$, adică $X = inv(M) * N$.
- Împărțirea element cu element la dreapta, $M ./ N$, se realizează împărțind elementele de pe aceeași poziție.
- Împărțirea element cu element la stânga, $M . \setminus N$, se face împărțind elementele de pe aceeași poziție.

Ridicarea la putere, M^a , se obține scriind expresia M^a , unde $a > 1$. Ridicarea la putere element cu element se face folosind $M.^a$.

Transpusa unei matrice se calculează folosind M' .

Două matrice sunt egale dacă sunt de același tip, adică au același număr de elemente pe linii și coloane, și dacă elementele lor sunt egale.

Capitolul 3

Folosirea funcțiilor for-end și if/elseif/else-end

3.1 Definierea vectorilor și a matricelor folosind funcția for-end

3.1.1 Definierea vectorilor

Știind dimensiunea și valorile elementelor unui vector, acesta poate fi definit folosind:

```
nx = 21 % număr de geofoaane
dxg = 5 % distanța între geofoaane exprimată în metri
for ix=1:nx
    dist(ix)=(ix-1)*dxg;
end
dist

dist =
Columns 1 through 17
0  5  10  15  20  25  30  35  40  45  50  55  60  65  70  75  80
Columns 18 through 21
85  90  95  100
```

Aceste valori pot însemna pozițiile a 21 geofoaane plasate pe un profil seismic liniar într-un dispozitiv cu împușcare la capăt.

Un vector care conține elementele $-100:5:100$ poate fi definit astfel:

```
clear
nx = 41
dxg = 5 % metri
for ix=1:nx
    dist(ix)=(ix-1)*dxg-((nx-1)*dxg)/2;
end
dist

dist =
Columns 1 through 14
-100 -95 -90 -85 -80 -75 -70 -65 -60 -55 -50 -45 -40 -35
Columns 15 through 31
-30 -25 -20 -15 -10 -5 0 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50
Columns 32 through 41
55 60 65 70 75 80 85 90 95 100
```

Aceste valori pot reprezenta pozițiile geofoanelor într-un dispozitiv cu împușcare la centru.

Un vector care conține elementele 30:5:230 poate fi definit astfel:

```
clear
nx = 41
dxg = 5 % metri
offset = 30 % metri
for ix=1:nx
    dist(ix)=(ix-1)*dxg+offset;
end
dist

dist =
Columns 1 through 17
30 35 40 45 50 55 60 65 70 75 80 85 90 95 100 105 110
Columns 18 through 31
115 120 125 130 135 140 145 150 155 160 165 170 175 180
Columns 32 through 41
185 190 195 200 205 210 215 220 225 230
```

Aceste valori pot reprezenta pozițiile geofoarelor într-un dispozitiv cu împușcare cu un offset de 30 metri.

În cazul în care distanțele dintre n_x geofoare variază cu o eroare pozitivă maximă cunoscută, de exemplu $err_max = 0.1$, valoare care înseamnă 10% din distanța regulată dintre geofoare, $dxg = 1$, se folosește următorul program:

```
clear
nx = 41
dxg = 1 % metri
err_max = 0.1
for ix = 1:nx
    dist(ix) = (ix-1)*dxg+rand(1,1)*err_max;
end
dist

dist =
Columns 1 through 9
0.0815 1.0906 2.0127 3.0913 4.0632 5.0098 6.0278 7.0547 8.0958
Columns 10 through 17
9.0965 10.0158 11.0971 12.0957 13.0485 14.0800 15.0142 16.0422
Columns 18 through 25
17.0916 18.0792 19.0959 20.0656 21.0036 22.0849 23.0934 24.0679
Columns 26 through 33
25.0758 26.0743 27.0392 28.0655 29.0171 30.0706 31.0032 32.0277
Columns 34 through 41
33.0046 34.0097 35.0823 36.0695 37.0317 38.0950 39.0034 40.0439
```

Dacă eroarea adăugată distanței regulate dintre geofoare este negativă se scrie:

```

clear
nx = 41
dxg = 1 % metri
err_max = 0.1
for ix = 1:nx
    dist(ix) = (ix-1)*dxg - rand(1,1)*err_max;
end
dist

dist =
Columns 1 through 10
    -0.0382    0.9234    1.9205    2.9813    3.9510    4.9554    5.9354
6.9291    7.9245    8.9724
Columns 11 through 20
    9.9320    10.9345    11.9837    12.9881    13.9502    14.9040    15.9660
16.9415    17.9776    18.9249
Columns 21 through 30
    19.9745    20.9494    21.9301    22.9109    23.9041    24.9453    25.9861
26.9851    27.9742    28.9159
Columns 31 through 40
    29.9746    30.9186    31.9756    32.9071    33.9650    34.9803    35.9749
36.9384    37.9527    38.9648
Column 41
    39.9169

```

Dacă eroarea adăugată distanței regulate dintre geofoane este negativă și pozitivă se scrie:

```

clear
nx = 41
dxg = 1 % metri
err_max = 0.1
for ix = 1:nx
    dist(ix) = (ix-1)*dxg + (2*rand(1,1)-1)*err_max;
end
dist

dist =
Columns 1 through 10
    0.0171    1.0099    2.0834    2.9572    4.0514    5.0507    5.9761
7.0136    7.9152    8.9108
Columns 11 through 20
    10.0062    11.0558    12.0868    12.9260    14.0138    14.9939    15.9024
16.9674    17.9324    19.0589
Columns 21 through 30
    19.9622    21.0057    21.9331    23.0204    23.9526    25.0308    26.0378
27.0496    27.9901    28.9168
Columns 31 through 40

```



```

    29.9458    31.0827    31.9305    33.0652    34.0077    35.0992    35.9156
36.9885    37.9213    39.0924
Column 41
    39.9009

```

Un vector care conține pozițiile geofoarelor într-un dispozitiv cu împușcare centrală cu distanțe neregulate între geofoare cu o eroare maximă de +/-10% din distanța regulată $dxg = 5$ poate fi definit astfel:

```

clear
nx = 21
dxg = 5 % metri
err_max=0.1
for ix=1:nx
    dist(ix)=(ix-1)*dxg-((nx-1)*dxg)/2+(2*rand(1,1)-1)*err_max;
end
dist

dist =
Columns 1 through 10
   -49.9450   -44.9365   -39.9263   -35.0831   -30.0200   -25.0480   -19.9400
  -15.0137   -9.9179   -5.0636
Columns 11 through 20
   -0.0472    4.9291    9.9272   15.0739   20.0159   25.0100   29.9290
35.0706   40.0244   44.9702
Column 21
    50.0026

```

3.1.2 Definirea matricelor

În definirea unei matrice, funcția `for` se folosește pentru definirea liniilor și coloanelor din matricea dorită. O matrice, M , cu două linii și 40 coloane se poate defini astfel:

```

ncol = 40;
nlinie = 2;

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        M(ilinie,icol)=icol*ilinie;
    end
end
M

M =

```

```

Columns 1 through 11
    1     2     3     4     5     6     7     8     9    10    11
    2     4     6     8    10    12    14    16    18    20    22

Columns 12 through 22
    12    13    14    15    16    17    18    19    20    21    22
    24    26    28    30    32    34    36    38    40    42    44

Columns 23 through 33
    23    24    25    26    27    28    29    30    31    32    33
    46    48    50    52    54    56    58    60    62    64    66

Columns 34 through 40
    34    35    36    37    38    39    40
    68    70    72    74    76    78    80

```

Valoarea fiecărui element din matrice se calculează folosind expresiile matematice corespunzătoare.

Exercitii fără rezolvare afișată:

E1: Definiți un vector ce reprezintă distanța acoperită de un dispozitiv de înregistrare cu n_x geofoare spațiate la distanța dxg folosind `for-loop`. Calculați distanțe regulate, distanțe neregulate cu o eroare maximă de 25% din valoarea regulată dxg , cu erori pozitive și negative și numai cu erori pozitive sau cu erori negative.

E2: Calculați vectorul `dist` pentru care valorile elementelor variază de la -500 la 500 cu un pas regulat $dxg = 5$ și neregulat cu o eroare maximă de 10% din dxg .

E3: Calculați timpii de propagare ai undelor longitudinale folosind următoarele relații:

```

t = dist/V
t = (1/V1)*sqrt(dist^2 + 4*h^2)
t = (1/V1)*sqrt(dist^2+4*h^2+4*h*dist*sin_fi)

```

și variabilele:

```

V = 450 % m/s
V1 = 1450 % m/s
nx = 72
dxg = 2.5 % metri
h = 100 % metri
fi = 30 % unghi exprimat în grade.

```

Efectuați calculele considerând variabila `dist` un scalar sau un vector cu număr de elemente egal cu n_x .

E4: Definiți o matrice în care valoarea fiecărui element este egală cu suma poziției lui pe linie și coloană.

E5: Definiți o matrice cu 10 coloane și trei linii în care valorile de pe prima linie să fie 1-10, de pe a doua linie 11-20 și a treia linie 21-30.

E6: Definiți o matrice cu cinci coloane și trei linii în care prima linie începe cu 1, a doua cu 11 și a treia cu 21. Diferența dintre elementele de pe fiecare linie este 2.

E7: Definiți o matrice cu cinci linii și șase coloane în care elementele au valori mai mari sau mai mici decât 10 cu o eroare maximă de 50% din 1.

3.2 Definierea vectorilor și a matricelor folosind funcțiile for-end și if/elseif/else-end

3.2.1 Definierea vectorilor

Funcțiile `if`, `if-else` și `if-elseif-else` se folosesc pentru a modifica o singură valoare sau mai multe valori dintr-un vector.

Modificarea valorii unui singur element dintr-un vector se poate face folosind funcția `if`:

```
clear
nx = 21
dxg = 2.5 % metri

for ix = 1:nx
    if ix == 15
        dist(ix) = 0.0;
    else
        dist(ix) = ix*dxg;
    end
end
dist

dist =

Columns 1 through 7
    2.5000    5.0000    7.5000    10.0000    12.5000    15.0000    17.5000
Columns 8 through 14
    20.0000    22.5000    25.0000    27.5000    30.0000    32.5000    35.0000
Columns 15 through 21
     0    40.0000    42.5000    45.0000    47.5000    50.0000    52.5000
```

Pentru a modifica valorile a două elemente dintr-un vector se folosește `if-elseif`:

```
clear
nx = 21
dxg = 2.5 % metri

for ix = 1:nx
    if ix == 15
        dist(ix) = 0.0;
    elseif ix == 20
        dist(ix) = 0.0;
    else
        dist(ix) = ix*dxg;
    end
end
dist
```

dist =

```
Columns 1 through 7
2.5000    5.0000    7.5000   10.0000   12.5000   15.0000   17.5000
Columns 8 through 14
20.0000   22.5000   25.0000   27.5000   30.0000   32.5000   35.0000
Columns 15 through 21
0    40.0000   42.5000   45.0000   47.5000         0   52.5000
```

Pentru a modifica valorile mai multor elemente dintr-un vector, funcția `if-else` se folosește astfel:

```
clear
nx = 21
dxg = 2.5 % metri

for ix = 1:nx
    if ix > 15
        dist(ix) = 0.0;
    else
        dist(ix) = ix*dxg;
    end
end
dist
```

```
dist =
Columns 1 through 7
2.5000    5.0000    7.5000   10.0000   12.5000   15.0000   17.5000
Columns 8 through 14
20.0000   22.5000   25.0000   27.5000   30.0000   32.5000   35.0000
```

```
Columns 15 through 21
37.5000      0      0      0      0      0      0
```

Pentru a modifica valorile elementelor dintr-un vector folosind două condiționări, funcția `if-elseif` se folosește astfel:

```
clear
nx = 21
dxg = 2.5 % metri

for ix = 1:nx
    if ix < 5
        dist(ix) = 0.0;
    elseif ix > 15
        dist(ix) = 0.0;
    else
        dist(ix) = ix*dxg;
    end
end
dist

dist =
Columns 1 through 8
0      0      0      0      12.5000      15.0000      17.5000      20.0000
Columns 9 through 16
22.5000      25.0000      27.5000      30.0000      32.5000      35.0000      37.5000      0
Columns 17 through 21
0      0      0      0      0
```

Funcția `rand` poate fi folosită în definirea vectorilor cu `if-else-elseif` astfel:

```
clear
nx = 21
dxg = 2.5 % metri

for ix = 1:nx
    if ix < 5
        dist(ix) = rand(1,1);
    elseif ix > 15
        dist(ix) = 0.0;
    else
        dist(ix) = ix*dxg;
    end
end
dist

dist =
Columns 1 through 7
```

```

0.7749    0.8173    0.8687    0.0844    12.5000    15.0000    17.5000
Columns 8 through 14
20.0000    22.5000    25.0000    27.5000    30.0000    32.5000    35.0000
Columns 15 through 21
37.5000         0         0         0         0         0         0

```

Definirea unor valori aleatoare cu o eroare maximă `err_max` numai pentru anumite elemente dintr-un vector se poate face astfel:

```

clear
nx = 21
dxg = 2.5 % metri
err_max = 0.25

for ix = 1:nx
    if ix <= 5
        dist(ix) = (2*rand(1,1)-1)*err_max;
    elseif ix > 18
        dist(ix) = 1.0;
    else
        dist(ix) = ix*dxg;
    end
end
dist

dist =
Columns 1 through 7
-0.0501   -0.1201    0.1500   -0.0343    0.2053   15.0000   17.5000
Columns 8 through 14
20.0000   22.5000   25.0000   27.5000   30.0000   32.5000   35.0000
Columns 15 through 21
37.5000   40.0000   42.5000   45.0000    1.0000    1.0000    1.0000

```

3.2.2 Definirea matricelor

Funcțiile `if`, `if-else` și `if-elseif` se folosesc pentru a defini matrice în care valorile pe o linie sau coloană sau valorile de pe un anumit număr de linii sau coloane diferă după o formulă definită.

Modificarea valorii unui singur element dintr-o matrice se poate face astfel:

```

clear
ncol = 4
nlinie = 5

for ilinie=1:nlinie

```

```

for icol=1:ncol
    if icol == 2
        if ilinie == 3
            M(ilinie,icol) = 100;
        else
            M(ilinie,icol) = ilinie;
        end
    else
        M(ilinie,icol) = ilinie;
    end
end
end
M

```

```

M =
     1     1     1     1
     2     2     2     2
     3    100     3     3
     4     4     4     4
     5     5     5     5

```

Modificarea valorilor de o singură linie dintr-o matrice se poate face astfel:

```

clear
ncol = 4
nlinie = 5

for ilinie = 1:nlinie
    for icol = 1:ncol
        if ilinie == 2
            M(ilinie,icol) = 100;
        else
            M(ilinie,icol) = ilinie;
        end
    end
end
end
M

```

```

M =
     1     1     1     1
    100    100    100    100
     3     3     3     3
     4     4     4     4
     5     5     5     5

```

Modificarea valorilor de o singură coloană dintr-o matrice se poate face astfel:

```

clear
ncol = 4
nlinie = 5

for ilinie = 1:nlinie
    for icol = 1:ncol
        if icol == 2
            M(ilinie,icol) = 100;
        else
            M(ilinie,icol) = ilinie;
        end
    end
end
M

```

```

M =
     1    100     1     1
     2    100     2     2
     3    100     3     3
     4    100     4     4
     5    100     5     5

```

Modificarea valorilor de o linie și o coloană dintr-o matrice se poate face astfel:

```

clear
ncol = 4
nlinie = 5

for ilinie = 1:nlinie
    for icol = 1:ncol
        if icol == 2
            M(ilinie,icol) = 100;
        elseif ilinie == 3
            M(ilinie,icol) = 100;
        else
            M(ilinie,icol) = ilinie;
        end
    end
end
M

```

```

M =
     1    100     1     1
     2    100     2     2
    100    100    100    100
     4    100     4     4
     5    100     5     5

```


Exerciții cu rezolvare afișată:

E1: Definiți o matrice cu cinci linii și patru coloane în care valorile de pe fiecare linie sunt egale cu numărul liniei cu condiția ca elementele de pe coloana a doua și liniile 3 – 5 să aibă valoarea 100.

```
clear
ncol = 4
nlinie = 5

for ilinie = 1:nlinie
    for icol = 1:ncol
        if icol == 2
            if ilinie > 2
                M(ilinie,icol) = 100;
            else
                M(ilinie,icol) = ilinie;
            end
        else
            M(ilinie,icol) = ilinie;
        end
    end
end
M
```

M =

1	1	1	1
2	2	2	2
3	100	3	3
4	100	4	4
5	100	5	5

E2: Definiți o matrice cu cinci linii și patru coloane în care elementele de pe toate liniile și coloanele 3 și 4 au valoarea 100 iar cele de pe coloanele 1 și 2 au valorile egale cu numărul liniilor.

```
clear
ncol = 4
nlinie = 5

for ilinie = 1:nlinie
    for icol = 1:ncol
        if icol > 2
            M(ilinie,icol) = 100;
        else

```

```

        M(ilinie,icol) = ilinie;
    end
end
end
M
M =
     1     1    100    100
     2     2    100    100
     3     3    100    100
     4     4    100    100
     5     5    100    100

```

E3: Definiți o matrice cu cinci linii și patru coloane în care elementele de pe toate coloanele și liniile 4 și 5 au valoarea 100 iar cele de pe liniile 1 - 3 și toate coloanele au valorile egale cu numărul liniilor.

```

clear
ncol = 4
nlinie = 5

for ilinie = 1: nlinie
    for icol = 1:ncol
        if ilinie > 3
            M(ilinie,icol) = 100;
        else
            M(ilinie,icol) = ilinie;
        end
    end
end
M
M =
     1     1     1     1
     2     2     2     2
     3     3     3     3
    100    100    100    100
    100    100    100    100

```

E4: Definiți o matrice cu cinci linii și patru coloane în care elementele de pe primele două coloane au valoarea 100 iar cele de pe restul coloanelor au valoarea 1000.

```

clear
ncol = 4

```

```

nlinie = 5

for ilinie = 1:nlinie
    for icol = 1:ncol
        if icol < 3
            M(ilinie,icol) = 100;
        else
            M(ilinie,icol) = 1000;
        end
    end
end
end
M

M =
    100         100        1000        1000
    100         100        1000        1000
    100         100        1000        1000
    100         100        1000        1000
    100         100        1000        1000

```

Exercitii fără rezolvare afișată:

E1: Definiți un vector cu zece elemente în care primele patru elemente au valoarea 10 iar restul au valori egale cu poziția elementului în vector.

E2: Definiți un vector cu 21 elemente cu valori 0:5:100 iar al 17-lea element să aibă valoarea zero.

E3: Definiți un vector cu 21 elemente, valoare minimă 0, valoare maximă 100, pas 5, iar la primele 5 elemente se adaugă/scad valori aleatoare cu o eroare maximă de 30% din 5.

E4: Definiți un vector coloană cu 21 elemente ale căror valori au semnificație de viteză de propagare a undei P cu o valoare minimă de 2000 m/s și pas egal cu 10 m/s.

E5: Definiți un vector coloană cu 31 elemente în care doar elementele cu pozițiile 3 și 10 au valori diferite de zero, -0.01 și 0.01, iar restul sunt zero. Acest vector descrie o funcție de reflectivitate.

E6: Definiți o matrice cu cinci linii și patru coloane cu valoarea 1 pe primele două coloane și 10 pe restul coloanelor.

E7: Definiți o matrice cu șase linii și patru coloane cu valori ce variază de la -0.5 la 0.5 pe primele trei linii și cu valoarea 1 pe restul liniilor.

E8: Definiți o matrice cu șase linii și șase coloane în care avem următoarele valori:

```
ncol=1:6, nlinie=1:2: valoare minima = 100, pas = 5  
ncol=1:3, nlinie=3:4, valoarea 2000  
ncol=4:6, nlinie=3:4, valoarea 2500  
ncol=1:6, nlinie=5:6, valoarea 1500
```

3.3 Definierea vectorilor și a matricelor folosind fișierele function

Vectorii și matricile se pot defini folosind fișierele *function*. Modelele de viteze notate cu variabilele *vel1*, *vel2* și *vel3* au fost obținute folosind programul:

```
function [vel1,vel2,vel3]=veloc(nlinie,ncol)  
  
for ilinie=1:nlinie  
    for icol=1:ncol  
        vel1(ilinie,icol)=400+ilinie;  
        vel2(ilinie,icol)=500+icol;  
        vel3(ilinie,icol)=300+ilinie*icol;  
    end  
end  
vel1  
vel2  
vel3
```

executând în *Command Window* linia:

```
[vel1,vel2,vel3]=veloc(5,3);
```

```
vel1 =  
    401    401    401  
    402    402    402  
    403    403    403  
    404    404    404  
    405    405    405
```

```
vel2 =  
    501    502    503  
    501    502    503  
    501    502    503  
    501    502    503  
    501    502    503
```

```
vel3 =  
    301    302    303  
    302    304    306  
    303    306    309
```

```
304 308 312
305 310 315
```

Avantajul folosirii fișierului *function* este că salvează numai variabilele definite de către programator ca date de ieșire între parantezele drepte:

```
>> whos
Name      Size      Bytes  Class  Attributes
vel1      5x3        120   double
vel2      5x3        120   double
vel3      5x3        120   double
```

Capitolul 4

Reprezentări grafice 1D, 2D și 3D

4.1 Reprezentarea vectorilor. Editarea graficelor

Orice vector se poate reprezenta grafic folosind funcția `plot`. Pentru a obține informații despre folosirea acestei funcții se folosește expresia `help plot` executată direct în *Command Window*:

```
>> help plot
PLOT    Linear plot.
        PLOT(X,Y) plots vector Y versus vector X. If X or Y is a matrix,
        then the vector is plotted versus the rows or columns of the matrix,
        whichever line up. If X is a scalar and Y is a vector, disconnected
        line objects are created and plotted as discrete points vertically
at
        X.
```

```
PLOT(Y) plots the columns of Y versus their index.
If Y is complex, PLOT(Y) is equivalent to PLOT(real(Y),imag(Y)).
In all other uses of PLOT, the imaginary part is ignored.
```

Various line types, plot symbols and colors may be obtained with `PLOT(X,Y,S)` where `S` is a character string made from one element from any or all the following 3 columns:

b	blue	.	point	-	solid
g	green	o	circle	:	dotted
r	red	x	x-mark	-.	dashdot
c	cyan	+	plus	--	dashed
m	magenta	*	star	(none)	no line
y	yellow	s	square		
k	black	d	diamond		
w	white	v	triangle (down)		
		^	triangle (up)		
		<	triangle (left)		
		>	triangle (right)		
		p	pentagram		
		h	hexagram		

For example, `PLOT(X,Y,'c+:')` plots a cyan dotted line with a plus at each data point; `PLOT(X,Y,'bd')` plots blue diamond at each data point but does not draw any line.

În cazul în care se dorește reprezentarea mai multor vectori pe același grafic, de exemplu pentru comparație, se folosește funcția `hold on` (Figura 4.1):

```
% definire și reprezentare vectori distanțe:  
dx1 = 5  
dx2 = 10  
dx3 = 15  
nx = 80  
  
for ix=1:nx  
    dist1(ix) = ix*dx1;  
    dist2(ix) = ix*dx2;  
    dist3(ix) = ix*dx3;  
end  
plot(dist1)  
hold on  
plot(dist2, 'r')  
plot(dist3, 'g')  
xlabel('numar de geofoaane')  
ylabel('distanța (m)')
```

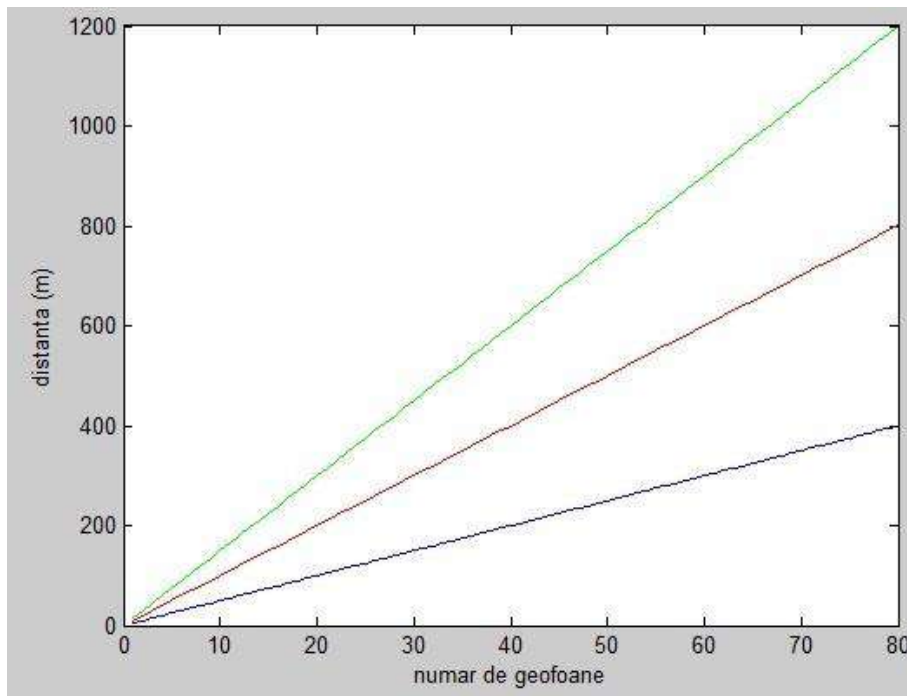

Figura 4.1: Reprezentarea vectorilor `dist1`, `dist2` și `dist3`

În cazul în care se dorește reprezentarea vectorilor în două figuri separate întrerupem continuitatea reprezentărilor prin folosirea funcțiilor `hold off` și `hold on`:

```
% definire și reprezentare vectori distanțe:  
dx1 = 5
```

```

dx2 = 10
dx3 = 15
nx = 80

for ix=1:nx
    dist1(ix) = ix*dx1;
    dist2(ix) = ix*dx2;
    dist3(ix) = ix*dx3;
end
plot(dist1)
hold on
plot(dist2,'r')
xlabel('numar de geofoaane')
ylabel('distanța (m)')
hold off
figure(2)
plot(dist3,'g')
xlabel('numar de geofoaane')
ylabel('distanța (m)')

```

Rezultatele executării programului de mai sus sunt prezentate în Figurile 4.2a și 4.2b.

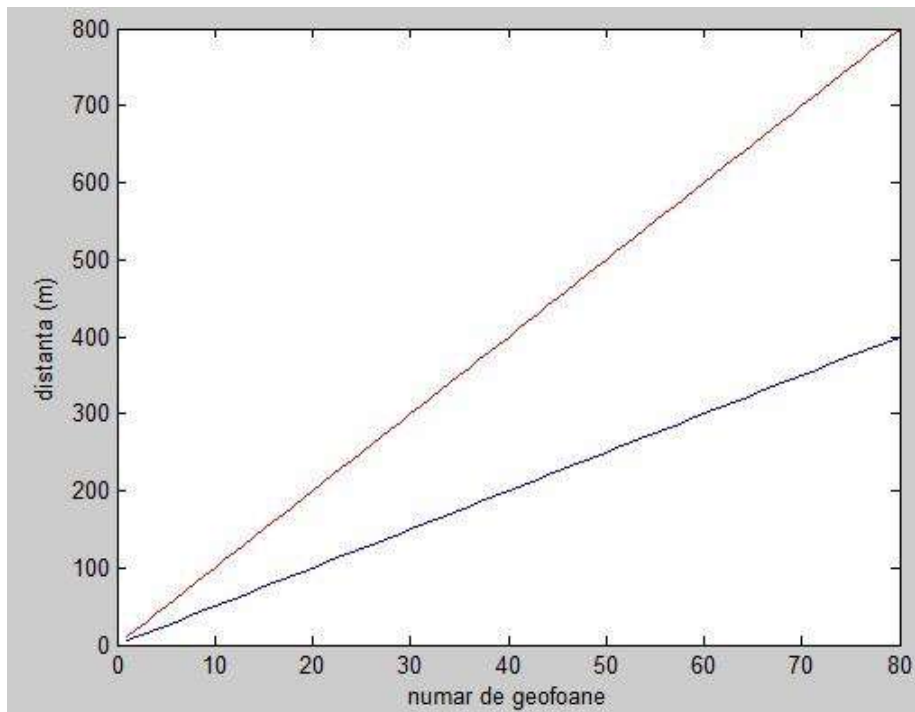

Figura 4.2a: Reprezentarea vectorilor dist1 și dist2

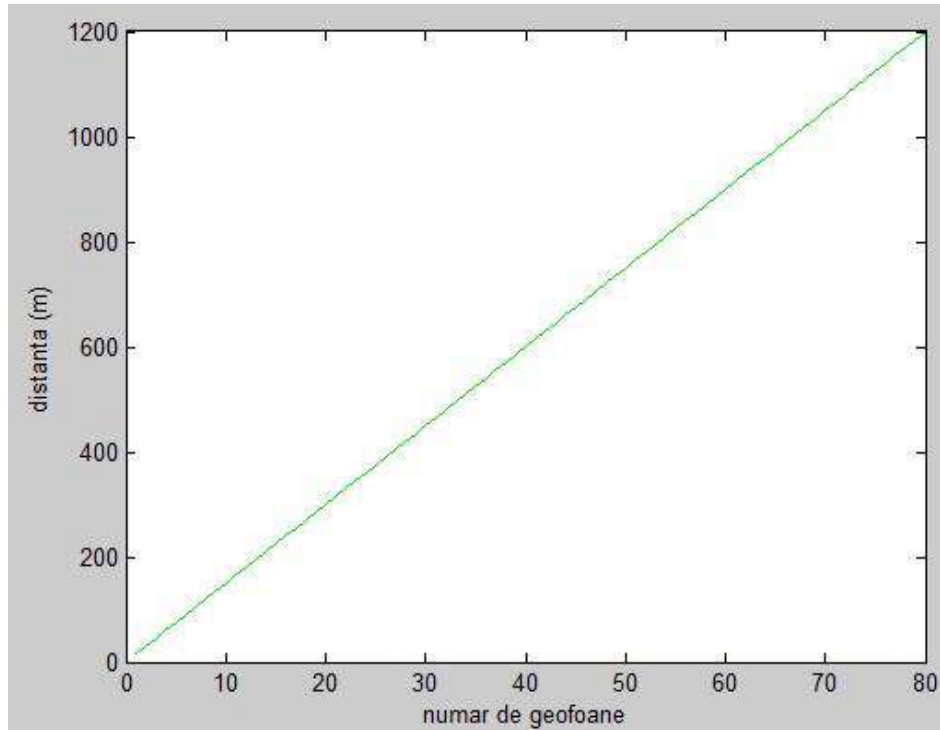

Figura 4.2b: Reprezentarea vectorului dist3

O figură nouă se deschide folosind funcția `figure`. Editarea axelor de coordonate și a titlului se poate face folosind funcțiile `xlabel`, `ylabel`, `axis` și `title`.

4.2 Reprezentarea matricelor. Editarea graficelor

O seismogramă ce conține cel puțin două trase este încărcată în MATLAB sub forma unei matrice în care numărul de eșantioane conținute de fiecare trasă reprezintă numărul de linii, iar numărul de trase reprezintă numărul de coloane din matrice. Pentru reprezentarea acestei matrice se folosește funcția `imagesc` din MATLAB sau funcțiile `plotseis` sau `plotimage` din CREWES (Figurile 4.3 – 4.5). Matricea prezentată în Figurile 4.3 – 4.5 a fost obținută folosind programul de mai jos:

```
clear
nlinie = 6
ncol = 6
for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie < 3
            M(ilinie,icol)=100+(icol-1)*5;
        elseif ilinie > 4
            M(ilinie,icol)=1500;
```

```

else
    if icol<4
        M(ilinie,icol)=2000;
    else
        M(ilinie,icol)=2500;
    end % if icol
end % if ilinie
end % for icol
end % for ilinie
M
imagesc(M)

```

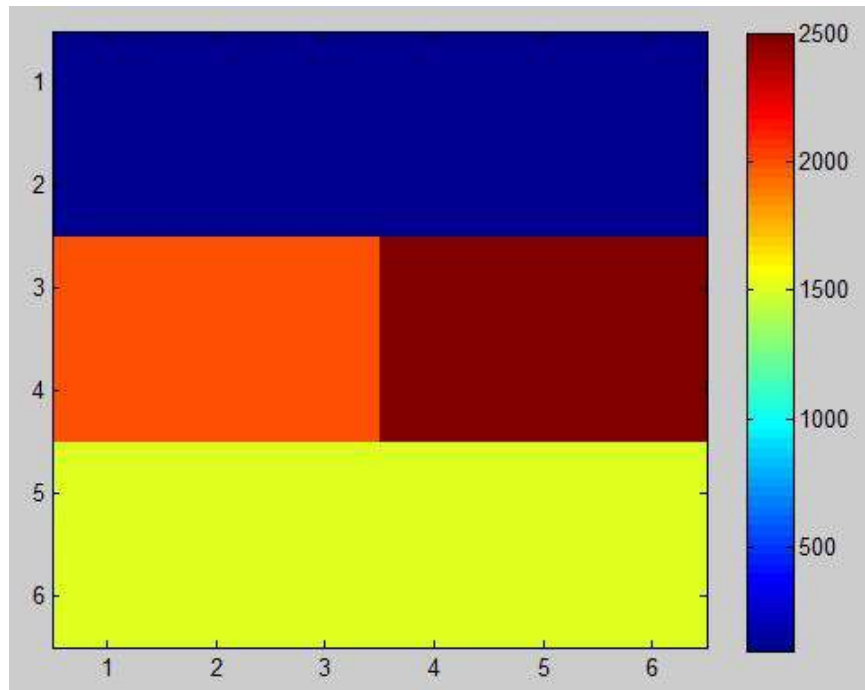

Figura 4.3: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `imagesc`

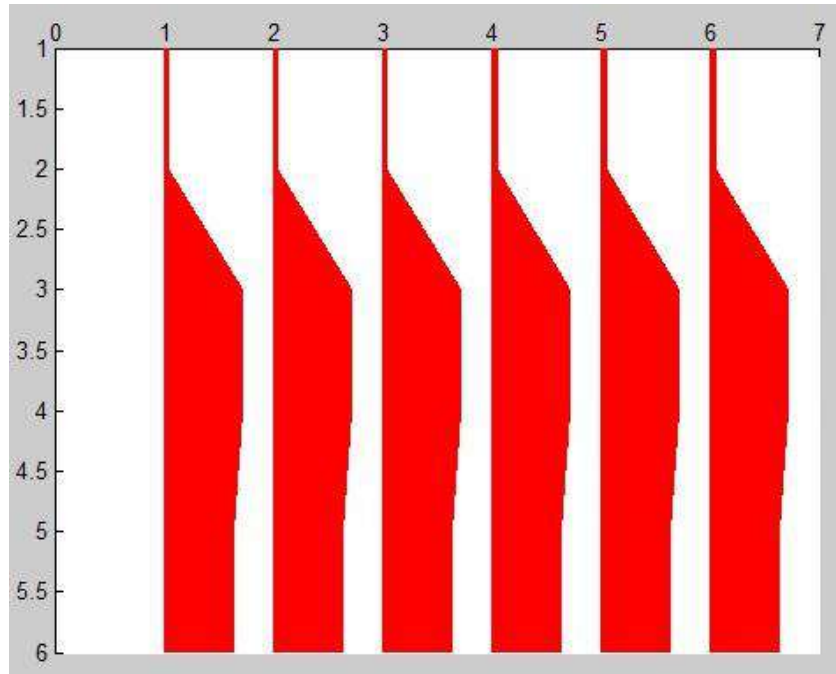

Figura 4.4: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `plotseis`

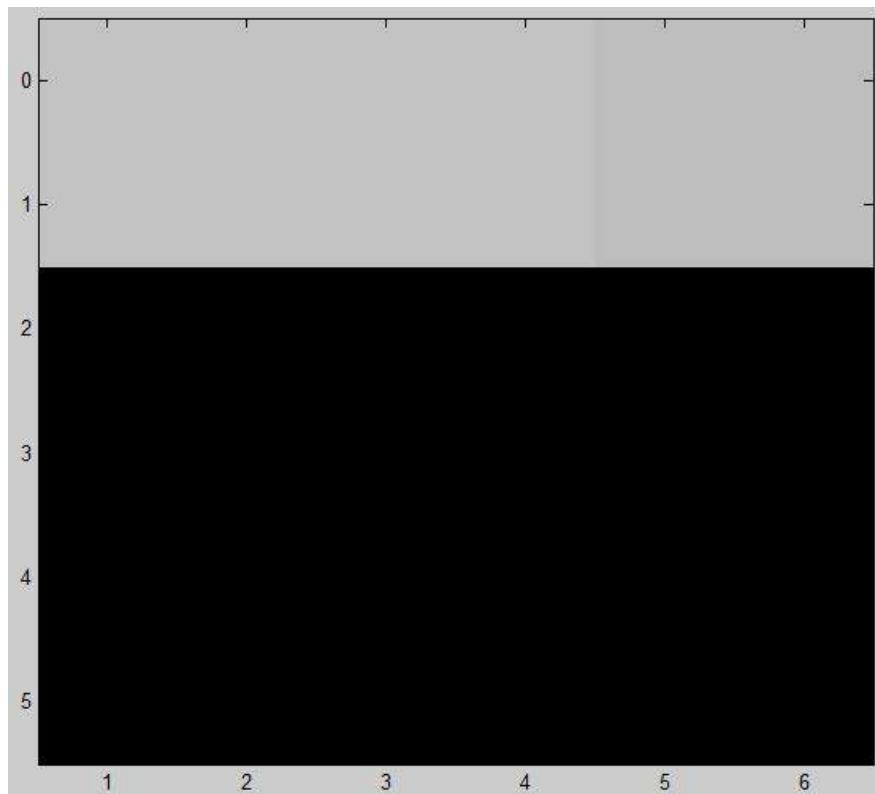

Figura 4.5: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `plotimage`

Editarea axelor se face folosind funcțiile `xlabel` și `ylabel` iar editarea valorilor de pe axe se face definind vectorii corespunzători acestor valori (`dist`, `adancime`). Rezultatele sunt prezentate în Figurile 4.6, 4.7 și 4.8.

```
clear
nlinie = 6
ncol = 6
dxg = 5
dz = 10
dist = dxg*(1:ncol);
adancime = dz*(1:nlinie);

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie < 3
            M(ilinie,icol)=100+(icol-1)*5;
        elseif ilinie > 4
            M(ilinie,icol)=1500;
        else
            if icol<4
                M(ilinie,icol)=2000;
            else
                M(ilinie,icol)=2500;
            end % if icol
        end % if ilinie
    end % for icol
end % for ilinie
M

imagesc(dist,adancime,M)
xlabel('distanța (m)')
ylabel('adancime (m)')

plotseis(M,adancime,dist)
xlabel('distanța (m)')
ylabel('adancime (m)')

plotimage(dist,adancime,M)
xlabel('distanța (m)')
ylabel('adancime (m)')
```

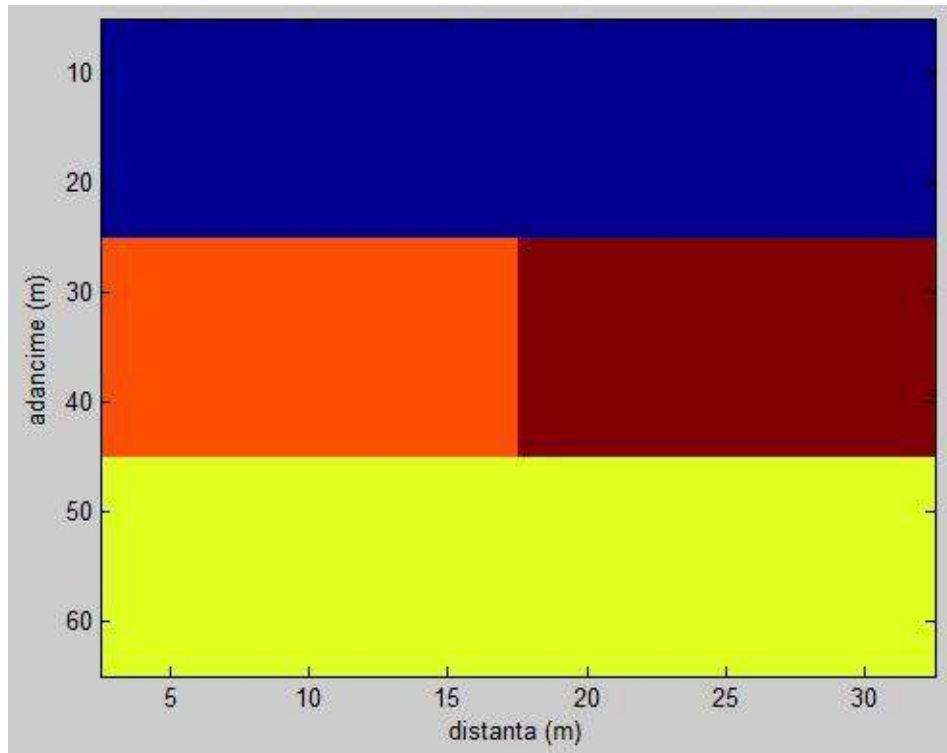

Figura 4.6: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `imagesc` cu editarea axelor

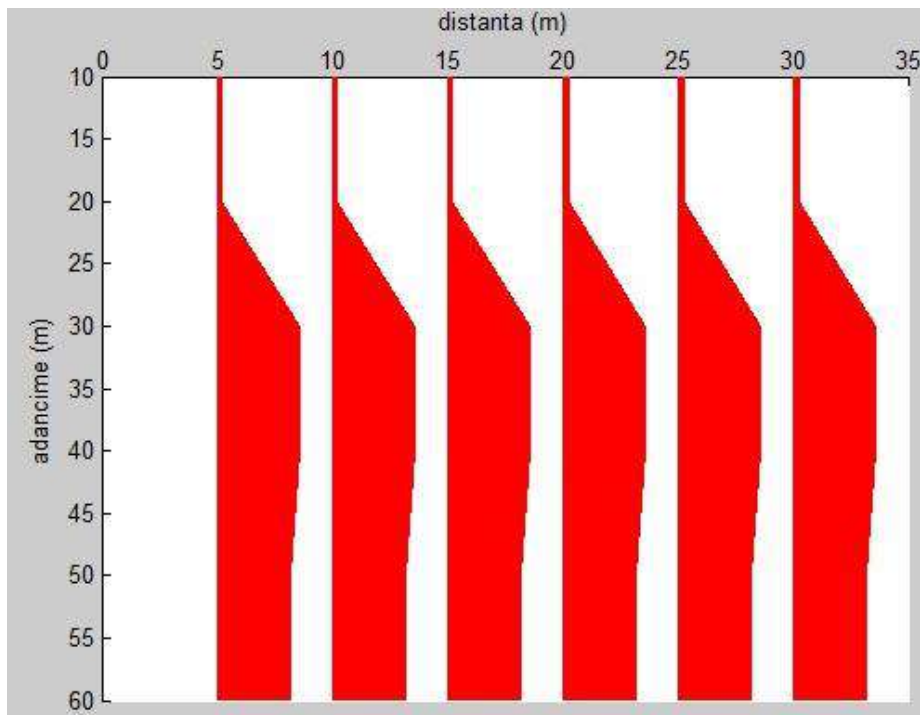

Figura 4.7: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `plotseis` cu editarea axelor

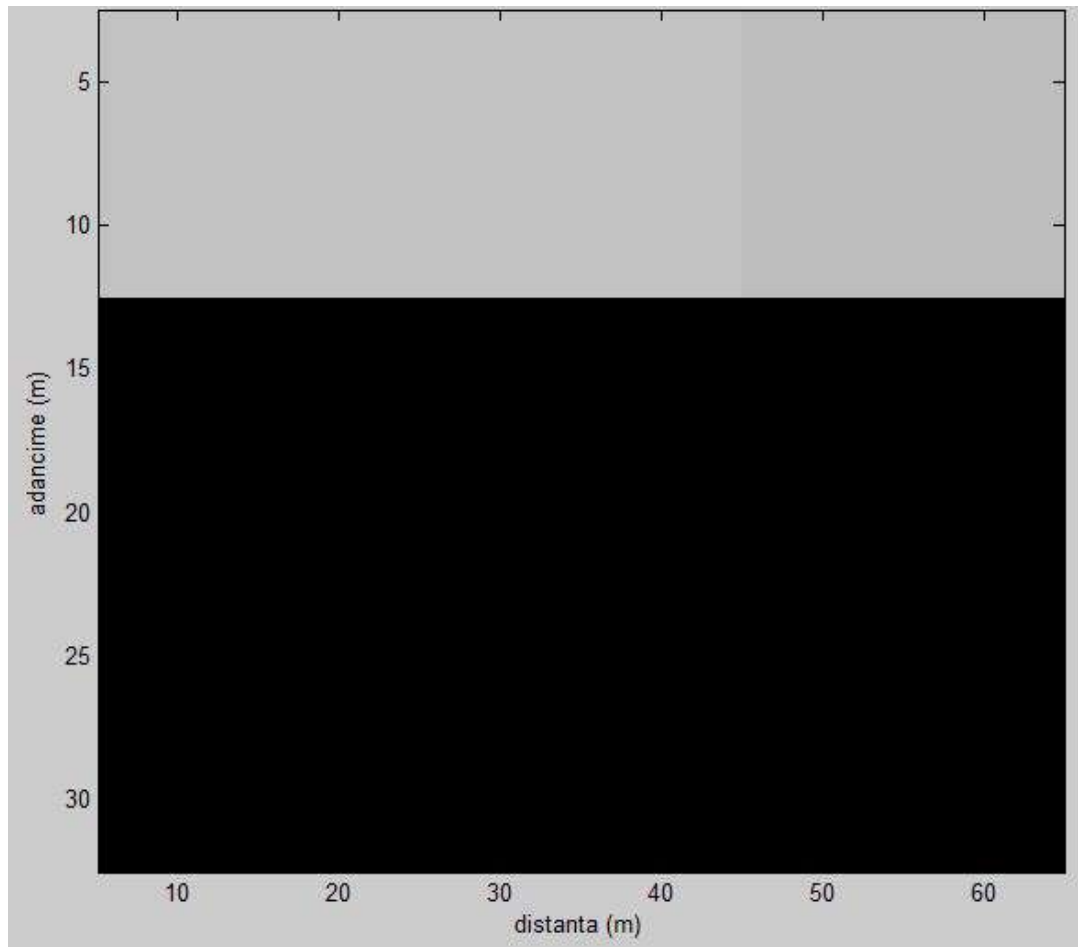

Figura 4.8: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `plotimage` cu editarea axelor

4.3 Reprezentarea 3D. Editarea graficelor

Orice matrice poate fi reprezentată 3D color folosind funcția `surf`. În Figura 4.9 este prezentat modelul de viteză calculat folosind programul de mai jos.

```
clear
nlinie = 6
ncol = 6
dxg = 5
dz = 10
dist = dxg*(1:ncol);
adancime = dz*(1:nlinie);

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie < 3
```

```

        M(ilinie,icol)=100+(icol-1)*5;
elseif ilinie > 4
        M(ilinie,icol)=1500;
else
        if icol<4
                M(ilinie,icol)=2000;
        else
                M(ilinie,icol)=2500;
        end % if icol
    end % if ilinie
end % for icol
end % for ilinie
M
surf(M)
xlabel('numar linii')
ylabel('numar coloane')
zlabel('Viteza de propagare (m/s)')

```

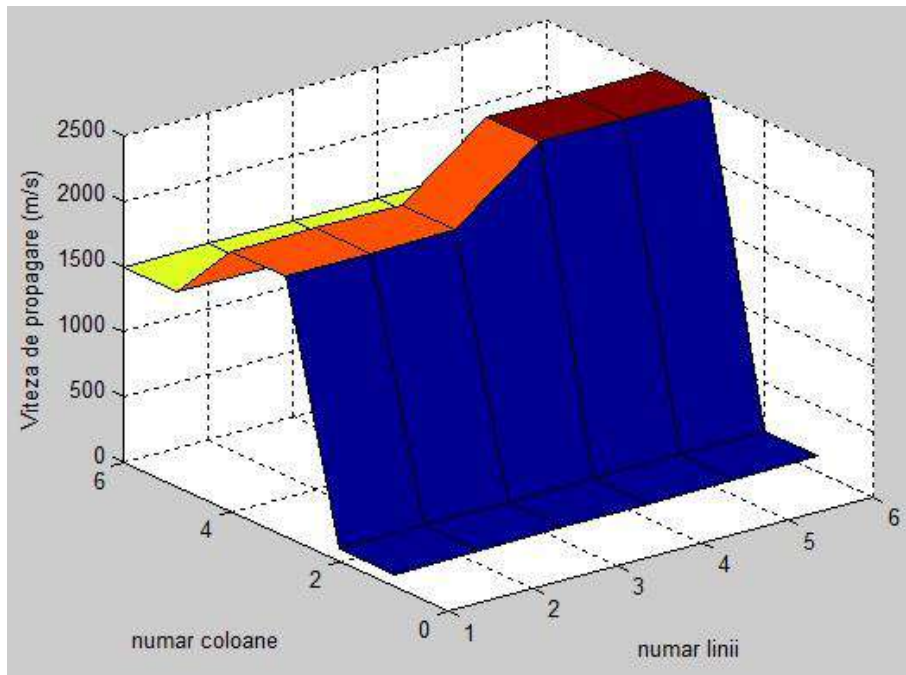

Figura 4.9: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `surf`

Orice matrice cu trei coloane poate fi reprezentată 3D folosind această funcție. Coordonatele surselor seismice se pot încărca în MATLAB și reprezenta folosind funcția `surf`:

```

S = load('D:\Matlab\REC_Matlab.prn');
S_10 = S(1:10,2:4);

```

```
surf(S_10)
```

Valorile conținute de matricea s_{10} pot fi prezentate numeric sau grafic (Figura 4.10).

```
>> s_10=S(1:10,2:4)
```

```
ans =
```

459362	683571	693
459352	683561	696
459341	683550	698
459330	683539	700
459320	683529	700
459310	683518	701
459299	683507	700
459289	683497	701
459280	683483	704
459263	683479	707

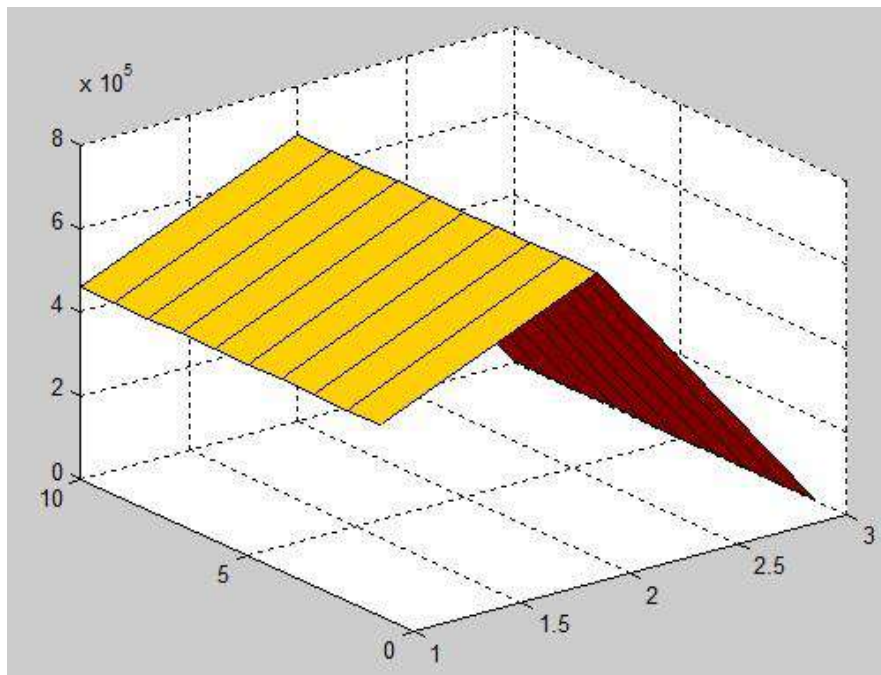

Figura 4.10: Reprezentarea valorilor matricei s_{10}

Exerciții cu rezolvare afișată:

E1: Definiți o matrice cu 10 coloane și 10 linii ce reprezintă un model de viteză 2D în care viteza variază numai pe direcție orizontală, valoare minimă de 2000 m/s și pas 50 m/s și este constantă în timp (direcție verticală). Modelul este prezentat în Figura 4.11.

```
clear
nlinie = 10
ncol = 10
pas = 50

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        M(ilinie,icol)=2000+(icol-1)*pas;
    end % for icol
end % for ilinie
M
imagesc(M)
```

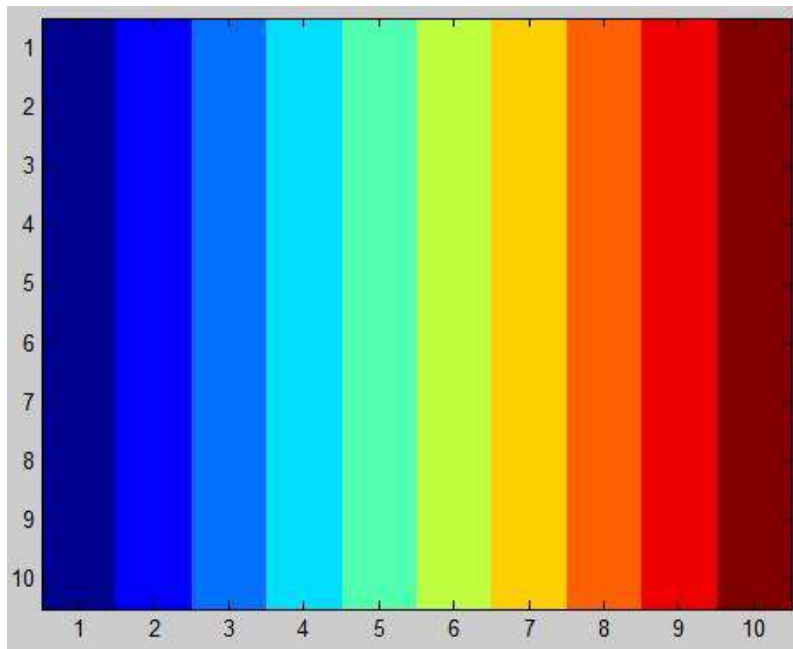

Figura 4.11: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `imagesc`

E2: Definiți o matrice cu 10 coloane și 10 linii ce reprezintă un model de viteză 2D în care viteza variază numai pe direcție verticală, valoare minimă de 1000 m/s, pas 25 m/s și este constantă în lungul întinderii de geofoane (pe direcție orizontală). Modelul este prezentat în Figura 4.12.

```

clear
nlinie = 10
ncol = 10
pas = 25

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        M(ilinie,icol)=1000+(ilinie-1)*pas;
    end % for icol
end % for ilinie
M
imagesc(M)
xlabel('Numar receptoare')
ylabel('Timp (s)')

```

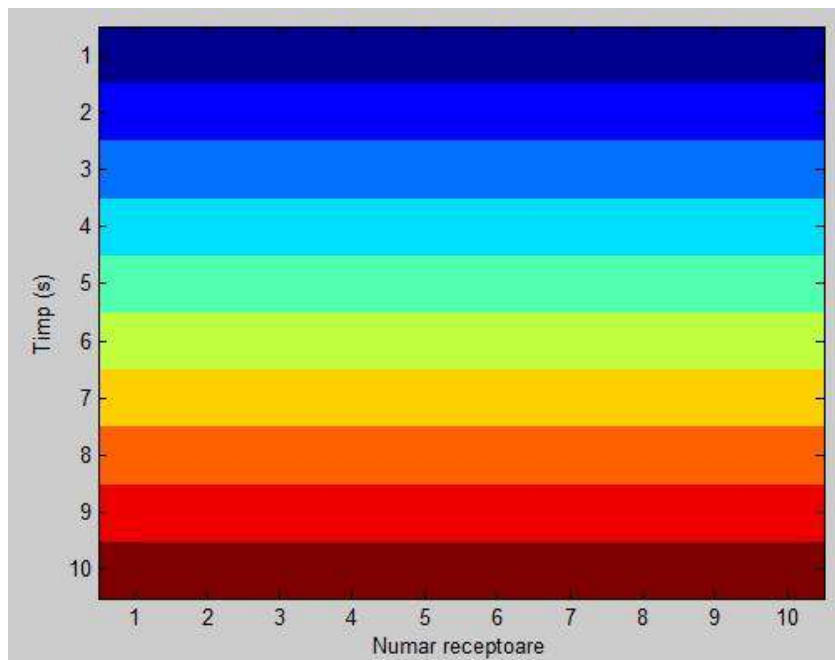

Figura 4.12: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `imagesc`

E3: Definiți o matrice cu 10 coloane și 10 linii ce reprezintă un model de viteză 2D în care viteza variază în lungul întinderii de receptoare și în timp. Valoarea minimă de viteză este 1000 m/s, pasul de variație în timp este 100 m/s iar cel de variație în lungul întinderii de geofoane este 25 m/s. Modelul este prezentat în Figura 4.13.

```

clear
nlinie = 10

```

```

ncol = 10
pas_linie = 100
pas_col = 25

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        M(ilinie,icol)=1000+(ilinie-1)*pas_linie+(icol-1)*pas_col;
    end % for icol
end % for ilinie
M
imagesc(M)
xlabel('Numar receptoare')
ylabel('Timp (s)')

```

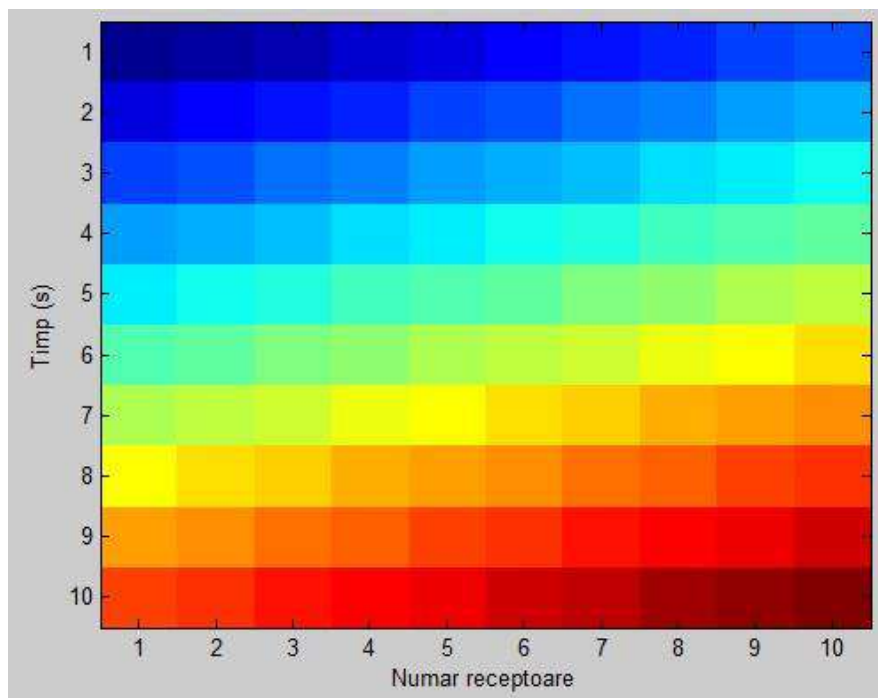

Figura 4.13: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `imagesc`

E4: Definiți o matrice cu 100 linii, 70 coloane, viteza minimă de 1000 m/s. Pe primele 49 coloane și toate liniile, pasul de variație pe orizontală al vitezei este de 100 m/s. Pe coloanele 50-70 și liniile 1-100, viteza este constantă și egală cu 500 m/s. Modelul este prezentat în Figura 4.14.

```

clear
nlinie = 100
ncol = 70
pas_col = 100

```

```

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if icol<50
            M(ilinie,icol)=1000+(icol-1)*pas_col;
        else
            M(ilinie,icol) = 500;
        end
    end % for icol
end % for ilinie
M
imagesc(M)
xlabel('Numar receptoare')
ylabel('Timp (s)')

```

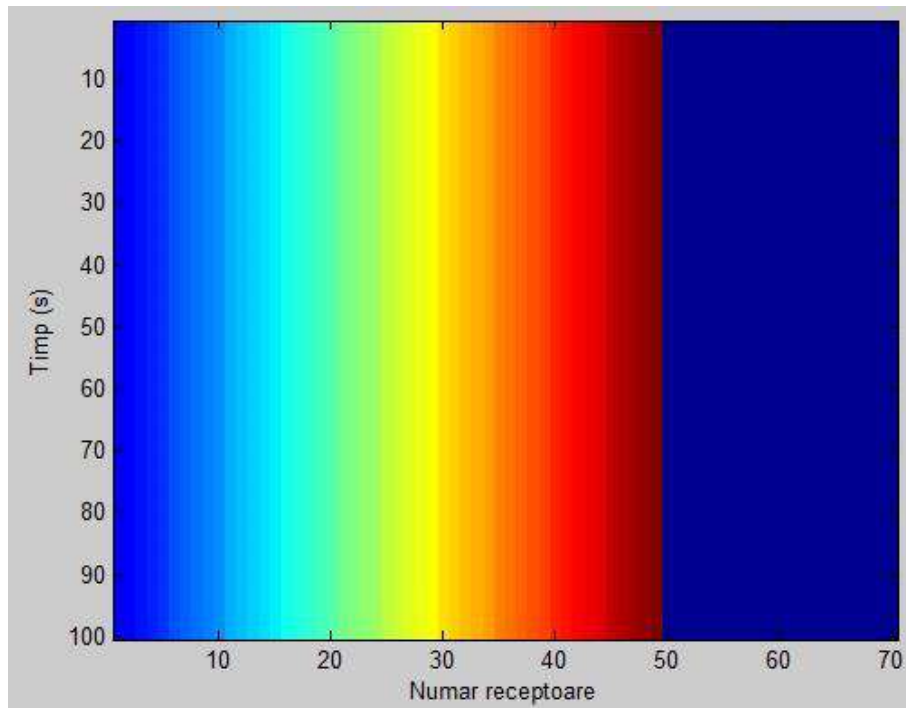

Figura 4.14: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `imagesc`

E5: Definiți o matrice care să reprezinte un model de viteză bistratificat dar cu variație continuă de viteză în funcție de timp în fiecare strat.

Date descriere model:

`ncol = 100, nlinie = 80, V1_min = 1000, pas1 = 25, V2_min = 2000, pas2 = 50.`

Limita de strat este la linia 45. Modelul este prezentat în Figura 4.15.

```

clear
nlinie = 80
ncol = 100
limita = 45
V1_min = 1000
pas1 = 25
V2_min = 2000
pas2 = 50

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie < limita
            M(ilinie,icol)=1000+(ilinie-1)*pas1;
        else
            M(ilinie,icol) = 2000+(ilinie-1)*pas2;
        end
    end % for icol
end % for ilinie
M
imagesc(M)
xlabel('Numar receptoare')
ylabel('Timp (s)')

```

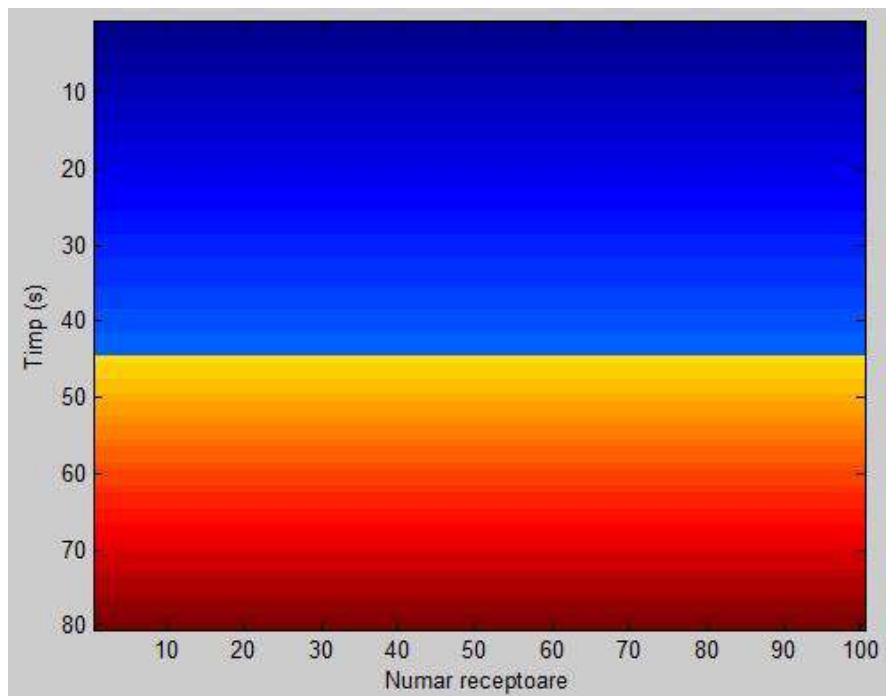

Figura 4.15: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `imagesc`

E6: Definiți o matrice care să reprezinte un model de viteză cu trei strate horizontale în care viteza variază în primul strat în lungul întinderii de geofone, este constantă în stratul al doilea și variază cu timpul în stratul al treilea.

Date descriere model:

```
ncol = 100, nlinie = 90, V1_min = 1000, pas1 = 25, V2 = 2000, V3_min = 4000,
pas3 = 40.
```

Prima limită de strat, L1, este la linia 35 iar a doua limită de strat, L2, este la linia 65.

Modelul este prezentat în Figura 4.16.

```
clear
nlinie = 90
ncol = 100
L1 = 35
L2 = 65
V1_min = 1000
pas1 = 25
V2 = 2000
V3_min = 4000
pas3 = 40

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie < L1
            M(ilinie,icol)=V1_min+(icol-1)*pas1;
        elseif ilinie > L2
            M(ilinie,icol) = V3_min+(ilinie-1)*pas3;
        else
            M(ilinie,icol) = V2;
        end
    end % for icol
end % for ilinie
M
imagesc(M)
xlabel('Numar receptoare')
ylabel('Timp (s)')
```

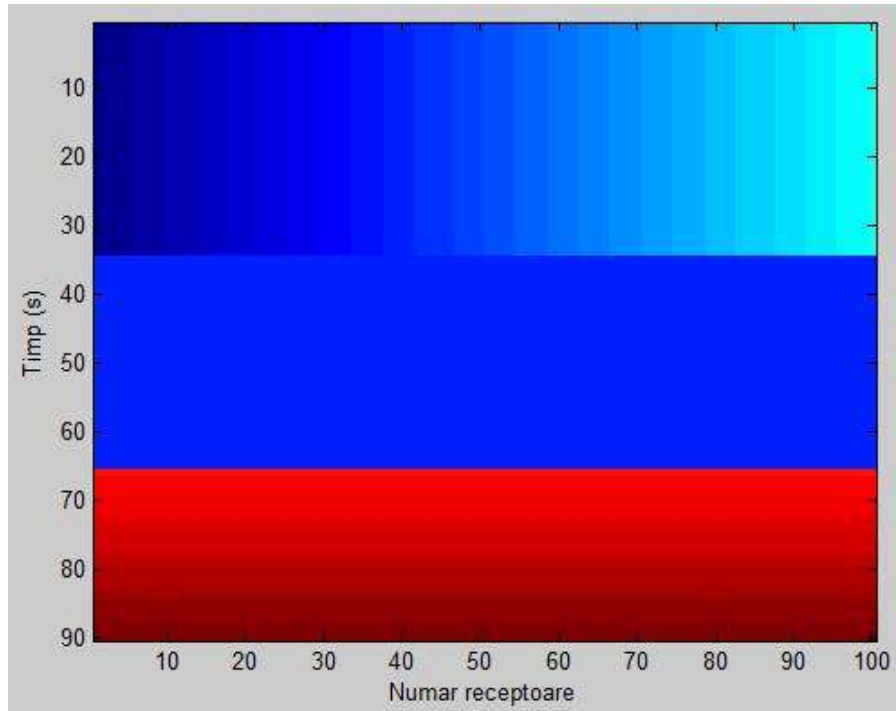

Figura 4.16: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `imagesc`

E7: Definiți o matrice care să reprezinte un model de viteză cu două strate orizontale afectate de o falie verticală. Mărimea modelului: distanță de 100 m, pas 1 m, adâncime de 200 m, pas 1 m, falia verticală la distanța de 45 m, limita de strat la 100 m și săritura faliei de 50 m. Viteza $V1 = 1000$ m/s și $V2 = 2000$ m/s. Modelul este prezentat în Figura 4.17.

```
clear
nlinie = 200
ncol = 100
F = 45 % poziția faliei verticale
V1 = 1000
V2 = 2000
L1 = 150
L2 = 100

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if icol < F
            if ilinie < L1
                M(ilinie,icol)=V1;
            else
                M(ilinie,icol)=V2;
            end
        end
    end
end
```

```

        end
    else
        if ilinie < L2
            M(ilinie,icol)=V1;
        else
            M(ilinie,icol)=V2;
        end
    end
end
end
end
M
imagesc(M)
xlabel('Distanța (m)')
ylabel('Adâncime (m)')

```

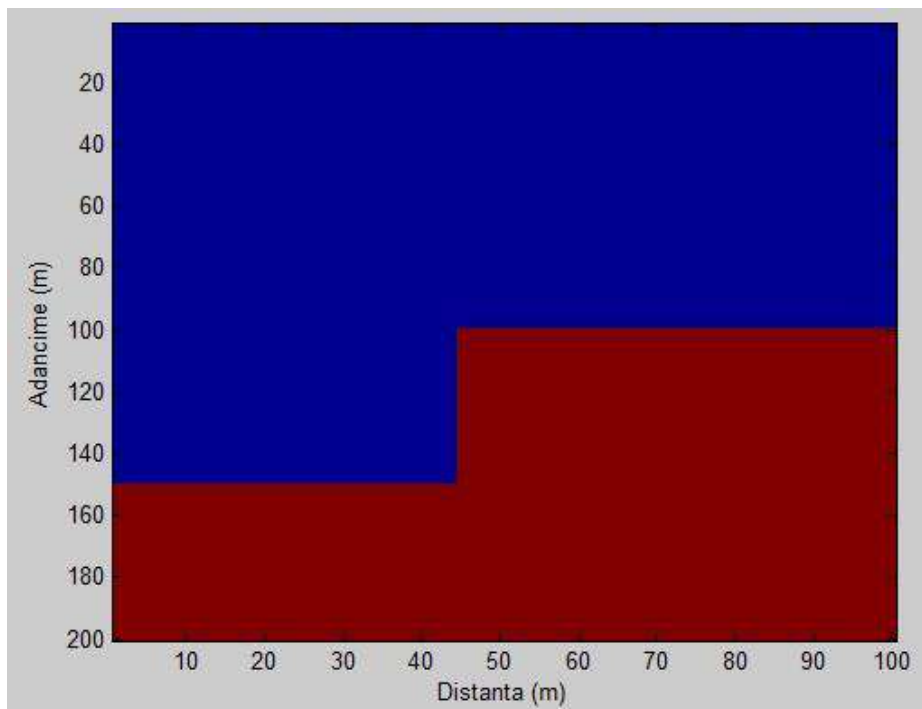

Figura 4.17: Reprezentarea valorilor matricei M folosind funcția `imagesc`

E8: Definiți un model de viteză 2D cu patru strate în care viteza variază neliniar pe verticală folosind datele scrise mai jos:

```

clear
nlinie=50
ncol=10
L1=10
L2=25

```



```

L3=40
V1=1500
V2=2000
V3=3000
V4=4000
dvel=10

for iL=1:nlinie
    L_exp(iL)=dvel*exp(0.5+0.1*iL);
end
L_exp
plot(L_exp)

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie<=L1
            vel(ilinie,icol)=V1+L_exp(ilinie);
        else
            if ilinie<=L2
                vel(ilinie,icol)=V2+L_exp(ilinie);
            elseif ilinie>=L3
                vel(ilinie,icol)=V4;
            else
                vel(ilinie,icol)=V3+L_exp(ilinie);
            end
        end
    end
end
end
figure(2)
imagesc(vel)
figure(3)
plot(vel(:,5))

```

Modelele de viteze 1D și 2D sunt prezentate în Figurile 4.18 și 4.19.

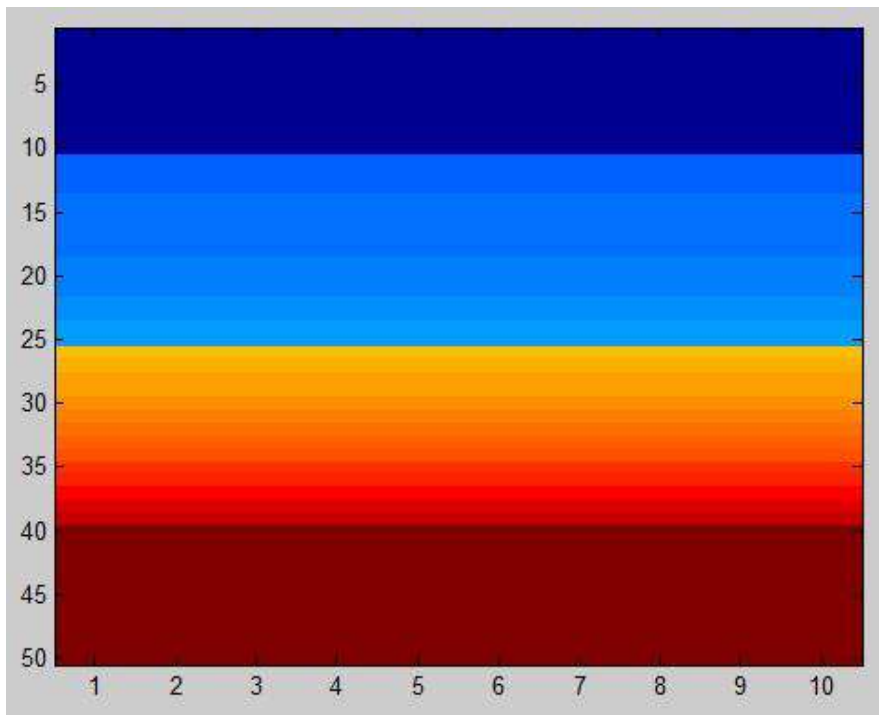

Figura 4.18: Model de viteză 2D cu patru strate cu viteză constantă pe orizontală și variabilă neliniară pe verticală

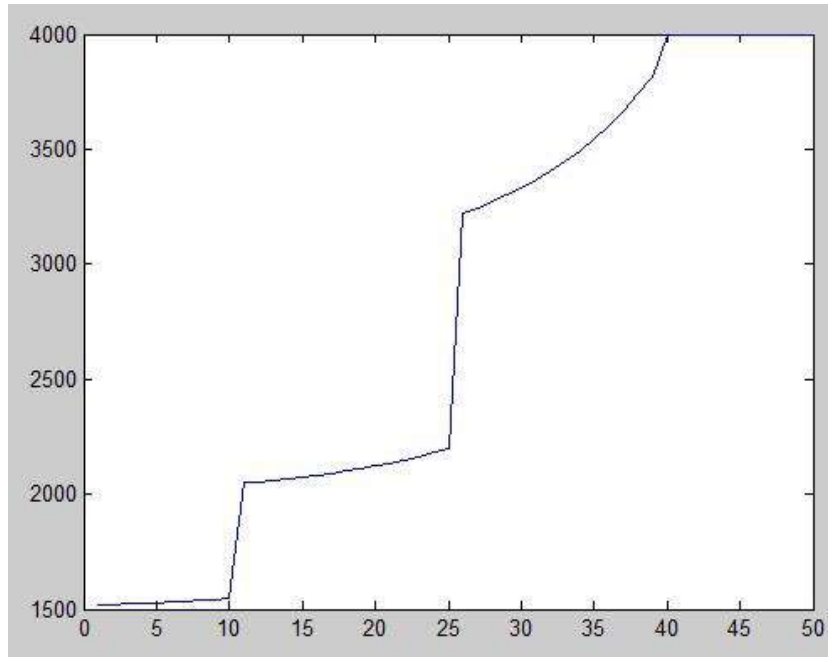

Figura 4.19: Model de viteză 1D selectat din modelul prezentat în Figura 4.18

E9: Un model cu două strate cu viteze constante separate de o limită înclinată se poate defini astfel:

```
clear
nlinie = 50
ncol = 100
V1 = 1600
V2 = 2400
L_stg = 20 % număr de linie în stânga modelului
L_dr = 25
dip = (L_dr-L_stg)/ncol

for icol=1:ncol
    L_dip(icol)=L_stg+round((icol-1)*dip);
end
L_dip

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie >=L_dip(icol)
            vel(ilinie,icol)=V2;
        else
            vel(ilinie,icol)=V1;
        end
    end
end
vel
imagesc(vel)
xlabel('Distanța (m)')
ylabel('Adâncime (m)')
```

Modelul este prezentat în Figura 4.20.

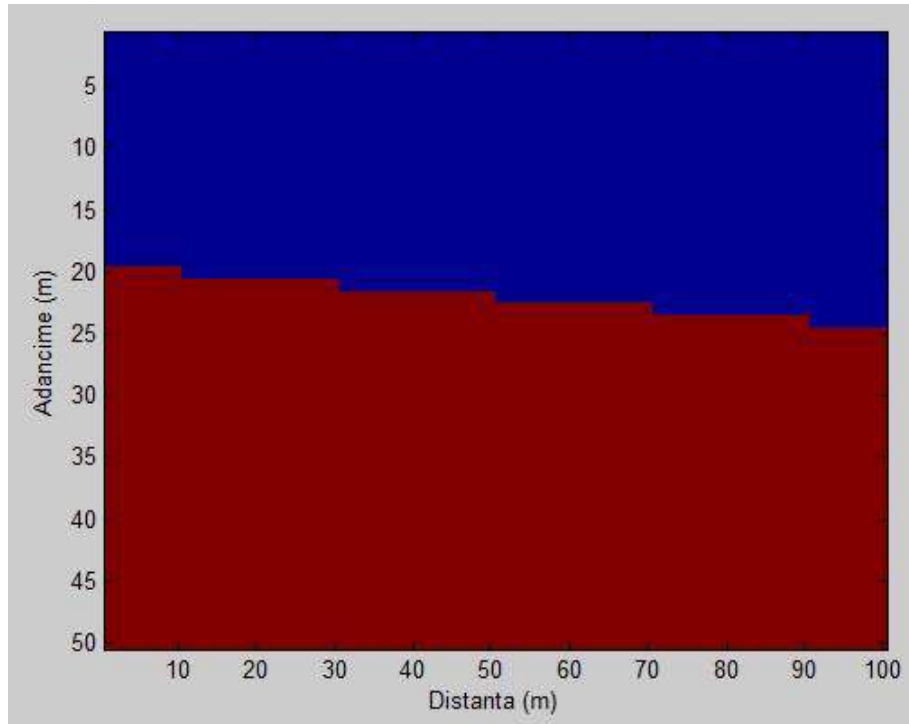

Figura 4.20: Model cu două strate cu viteze constante separate de o limită înclinată

E10: Un model cu trei strate cu viteze constante separate de două limite cu înclinări diferite se poate defini astfel:

```
clear
nlinie = 100
ncol = 100
V1 = 1600
V2 = 2400
V3 = 3200
L_stg1 = 20 % număr de linie în stânga modelului
L_dr1 = 25
dip1 = (L_dr1-L_stg1)/ncol
L_stg2 = 50 % număr de linie în stânga modelului
L_dr2 = 75
dip2 = (L_dr2-L_stg2)/ncol

for icol=1:ncol
    L_dip1(icol)=L_stg1+round((icol-1)*dip1);
    L_dip2(icol)=L_stg2+round((icol-1)*dip2);
end
L_dip1
L_dip2
```

```

for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie <=L_dip1(icol)
            vel(ilinie,icol)=V1;
        elseif ilinie >=L_dip2(icol)
            vel(ilinie,icol)=V3;
        else
            vel(ilinie,icol)=V2;
        end
    end
end
vel
imagesc(vel)
xlabel('Distanța (m)')
ylabel('Adâncime (m)')

```

Modelul este prezentat în Figura 4.21.

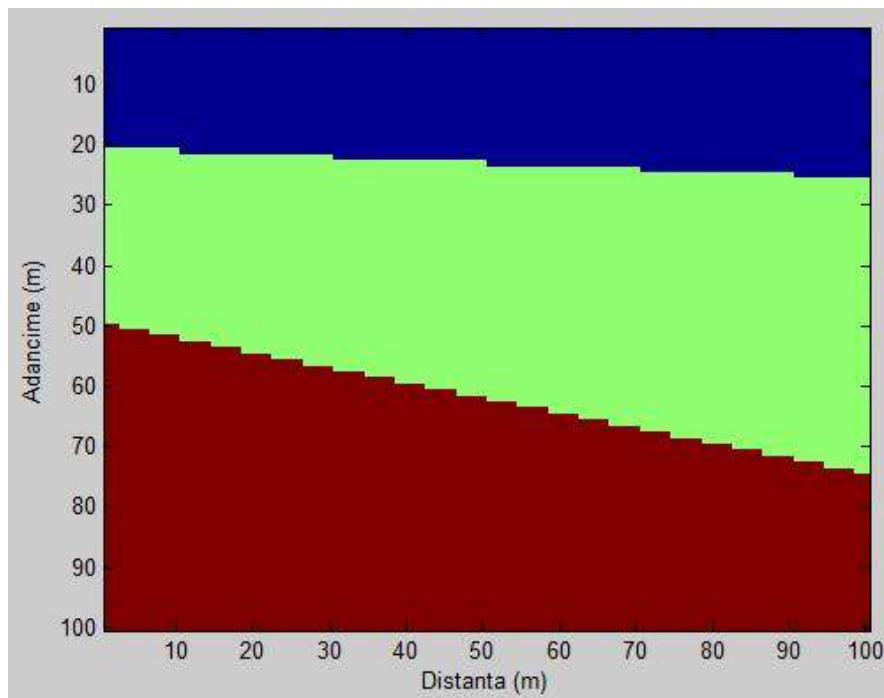

Figura 4.21: Model cu trei strate cu viteze constante separate de limite cu înclinări diferite

E11: Un model cu trei strate orizontale cu viteze constante pe orizontală și variabile pe verticală afectat de o falie normală poate fi obținut folosind programul prezentat mai jos. Se definește mai întâi modelul cu stratificație orizontală apoi se construiește falia normală. Modelele de viteze sunt prezentate în Figurile 4.22 – 4.23,

```

clear Vp_1 Vp_2 Vp_3 Vp_4 Vp_5
z1=5; dz=0.5; nz1=z1/dz
Vp_1=zeros(nz1,1);
for iz1=1:nz1
    Vp_1(iz1)=10 + (iz1-1)*3;
end

z2=15; h2=z2-z1; dz=0.5; nz2=h2/dz
Vp_2=zeros(nz2,1);
for iz2=1:nz2
    Vp_2(iz2)=110 + 2.5*(iz2-1);
end

z3=55; h3=z3-z2; dz=0.5; nz3=h3/dz
Vp_3=zeros(nz3,1);
for iz3=1:nz3
    Vp_3(iz3)=170 + 16*(iz3-1);
end

z4=105; h4=z4-z3; dz=0.5; nz4=h4/dz
Vp_4=zeros(nz4,1);
for iz4=1:nz4
    Vp_4(iz4)=2410 + iz4;
end

z5=205; h5=z5-z4; dz=0.5; nz5=h5/dz
Vp_5 = 3210*ones(201,1);
Vp_tot=[Vp_1;Vp_2;Vp_3;Vp_4;Vp_5];

nx=801 % G.dx = 0.5 m
nz=411 % G.dz = 0.5 m, z = 105 m
Vp_801=zeros(411,nx);
for ix=1:nx
    Vp_801(:,ix)=Vp_tot;
end

% săritură după falie normală
nz = 411;
Vp_sh = zeros(nz,nx);
zref = 15;
x1 = 220;
x2 = 250;
z0 = 200;
for ix = 1:nx
    for ix = 1:x1
        disp('for '), ix
        for iz = 1: nz-zref
            Vp_sh(iz+zref,ix) = Vp_801(iz,ix);
        end
    end
end

```

```

    end
end
for ix = x1+1 : x2
    z1 = -z0*((ix - x2)/(x2 - x1));
    for iz = 1: nz
        if iz < z1
            Vp_sh(iz+zref,ix) = Vp_801(iz,ix);
        else
            Vp_sh(iz,ix) = Vp_801(iz,ix);
        end
    end
end
for ix = x2+1 : nx
    for iz = 1:nz
        Vp_sh(iz,ix) = Vp_801(iz,ix);
    end % for -loop
end % ix window - loop
end % ix -loop

Vp_shift = Vp_sh(1:411,:)+390;

imagesc(Vp_801)
figure(2)
imagesc(Vp_shift)

```

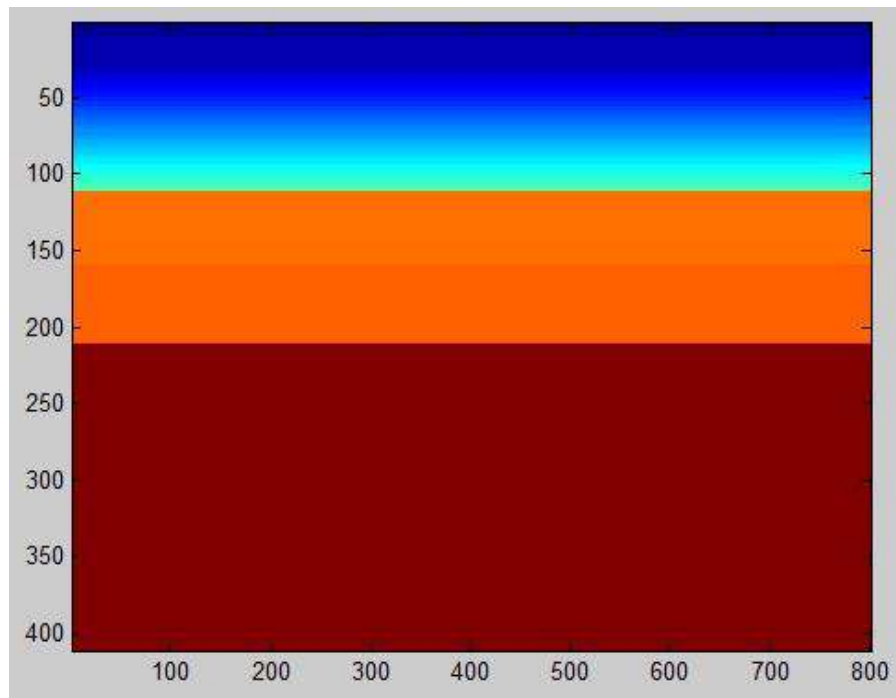

Figura 4.22: Model cu trei strate cu stratificație orizontală nefaliat

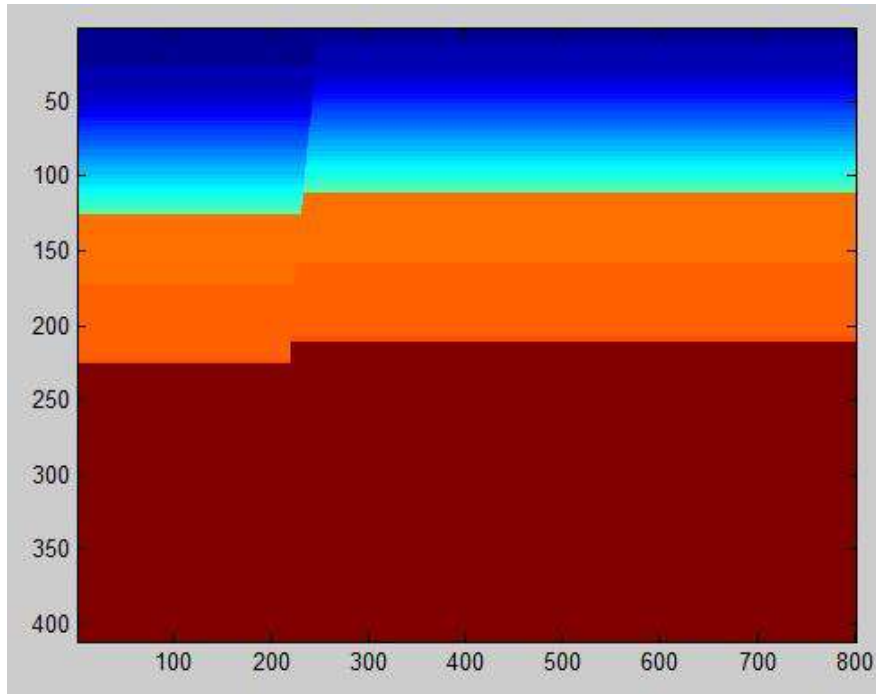

Figura 4.23: Model cu trei strate cu stratificație orizontală faliat

E12: Modelul prezentat în Figura 4.24 cu datele de intrare de mai jos se poate defini astfel:

```

clear
nlinie=50
ncol=10
L1=10
L2=25
L3=40
V1=1500
V2=2000
V3=3000
V4=4000
dvel=10
L_stg1 = 20 % număr de linie în stânga modelului
L_dr1 = 35
dip1 = (L_dr1-L_stg1)/ncol
dcol = 5 % metri
for iL=1:nlinie
    L_exp(iL)=dvel*exp(0.5+0.1*iL);
end
L_exp

for icol=1:ncol

```



```

    dist(icol)=(icol-1)*dcol;
    L_dipl(icol)=L_stg1+round((icol-1)*dipl);
end
L_dipl
for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie<=L_dipl(icol)
            vel(ilinie,icol)=V1+L_exp(ilinie);
        else
            if ilinie<=L2
                vel(ilinie,icol)=V2+L_exp(ilinie);
            elseif ilinie>=L3
                vel(ilinie,icol)=V4;
            else
                vel(ilinie,icol)=V3+L_exp(ilinie);
            end
        end
    end
end
end
imagesc(vel)
xlabel('Distanța (m)')
ylabel('Adâncime (m)')

```

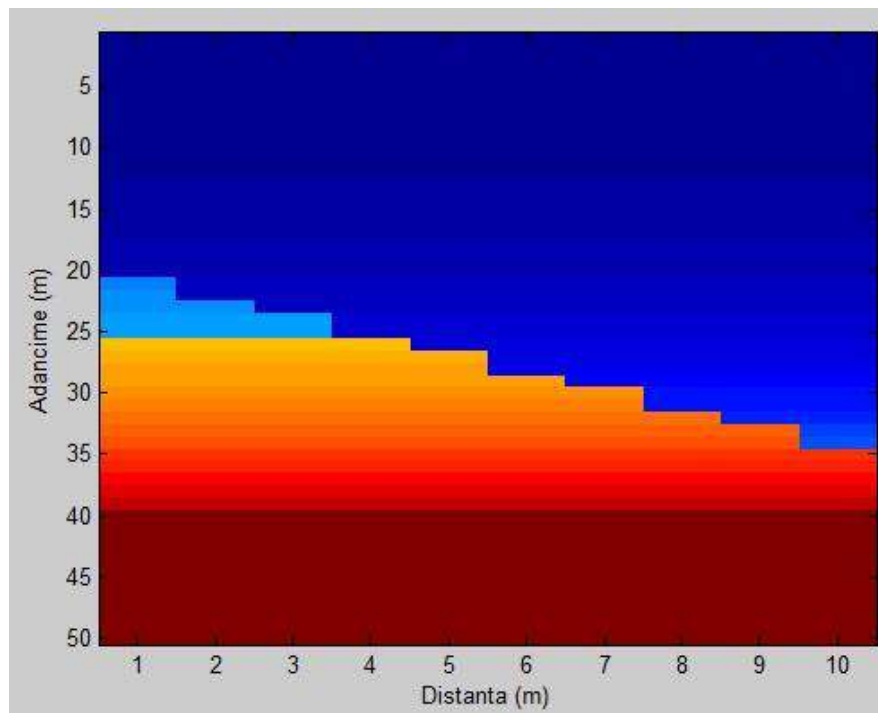

Figura 4.24: Model de viteză cu variație pe verticală a vitezei

E13: Reprezentați funcția de reflectivitate pentru un model cu prima limită orizontală și a doua înclinată. Coeficientul de reflexie pentru prima limită (R1) este -0.7 iar pentru a doua limită (R2) este 0.7. Funcția este prezentată în Figura 4.25.

```

clear
nlinie=50
ncol=10
L_stg1 = 20 % număr de linie în stânga modelului
L_dr1 = 35
dip1 = (L_dr1-L_stg1)/ncol
for icol=1:ncol
    L_dip1(icol)=L_stg1+round((icol-1)*dip1);
end
for ilinie=1:nlinie
    for icol=1:ncol
        if ilinie==L_dip1(icol)
            FR(ilinie,icol)=0.7;
        elseif ilinie==5
            FR(ilinie,icol)=-0.7;
        else
            FR(ilinie,icol)=0.;
        end
    end
end
end
plotseis(FR)
xlabel('Distanța (m)')
ylabel('Adâncime (m)')

```

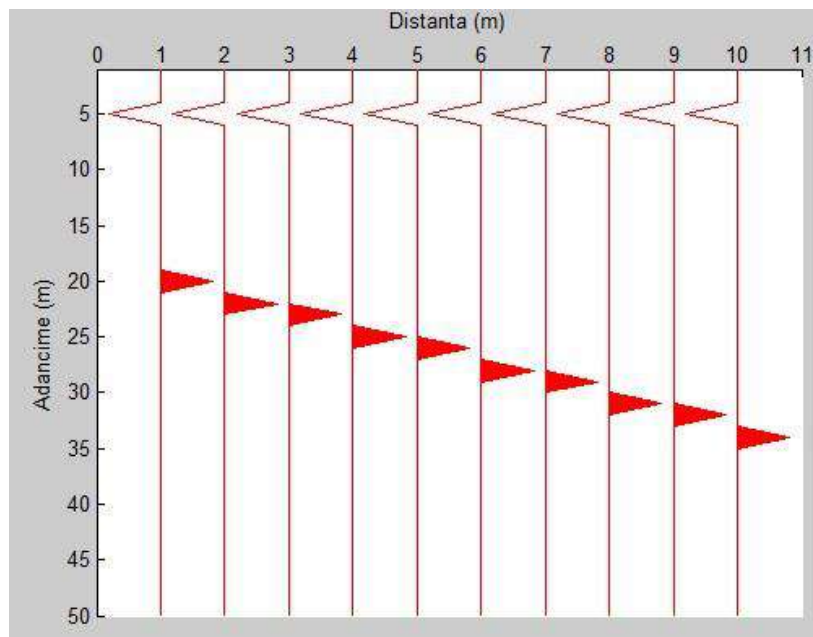

Figura 4.25: Funcția de reflectivitate pentru un model cu trei strate

Capitolul 5

Încărcarea și salvarea datelor în format text, SEG-Y și SU

5.1 Încărcarea datelor în format text

Încărcarea fișierelor text se face folosind funcția `load`:

```
text=load('D:\Matlab\REC_MATLAB.prn');
```

Pentru verificare în *Command Window* se tastează:

```
whos
```

și se obține:

```
>> text=load('D:\Matlab\REC_MATLAB.prn');
>> whos
  Name          Size          Bytes  Class    Attributes
  text          466x4           14912  double
```

Selectarea și reprezentarea tuturor valorilor de pe coloana a 4-a se face folosind (Figura 5.1):

```
plot(text(:,4))
xlabel('Număr receptoare')
ylabel('Elevație (m)')
```

5.2 Încărcarea datelor în format SEG-Y

Un fișier salvat în format SEG-Y se încarcă folosind funcția `segyread`:

```
>> St=segyread('D:\Matlab\SH3_agc.sgy');
```

```
>> whos
  Name          Size          Bytes  Class    Attributes
  St            2000x72       1152000  double
```

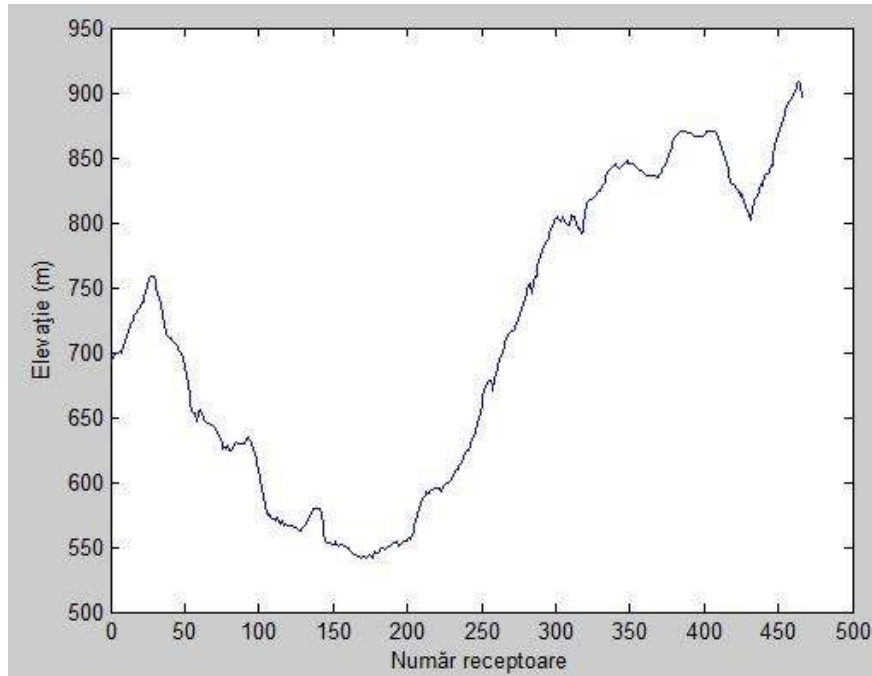

Figura 5.1: Reprezentarea valorilor de pe coloana a 4-a din fisierul „text”

Pentru reprezentarea grafică se folosește funcția `plotimage` (Figura 5.2):

```
plotimage(St)
axis([0 72 0 500])
```

Seismograma prezentată în Figura 5.2 necesită aranjarea traselor după încărcarea lor în variabila `st` după poziția lor corectă pe profil folosind:

```
St=segyread('D:\Matlab\SH3_agc.sgy');
plotimage(St)
St0=[St(:,1:24) fliplr(St(:,25:48))];
plotimage(St0)
xlabel('Număr receptoare')
ylabel('Timp (ms)')
```

Seismograma după aranjarea traselor este prezentată în Figura 5.3.

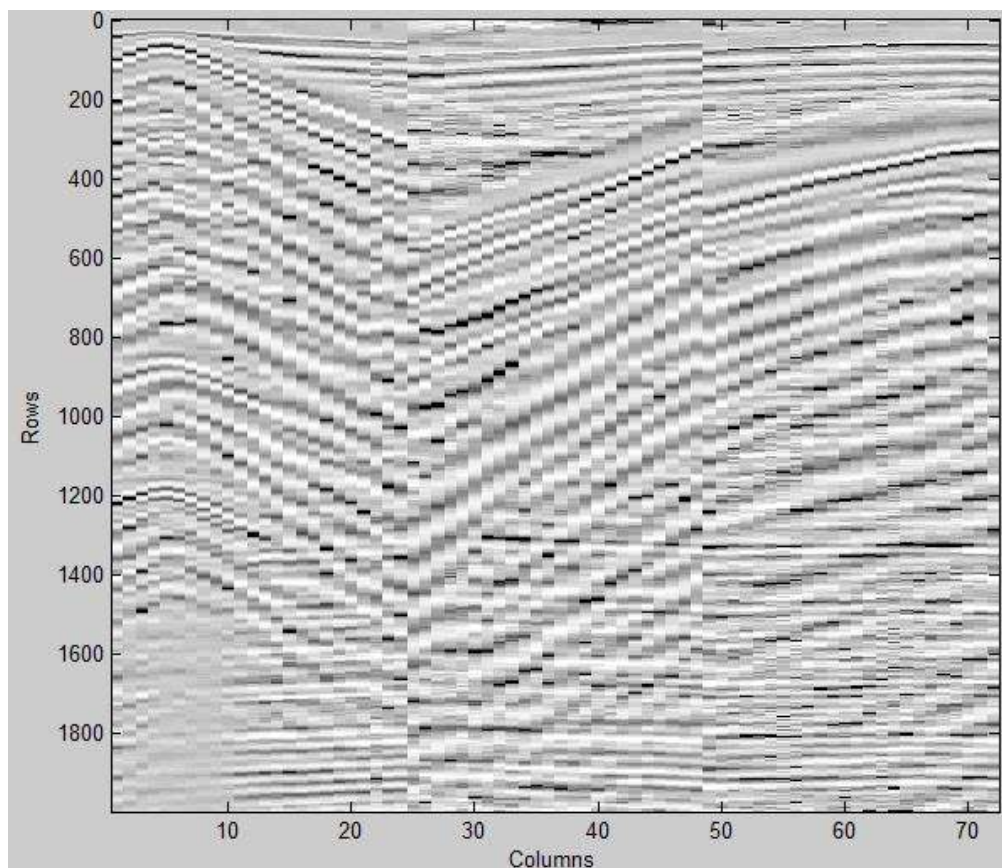

Figura 5.2: Seismograma SH3_agc.sgy înainte de aranjarea traselor după poziția lor corectă pe profil

5.3 Încărcarea datelor în format Seismic Unix (SU)

Un fișier salvat în format SU se încarcă folosind funcția `ReadSu` din CREWES:

```
St=ReadSu('D:\Matlab\shot101_inline.su');
plotimage(St)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')
```

Panoul de zgomot ambiental salvat în variabila `st` este prezentat în Figura 5.4.

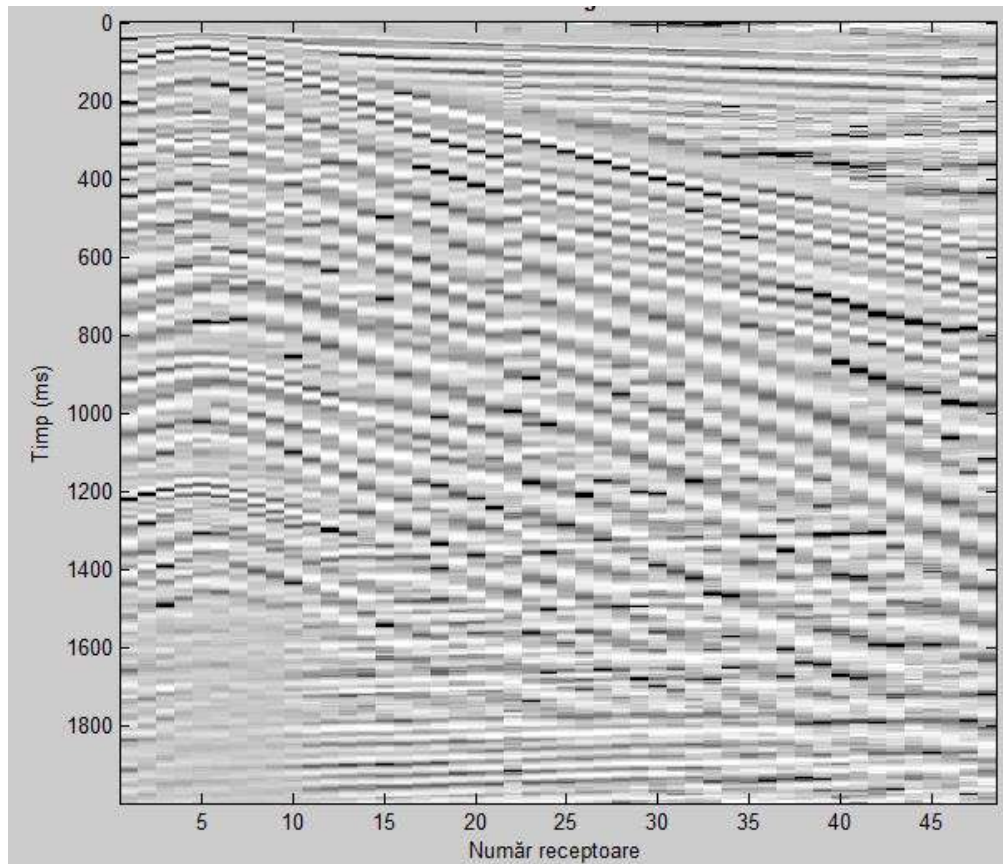

Figura 5.3: Seismograma SH3_agc .sgy după aranjarea traselor după poziția lor corectă pe profil

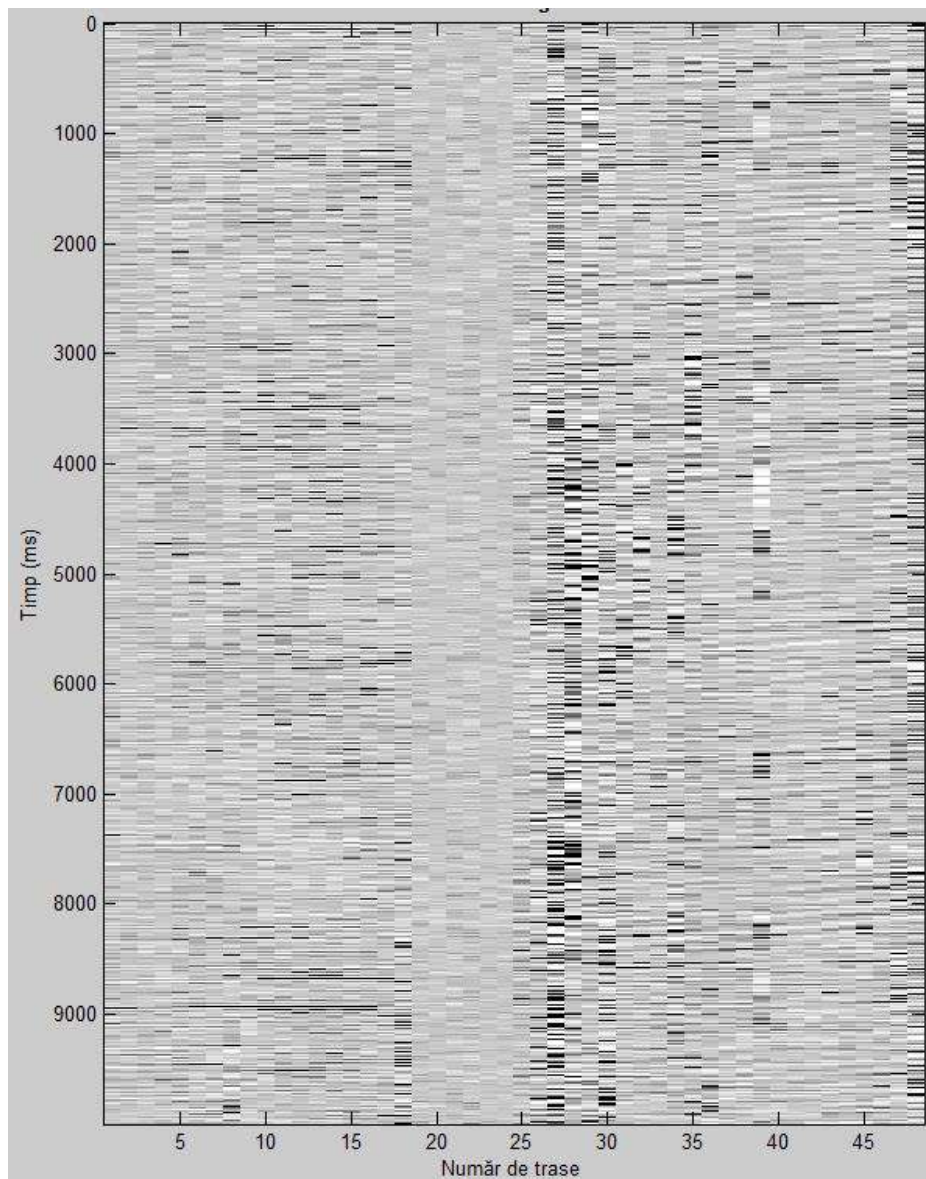

Figura 5.4: Panou de zgomot ambiental încărcat folosind funcția `Readsu`

Editarea traselor cu numerele 19-24 în seismograma prezentată în Figura 5.4 se poate efectua folosind:

```
clear
St=Readsu('D:\Matlab\shot101_inline.su');
nt=max(size(St))
nx=min(size(St))

for ix=1:nx
    if ix<19
        St0(:,ix)=St(:,ix);
```

```

elseif ix > 24
    St0(:,ix)=St(:,ix);
else
    St0(:,ix)=St(:,ix)*0.0;
end
end
plotimage(St0)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

```

Rezultatul este prezentat în Figura 5.5.

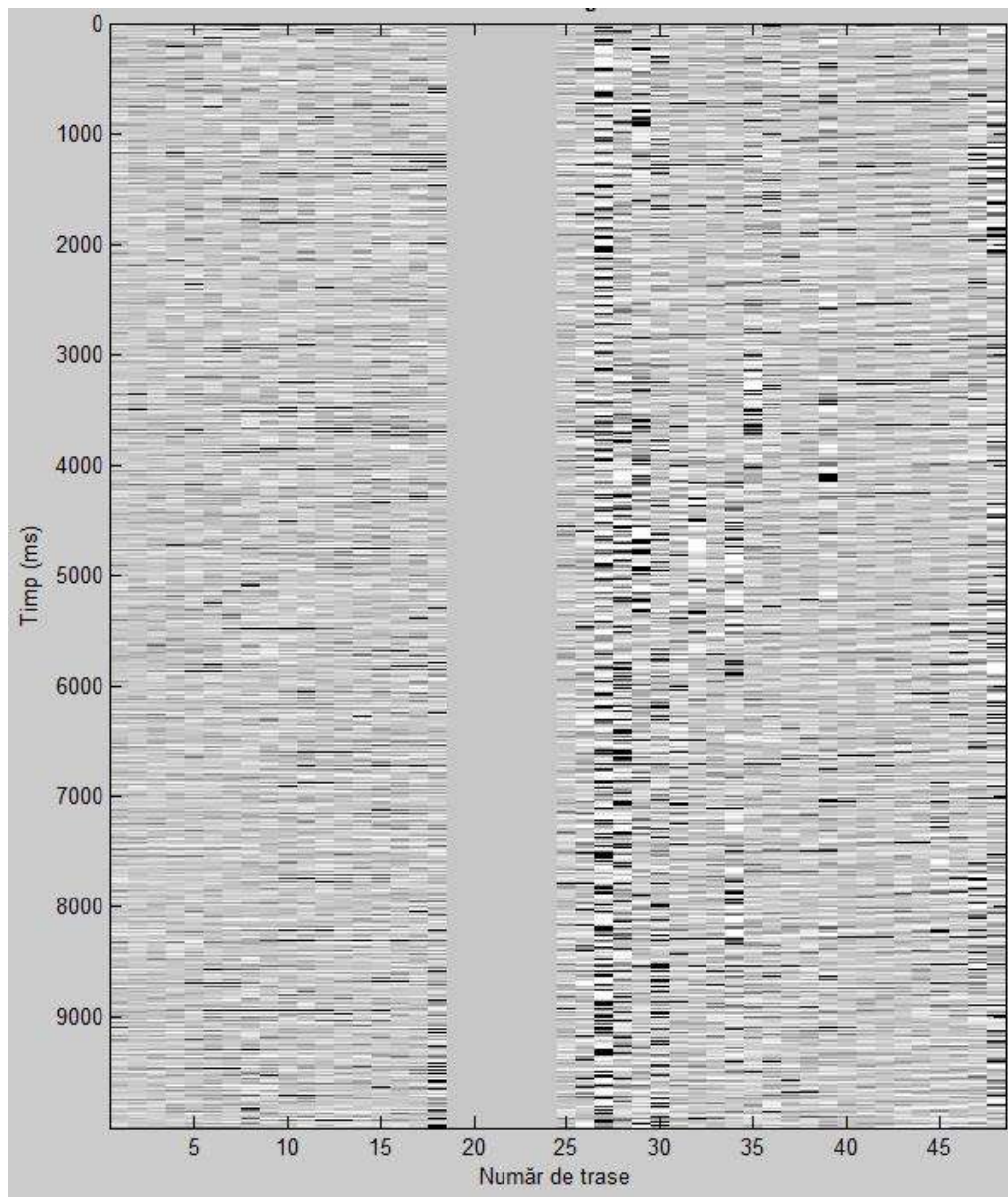

Figura 5.5: Panou de zgomot ambiental încărcat folosind `Readsu` după editarea traselor zgomotoase

5.4 Salvarea fișierelor în formatul text

Fișierele pot fi salvate în formatul MATLAB folosind:

```
>> save L_exp.prn L_exp
```

sau în formatul text (.prn) în directorul curent din Matlab folosind:

```
>> save L_exp.prn L_exp -ascii
```

Fișierul `L_exp` este definit în exercițiul **E8** din Capitolul 4.

Fișierul în formatul text este salvat în directorul dorit dacă se definește calea la acel director:

```
>> save D:\MATLAB\L_exp.prn L_exp -ascii
```

Fie matricea `M` definită astfel:

`M =`

100	105	110	115	120	125
100	105	110	115	120	125
2000	2000	2000	2500	2500	2500
2000	2000	2000	2500	2500	2500
1500	1500	1500	1500	1500	1500
1500	1500	1500	1500	1500	1500

Din această matrice se selectează coloanele 1 și 2 și liniile 3 și 6 pentru a fi salvate în formatul text. Coloanele și liniile respective se scriu în vectori separați apoi se salvează fiecare vector în formatul text folosind:

```
M_c1 = M(:,1)
```

```
M_c2 = M(:,2)
```

```
M_l3 = M(3,:)
```

```
M_l6 = M(6,:)
```

```
save M_c2.prn M_c2 -ascii
```

sau

```
save M_c1.prn M_c1 -ASCII
```

în funcție de versiunea de MATLAB folosită.

Fișierele text cu coordonate pentru receptoare și surse, de exemplu, pot fi încărcate și folosite pentru diferite calcule cerute de definirea geometriei într-un studiu seismic activ sau pasiv.

```
S = load('D:\Matlab\SOU_Matlab.prn');  
G = load('D:\Matlab\REC_Matlab.prn');
```

Pentru verificare, citiți și afișați valorile de pe primele patru linii din variabilele S și G:

```
S(1:4, :)  
G(1:4, :)
```

Distanțele dintre o sursă și toate receptoarele active pentru acea sursă se calculează folosind:

```
Sx = S(:, 3)  
Sx_1 = Sx(1)  
Sy = S(:, 4)  
Sy_1 = Sy(1)  
  
nxg=100  
for ix=1:nxg  
    dist(ix)=round(sqrt((G(ix,2)-Sx_1)^2+(G(ix,3)-Sy_1)^2));  
end
```

Salvarea valorilor în formatul text se face folosind:

```
save dist.prn dist -ASCII
```

Distanțele cu semn pozitiv și negativ în funcție de poziția sursei față de receptor se pot calcula astfel:

```
n_shot=10  
Sx = S(:, 3)  
Sx_1 = Sx(n_shot)  
Sy = S(:, 4)  
Sy_1 = Sy(n_shot)  
nxg=100  
for ix=1:nxg  
    dist(ix)=round(sqrt((G(ix,2)-Sx_1)^2+(G(ix,3)-Sy_1)^2));  
end  
  
for ix=1:nxg  
    if G(ix,2)<=Sx_1  
        offset(ix)=-1*round(sqrt((G(ix,2)-Sx_1)^2+(G(ix,3)-Sy_1)^2));
```

```

elseif G(ix,3)<=Sy_1
    offset(ix)=-1*round(sqrt((G(ix,2)-Sx_1)^2+(G(ix,3)-Sy_1)^2));
else
    offset(ix)=round(sqrt((G(ix,2)-Sx_1)^2+(G(ix,3)-Sy_1)^2));
end
end
end

>> offset(1:50)

ans =
Columns 1 through 12
412  397  382  366  352  337  322  308  291  277  262  247
Columns 13 through 24
232  216  202  187  173  157  142  127  112  98  82  67
Columns 25 through 36
52  37  22  7  -8  -23  -38  -53  -69  -83  -98  -113
Columns 37 through 48
-128 -143 -158 -173 -188 -204 -218 -233 -248 -264 -278 -293
Columns 49 through 50
-308 -323

>> dist(1:50)

ans =
Columns 1 through 12
412  397  382  366  352  337  322  308  291  277  262  247
Columns 13 through 24
232  216  202  187  173  157  142  127  112  98  82  67
Columns 25 through 36
52  37  22  7  8  23  38  53  69  83  98  113
Columns 37 through 48
128  143  158  173  188  204  218  233  248  264  278  293
Columns 49 through 50
308  323

```

5.5 Salvarea datelor seismice în formatul SEG-Y

Se încarcă înregistrarea SH4_agc.SGY folosind `segyread` și se reprezintă grafic folosind:

```

St = segyread('D:\Matlab\SH4_agc.SGY');
plotimage(St)

```

Seismograma este prezentată în Figura 5.6.

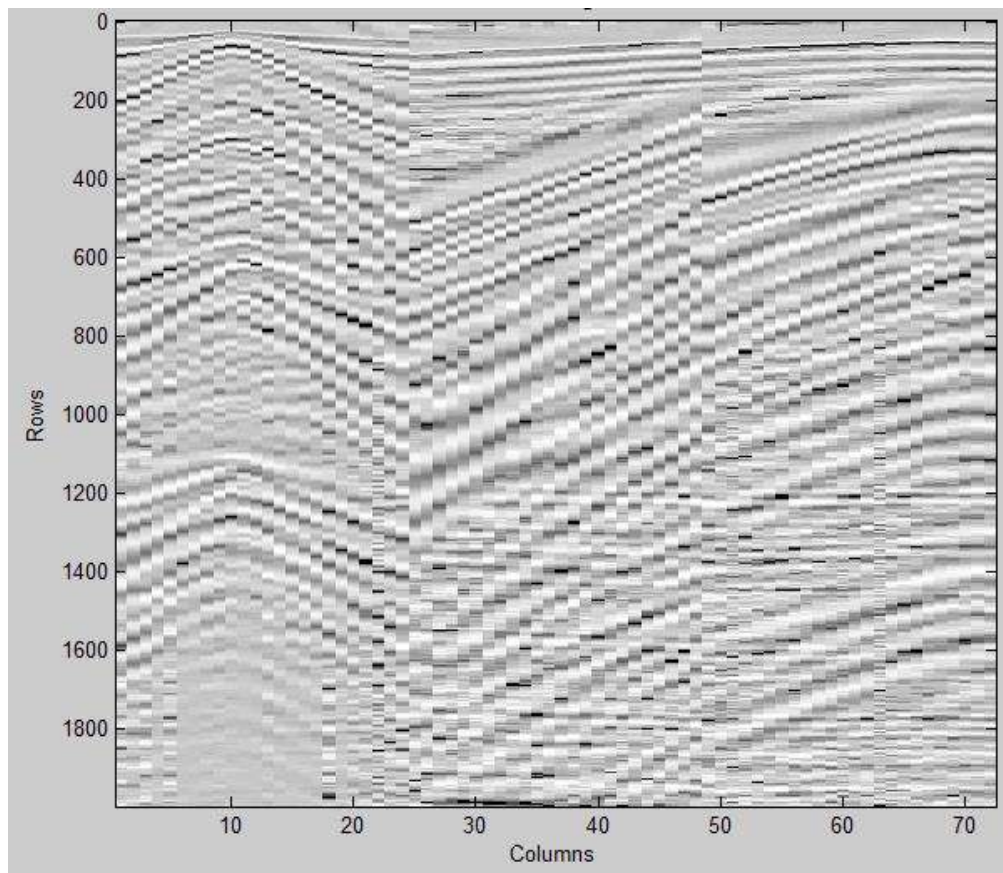

Figura 5.6: Seismograma SH4_agc.SGY înainte de aranjarea traselor

Se aranjează trasele în poziția lor corectă în înregistrare apoi se salvează noua înregistrare în formatul SEG-Y ținând cont de valoarea intervalului de eșantionare în timp; în acest caz este 0.001 s. Seismograma după aranjarea traselor, St0, este prezentată în Figura 5.7.

```
St0 = [St(:,1:24) fliplr(St(:,25:49))];
plotimage(St0)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')
```

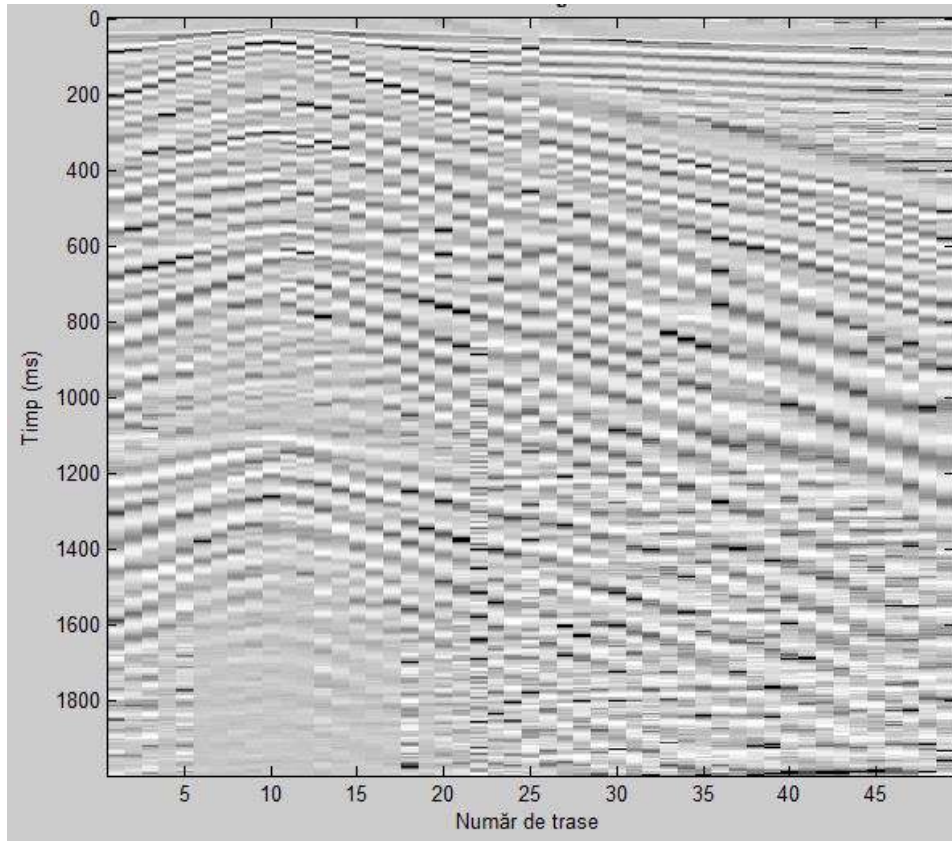

Figura 5.7: Seismograma SH4_agc.SGY după aranjarea traselor

Fișierul `writesegy_dt1` se obține prin editarea valorii intervalului de eșantionare în timp $dt = 0.001$ în fișierul `writesegy` din SEGYPAT, unde acesta are valoarea 0.004 s.

```
writesegy_dt1('D:\Matlab\SH4_edit.SGY',St0);
```

```
>> writesegy_dt1('D:\Matlab\SH4_edit.SGY',St0);
WriteSegy_dt1 - No dt set. Using dt=0.001
PutSegyHeader : Using datasample format : 4-byte IEEE floating-point
PutSegyHeader : Using SEG Y revision : 1
PutSegyHeader - SegyRevision 1, 4-byte IEEE floating-point
```

5.6 Salvarea datelor seismice în formatul SU

Seismograma salvată în formatul SEG-Y se poate salva și în format SU, după editarea corectă a valorii intervalului de eșantionare în timp în fișierul de salvare `writesu_1dt` folosind:

```
writesu_1dt('D:\Matlab\SH4_edit.su',St0);  
  
>> writesu_1dt('D:\Matlab\SH4_edit.su',St0);  
WriteSu_1dt - No dt set. Using dt=0.001  
>>
```

Fișierul `writesu_1dt` se obține din editarea `writesu`, unde $dt = 0.004$ s, din SEGYPAT.

Se pot salva date seismice cu $dt = 0.002$ s sau orice altă valoare cu condiția ca aceste valori să fie scrise în fișierele `writesegy` sau `writesu`.

Exerciții fără rezolvare afișată:

E1: Calculați coordonatele X și Y ale punctelor de reflexie, R , folosind coordonatele din fișierele `SOU_Matlab.prn` și `REC_Matlab.prn`; un punct de reflexie se află la jumătatea distanței dintre sursă și receptor, pentru medii cu stratificație orizontală.

E2: Editați și aranjați trasele în poziția lor corectă din înregistrările `SH7_agc.SGY`, `shot1_inline.su`, `shot1_xline.su`, apoi salvați rezultatele în format SEG-Y și SU. Intervalul de esantionare în timp este de 0.001 s.

Capitolul 6

Transformata Fourier

Transformata Fourier 1D (TF 1D) este folosită pentru a converti o înregistrare din domeniul timp sau spațial în domeniul frecvență sau număr de undă (Frigo and Johnson, 1998). Transformata Fourier 2D (TF 2D) transformă o înregistrare din domeniul timp-spațiu în domeniul frecvență-număr de undă.

6.1 Transformata Fourier 1D aplicată în domeniul timp

Transformata Fourier 1D se aplică unei singure trase seismice folosind funcția `fft`. Pentru analiză se încarcă seismograma `SH4_agc.SGY` din care se selectează trasa cu numărul 20 folosind.

```
clear
St0=segyread('D:\Matlab\SH4_agc.SGY');

St = [St0(:,1:24) fliplr(St0(:,25:48))]; % după aranjarea traselor
plotseis(St)

T1 = St(1:500,20); % selectăm trasa cu numărul 20
nt = max(size(T1)) % determinăm numărul de eșantioane în timp
dt = 0.001 % definim interval eșantionare în timp

nf = pow2(floor(log2(nt)+1)) % calculăm număr eșantioane frecvență
df = 1/(nf*dt) % calculăm interval eșantionare frecvență
freq = df*(1:nf); % definim vector valori frecvență (Hz)
```

Se aplică TF 1D și se reprezintă grafic folosind:

```
fft_T1 = fft(T1,nf); % Transformata Fourier 1D pentru T1
plot(abs(fft_T1)) % reprezentăm fără valori frecvențe pe axa x
xlabel('Eșantioane de frecvență')
ylabel('Amplitudine')
```

Spectrul de amplitudine este prezentat în Figura 6.1. Spectrul de amplitudine al trasei `T1` cu afișarea valorilor de frecvență pe abscisă este prezentat în Figura 6.2 folosind:

```
plot(freq,abs(fft_T1)) % reprezentare cu valori frecvențe pe axa x
xlabel('Frecvență (Hz)')
ylabel('Amplitudine')
```

Frecvența Nyquist este egală cu 500 Hz. Frecvențele mai mari decât frecvența Nyquist sunt aliasate și trebuie eliminate din datele seismice folosind:

```
plot(freq(1:nf/2),abs(fft_T1(1:nf/2))) % doar cu frecvențe pozitive  
xlabel('Frecvență (Hz)')  
ylabel('Amplitudine')
```

Spectrul de amplitudine rezultat este prezentat în Figura 6.3.

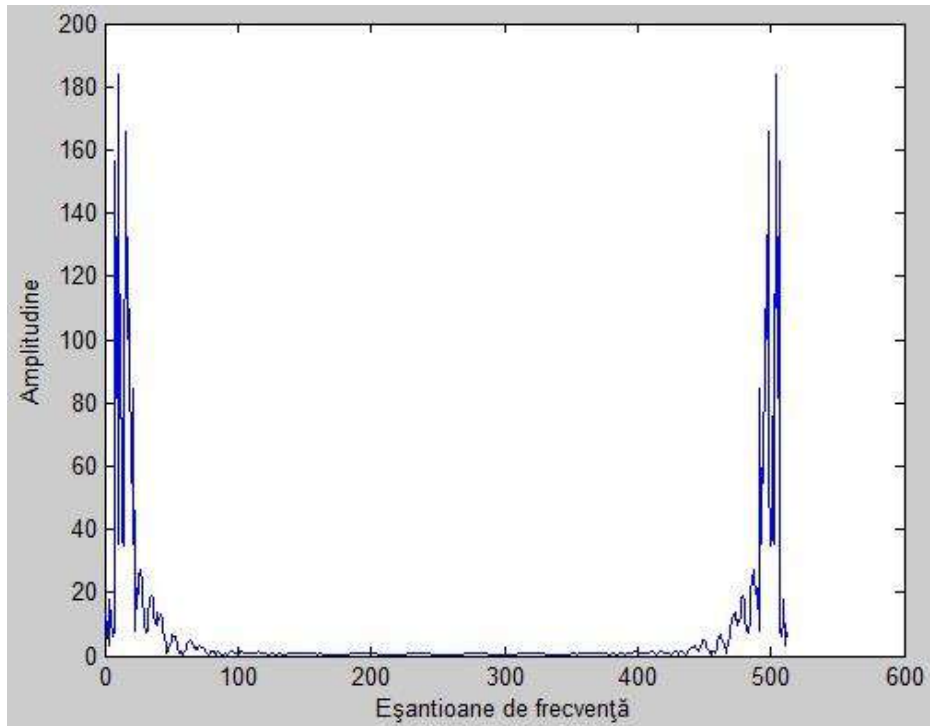

Figura 6.1: Spectrul de amplitudine al trasei T1 fără afișarea valorilor de frecvență pe abscisă

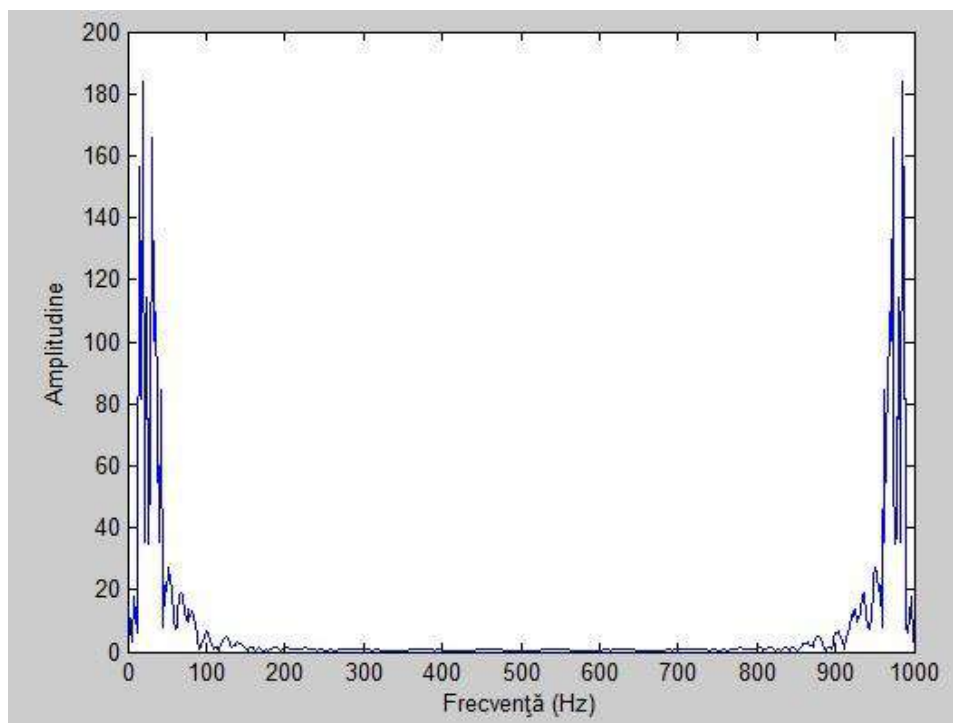

Figura 6.2: Spectrul de amplitudine al trasei T1 cu afișarea valorilor de frecvență pe abscisă

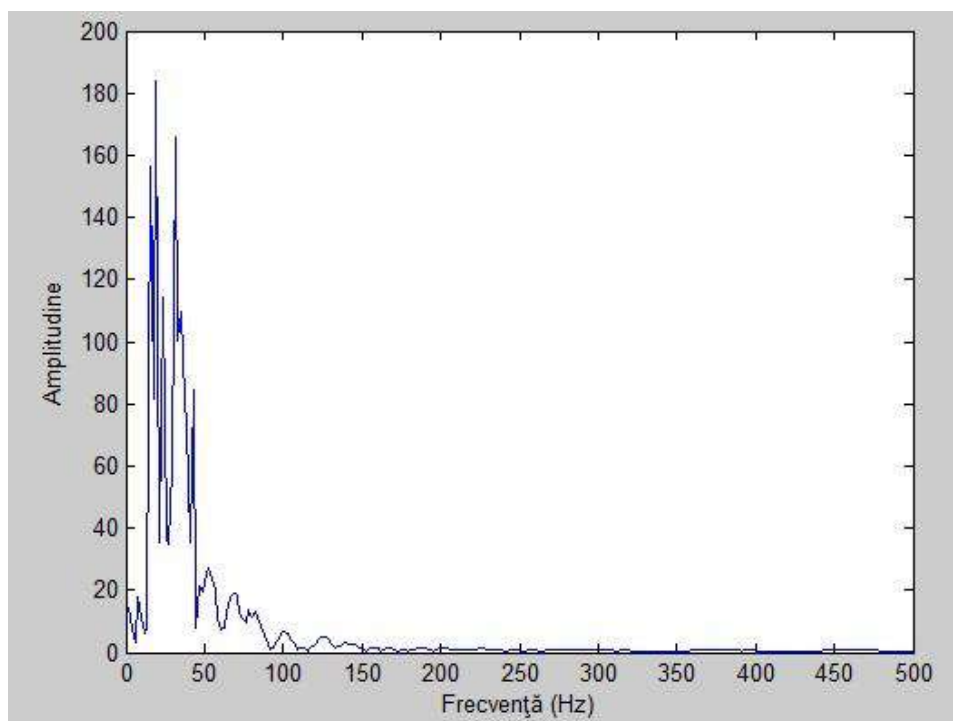

Figura 6.3: Spectrul de amplitudine al trasei T1 pentru frecvențe pozitive

Transformata Fourier 1D se poate aplica tuturor traselor dintr-o înregistrare folosind for-loop:

```
dt = 0.001 % interval eșantionare timp
dxg = 2.5 % distanța dintre trase
nx=min(size(St)) % determin număr trase
nt = max(size(St)) % număr eșantioane timp

nf = pow2(floor(log2(nt)+1)) % număr eșantioane frecvență
df = 1/(nf*dt) % interval eșantionare frecvență
freq = df*(1:nf); % vector valori frecvențe (Hz)

for ix=1:nx
    nr_trasa=(ix-1);
    fft_St(:,ix)=fft(St(:,ix),nf);
end
plotseis(abs(fft_St),freq,nr_trasa)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Frecvență (Hz)')
```

Spectrele de amplitudine rezultate sunt prezentate în Figura 6.4.

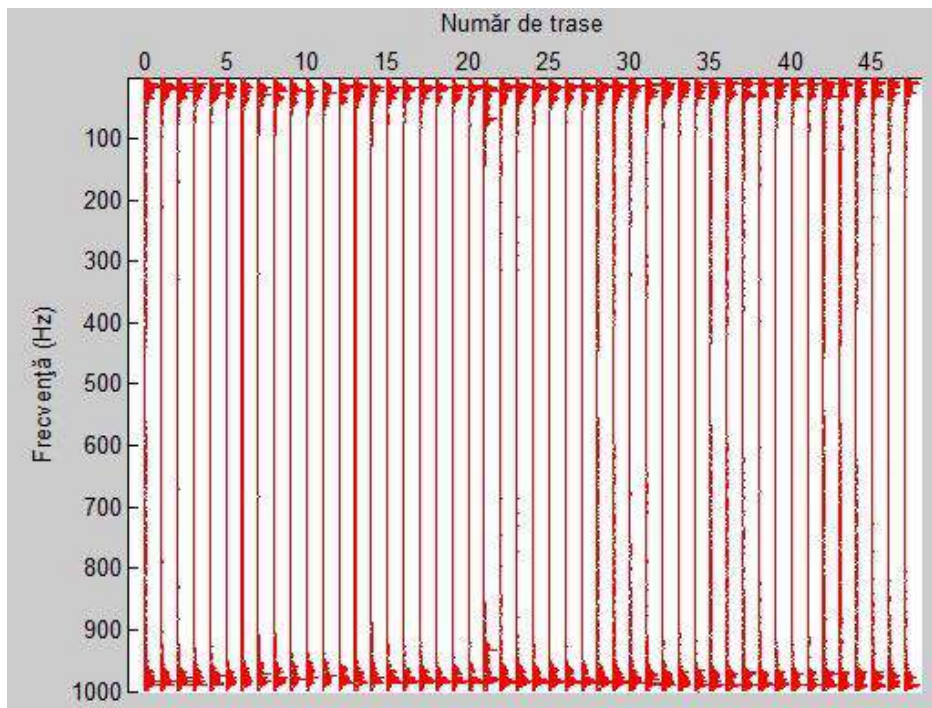

Figura 6.4: Spectrele de amplitudine pentru toate trasele din seismogramă cu afișarea valorilor de frecvență

6.2 Transformata Fourier 1D aplicată în domeniul spațial

În prelucrarea datelor seismice de reflexie este utilă și analiza în domeniul număr de undă, k . Transformata Fourier 1D se poate aplica tuturor eșantioanelor dintr-o înregistrare care au același timp de sosire.

```
clear
St0=segymread('D:\Matlab\SH4_agc.SGY'); % citim seismograma
St = [St0(:,1:24) fliplr(St0(:,25:48))];
plotimage(St) % reprezentăm în domeniul timp
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp(ms)')

size_St=size(St) % determinăm mărimea lui St
nt = max(size_St) % determinăm numărul de eșantioane de timp
nxg = min(size_St) % determinăm numărul de trase
dt = 0.001 % definim interval eșantionare timp
dxg = 2.5 % definim distanța geofone în metri
nk = pow2(floor(log2(nxg)+1)) % calculăm număr eșantioane număr de undă
dk = 1/(nk*dxg) % calculăm interval eșantionare în număr de undă
k_nr = dk*(1:nk) % calculăm valorile vectorului număr de undă
k_max = 1/(2*dxg) % calculăm numărul de undă Nyquist
k_plot=-k_max+k_nr % vector final pentru reprezentarea în număr de undă
X = St(100,:); % selectăm toate eșantioanele cu timp de sosire 0.1 s
figure(2)
plot(X) % reprezentăm toate eșantioanele cu timp de sosire 0.1 s
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Amplitudine')
axis([1 nxg -5 5])

fft_X = abs(fft(X,nk)); % aplicăm Transformata Fourier 1D
plot(abs(fft_X)) % reprezentăm spectrul de amplitudine
xlabel('Eșantioane în număr de undă')
ylabel('Amplitudine')
axis([1 nk 0 50])

% aranjăm valorile după numărul de undă:
fft_out = [fft_X(((nk/2)+1:nk)) fft_X(1:nk/2)];
plot(k_plot,abs(fft_out)) % reprezentăm spectrul de amplitudine
xlabel('Număr de undă (1/m)')
ylabel('Amplitudine')
axis([-k_max k_max 0 50])
```

În Figura 6.5 este reprezentată în domeniul timp seismograma din care s-au selectat toate eșantioanele cu timp de sosire 0.1 s. Trasa obținută este prezentată în Figura 6.6. Analiza acestei reprezentări nu permite extragerea de informații utile despre semnal și zgomot. După aplicarea TF 1D, analiza spectrului de amplitudine în domeniul număr

de undă (k) permite separarea semnalului la numere de undă mici, în jurul valorii de $k = 0$, și zgomotului la numere de undă mari, până la numărul de undă Nyquist. Forma finală a spectrului de amplitudine este obținută după editarea spectrului în funcție de valorile numerelor de undă obținute după aplicarea TF 1D (Figura 6.7).

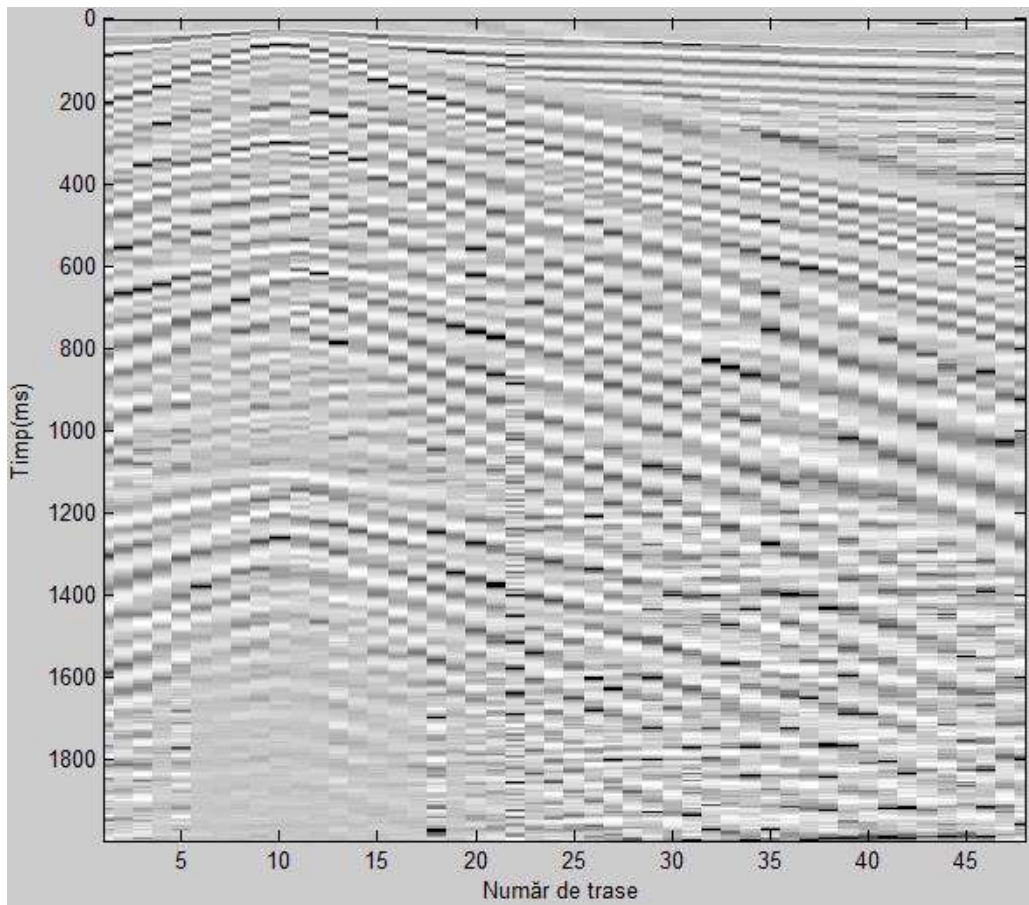

Figura 6.5: Înregistrare seismică din care selectăm toate eşantioanele cu timp de sosire 0.1 s

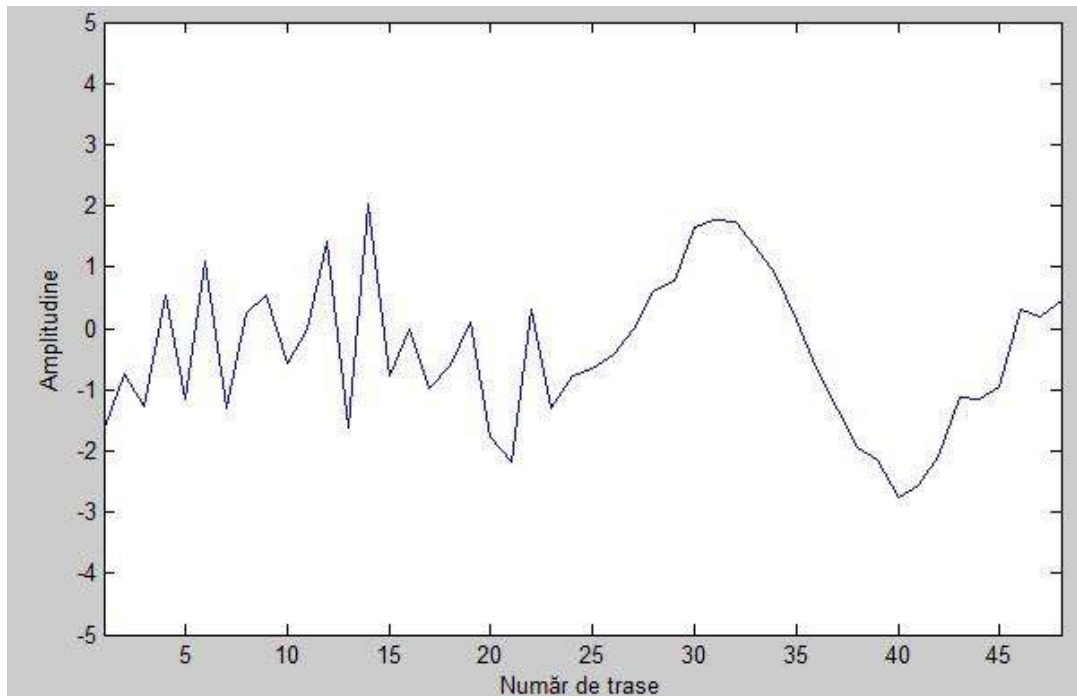

Figura 6.6: Eșantioanele cu timp de sosire de 0.1 s

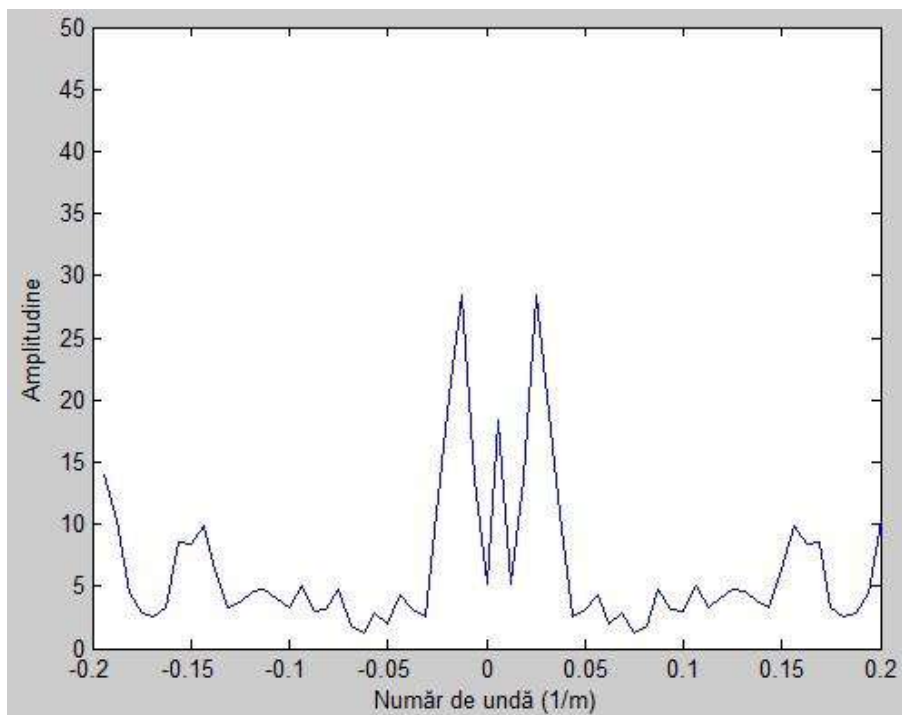

Figura 6.7: Spectrul de amplitudine al TF 1D aplicată tuturor eșantioanelor cu timp de sosire 0.1 s după editarea spectrului

6.3 Transformata Fourier 2D

Transformarea unei înregistrări seismice din domeniul timp-spațiu în domeniul frecvență-număr de undă este realizată folosind Transformata Fourier 2D.

În Figura 6.8 este reprezentată în domeniul timp-spațiu o înregistrare seismică cu 48 trase. Distanța dintre geofoane a fost de 2.5 m iar intervalul de eșantionare în timp a fost de 0.001 s. Spectrul de amplitudine prezentat în Figura 6.9 a fost obținut folosind funcția `fft2`. Simpla reprezentare a spectrului de amplitudine nu este suficientă pentru analiza corectă a undelor seismice. Rearanjând spectrul după valorile numărului de undă începând cu valoarea negativă a numărului de undă Nyquist, $-k_N$, se obține reprezentarea corectă a spectrului de amplitudine (f, k), așa cum este prezentat în Figura 6.10.

```
clear
St0=segymread('D:\Matlab\SH3_agc.sgy');
St=[St0(:,1:24) fliplr(St0(:,25:48))];
plotimage(St)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

dt = 0.001
dxg = 2.5

% NU modificați
size_St=size(St)
nxg = min(size_St)
nt = max(size_St)

nf = pow2(floor(log2(nt)+1)) % număr eșantioane frecvență
df = 1/(nf*dt) % interval de eșantionare în frecvență
freq = df*(1:nf); % vector valori frecvență
nk = pow2(floor(log2(nxg)+1)) % număr eșantioane număr de undă
dk = 1/(nk*dxg) % interval de eșantionare în număr de undă
k_nr = dk*(1:nk); % vector valori număr de undă
k_max = 1/(2*dxg) % valoarea maximă în număr de undă
k_plot=k_nr-k_max % vector final pentru reprezentarea fft2

fft2_St = fft2(St,nf,nk);
plotimage(abs(fft2_St),freq,k_nr) % spectrul de amplitudine (f,k)
xlabel('Număr de undă (1/m)')
ylabel('Frecvență (Hz)')

abs_fft2_St=fliplr([abs(fft2_St(:,(nk/2)+1:nk))
abs(fft2_St(:,1:nk/2))]); % spectrul final de amplitudine (f, k)

plotimage(abs_fft2_St(1:nf/2,:),freq(1:nf/2),k_plot)
xlabel('Număr de undă (1/m)')
ylabel('Frecvență (Hz)')
```

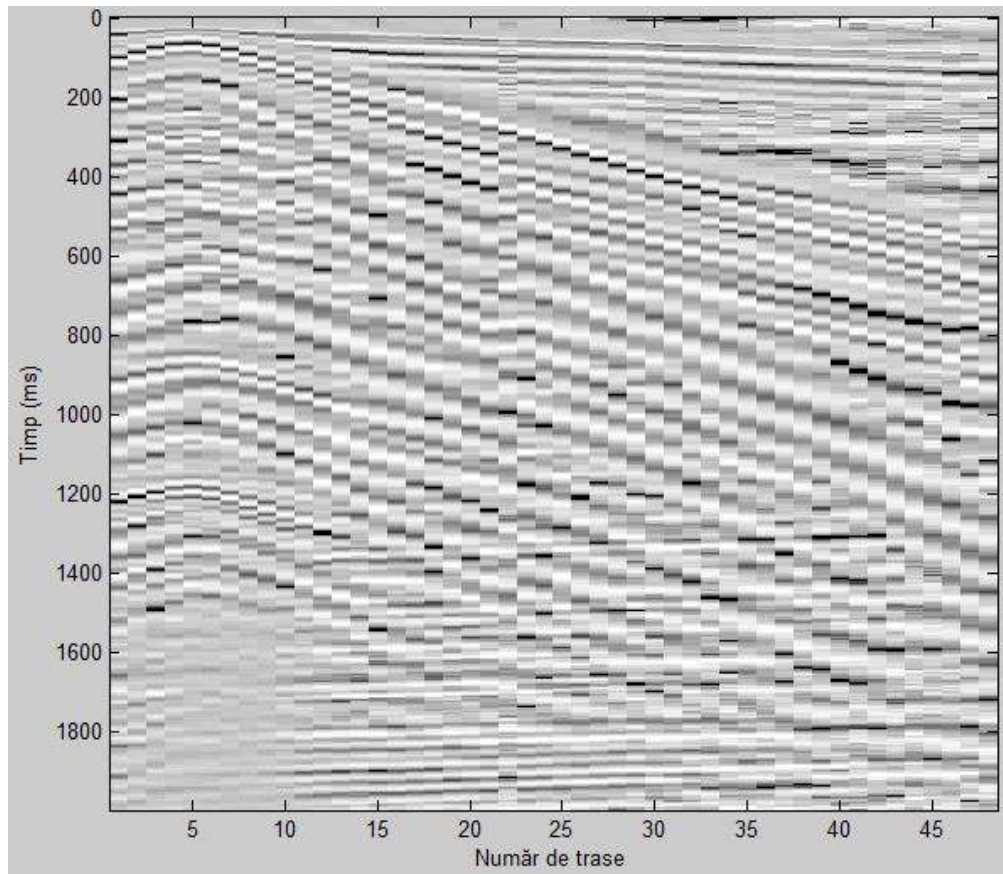

Figura 6.8: Înregistrare seismică reprezentată în domeniul (t, x)

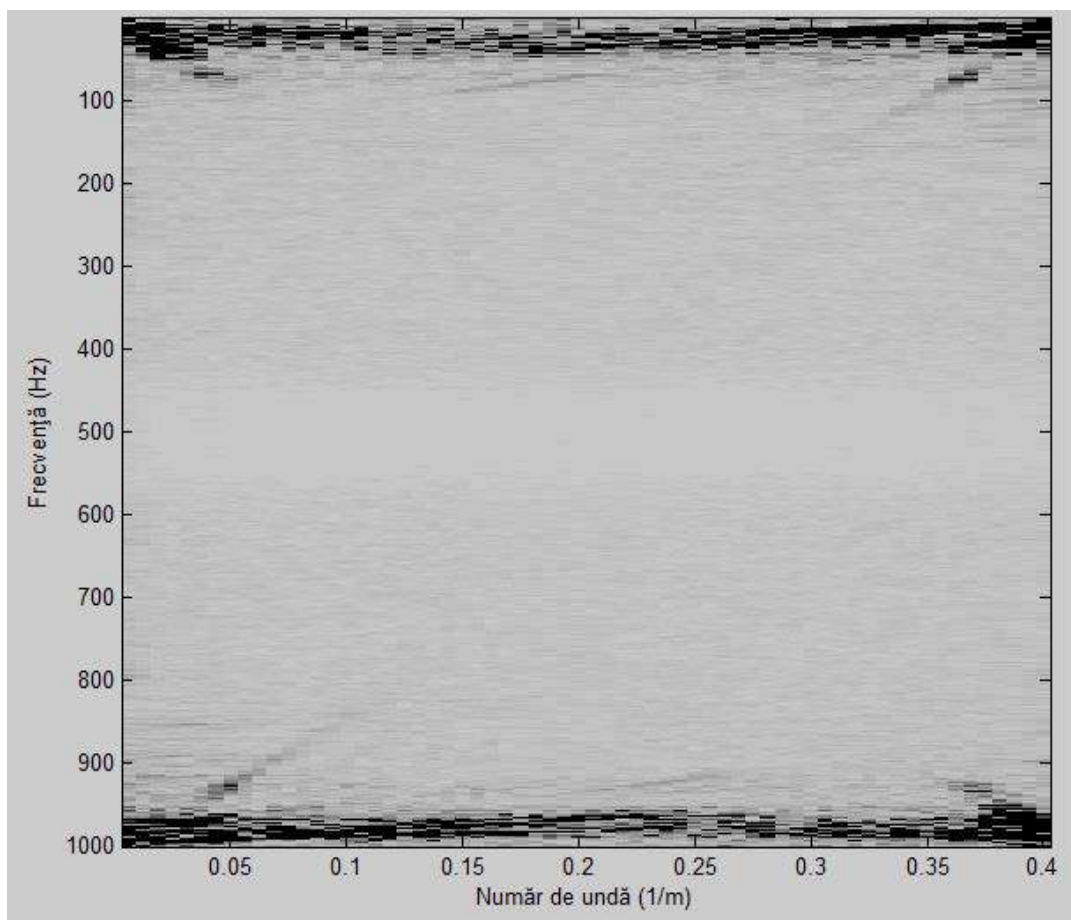

Figura 6.9: Spectrul de amplitudine (f, k) al seismogramei prezentate în Figura 6.8 înainte de editarea după numărul de undă

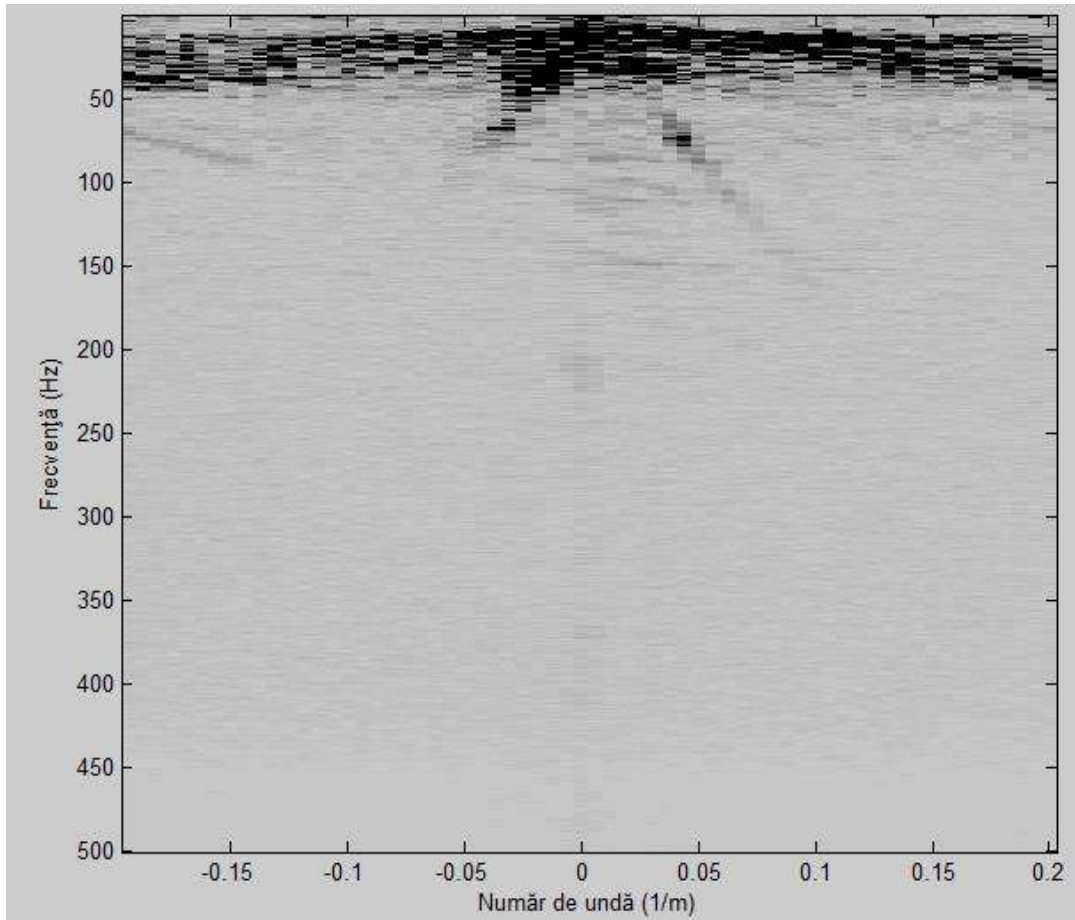

Figura 6.10: Spectrul de amplitudine (f, k) al seismogramei prezentate în Figura 6.8 după editarea după numărul de undă

6.4 Transformata Fourier inversă

Transformata Fourier inversă este folosită pentru a converti semnalul prelucrat în domeniul frecvență, număr de undă sau frecvență-număr de undă în domeniul timp, spațiu sau timp-spațiu. Prelucrarea poate însemna aplicarea unui filtru de frecvență trecând bandă sau frecvență-număr de undă $(f-k)$.

Parametrii necesari aplicării TF 1D inverse în domeniul frecvență sunt spectrul trasei analizate și numărul de eșantioane de frecvență, n_f . Pentru TF 1D inversă folosită în domeniul număr de undă, datele de intrare sunt reprezentate de spectrul trasei analizate și numărul de eșantioane de număr de undă, n_k . În cazul TF 2D inverse, aceasta se aplică folosind spectrul 2D al înregistrării seismice, numărul de eșantioane de număr de undă, n_k , și numărul de eșantioane de frecvență, n_f .

În Figura 6.11 este reprezentată o înregistrare seismică în domeniul timp-spațiu cu 48 de trase. Distanța dintre geofoane a fost de 2.5 m iar intervalul de eșantionare în timp

a fost de 0.001 s. Se calculează spectrul de amplitudine (f, k) folosind `fft2` și se reprezintă după editarea lui în funcție de numărul de undă (Figura 6.12). După analiza spectrului de amplitudine, selectăm frecvența minimă și cea maximă folosite în filtrarea trece-bandă (Figura 6.13). TF 2D inversă se aplică pe spectrul filtrat pentru a se obține seismograma filtrată (Figura 6.14). Comparând seismogramele dinainte și de după filtrarea de frecvență se observă că o mare parte din undele de suprafață au fost eliminate.

```
clear

% date de intrare:
St0=segyread('D:\Matlab\SH3_agc.sgy');
St=[St0(:,1:24) fliplr(St0(:,25:48))];
plotimage(St)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

dt = 0.001
dxg = 2.5
nf1 = 49 % primul eșantion de frecvență pentru filtrare; F = 24 Hz
nf2 = 140 % ultimul eșantion de frecvență pentru filtrare; F = 68 Hz

% NU modificați
% date de intrare în FK:
size_St=size(St)
nxg = min(size_St)
nt = max(size_St)

nf = pow2(floor(log2(nt)+1)) % număr eșantioane de frecvență
df = 1/(nf*dt) % interval de eșantionare în frecvență
freq = df*(1:nf); % vector valori frecvență
nk = pow2(floor(log2(nxg)+1)) % număr de eșantioane în număr de undă
dk = 1/(nk*dxg) % interval de eșantionare în număr de undă
k_nr = dk*(1:nk); % vector valori număr de undă
k_max = 1/(2*dxg) % valoarea maximă în număr de undă
k_plot=k_nr-k_max % vector final pentru reprezentare fft2

nf0 = nf2-nf1
nf_max = (nf/2)-nf2

% calculez FK:
fft2_St = fft2(St,nf,nk);

abs_fft2_St=fliplr([abs(fft2_St(:,(nk/2)+1:nk))
abs(fft2_St(:,1:nk/2))]);
plotimage(abs_fft2_St(1:nf/2,:),freq(1:nf/2),k_plot)
xlabel('Număr de undă (1/m)')
ylabel('Frecvență (Hz)')

% definesc și aplic vectorul filtru frecvență:
zero_freq = [zeros(nf1,1); ones(nf0,1); zeros(nf_max,1)];
for ifreq = 1:nf/2
    for ik=1:nk
```

```

        St_fk_filt(ifreq,ik)=fft2_St(ifreq,ik)*zero_freq(ifreq);
    end
end
plotimage(abs(St_fk_filt),freq(1:nf/2),k_plot)
xlabel('Număr de undă (1/m)')
ylabel('Frecvență (Hz)')

% aplic TF 2D inversă:

St_filt = real(iff2(St_fk_filt,nf,nk));
plotimage(St_filt(1:nt,1:nxg))
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

```

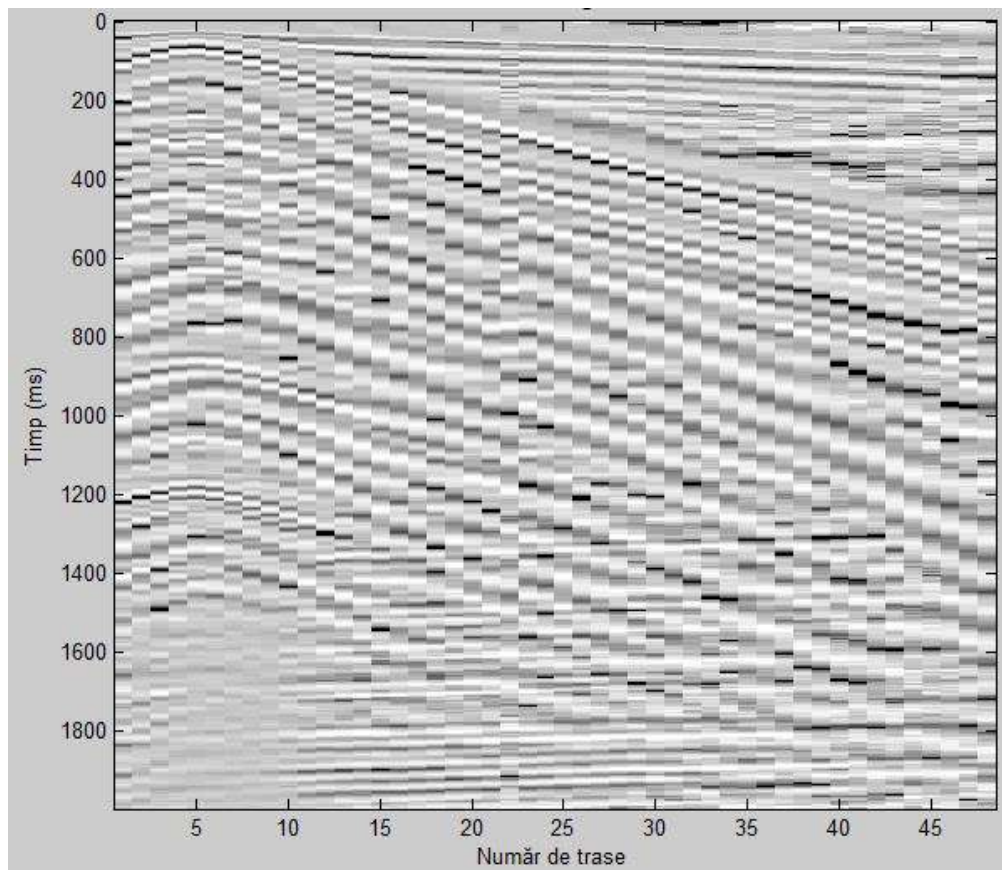

Figura 6.11: Înregistrare seismică reprezentată în domeniul (t, x) înainte de filtrarea de frecvență

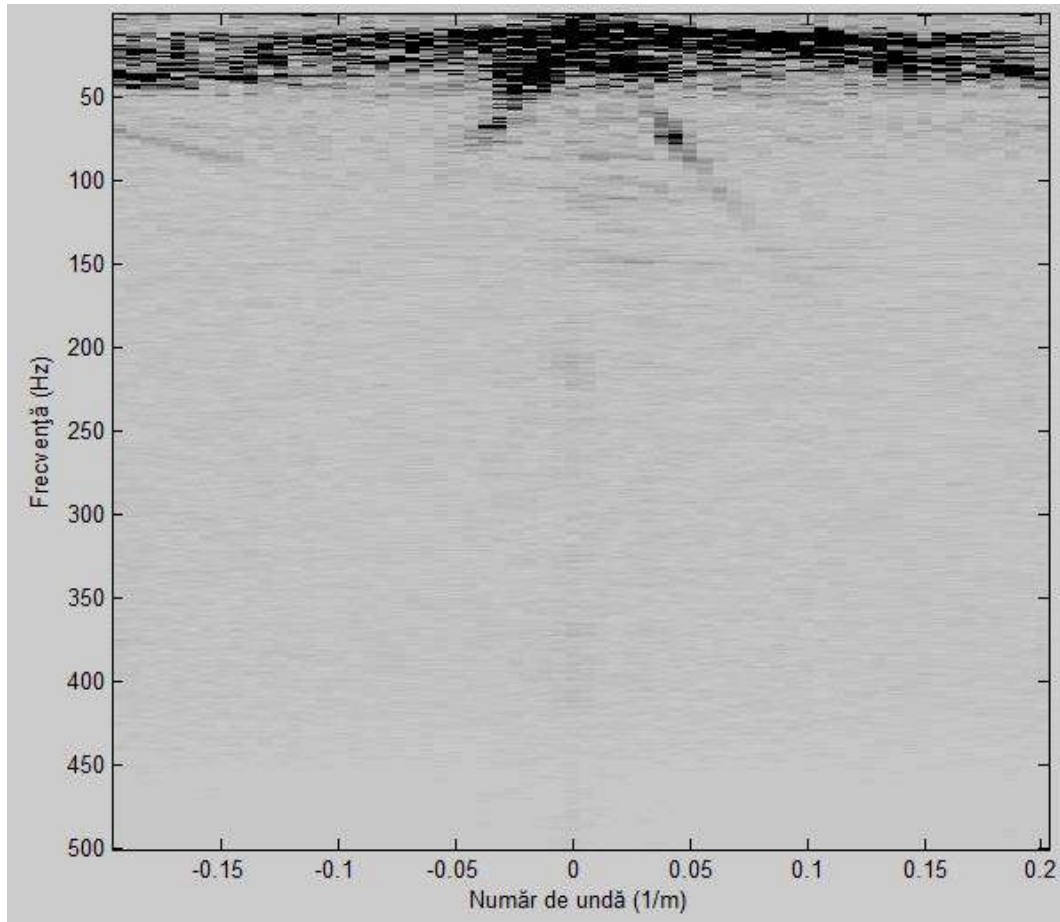

Figura 6.12: Spectrul de amplitudine (f, k) al seismogramei prezentate în Figura 6.11 după editarea după numărul de undă

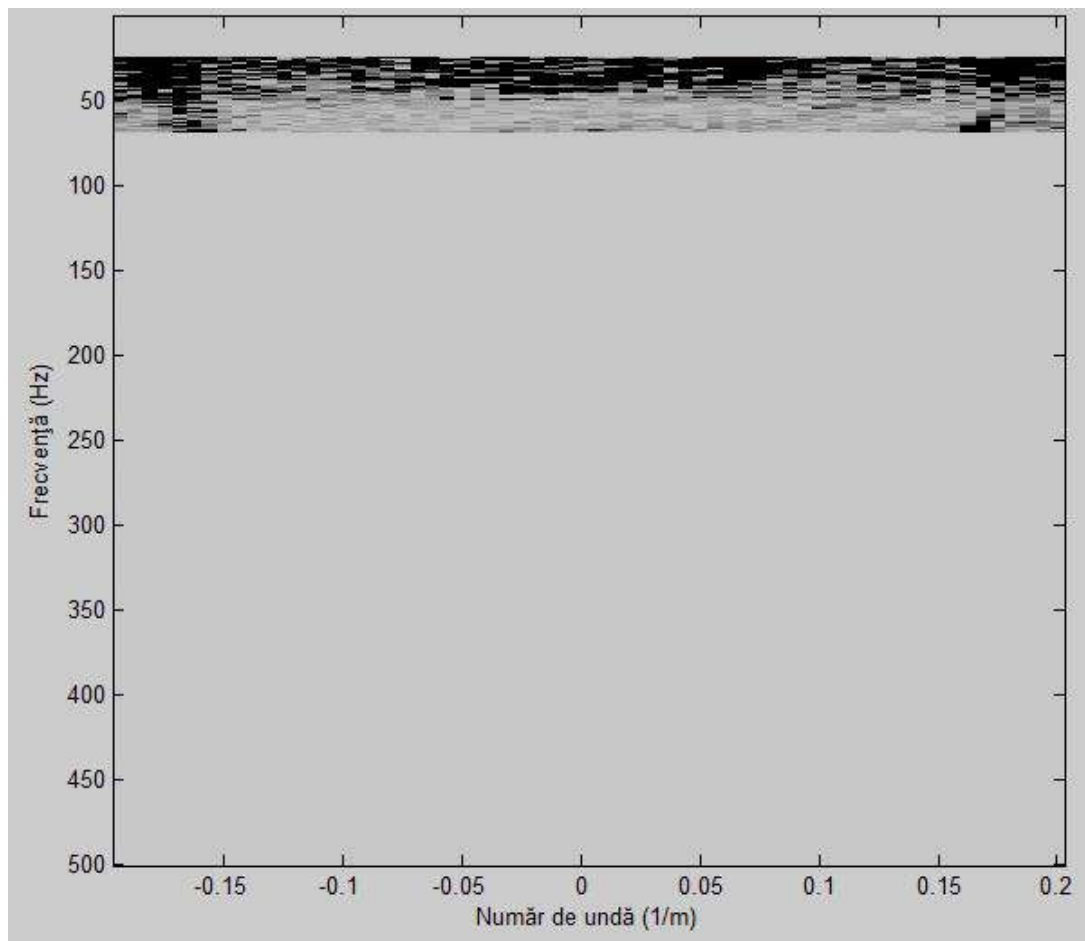

Figura 6.13: Spectrul de amplitudine (f, k) prezentat în Figura 6.12 după filtrarea trece-bandă de frecvență

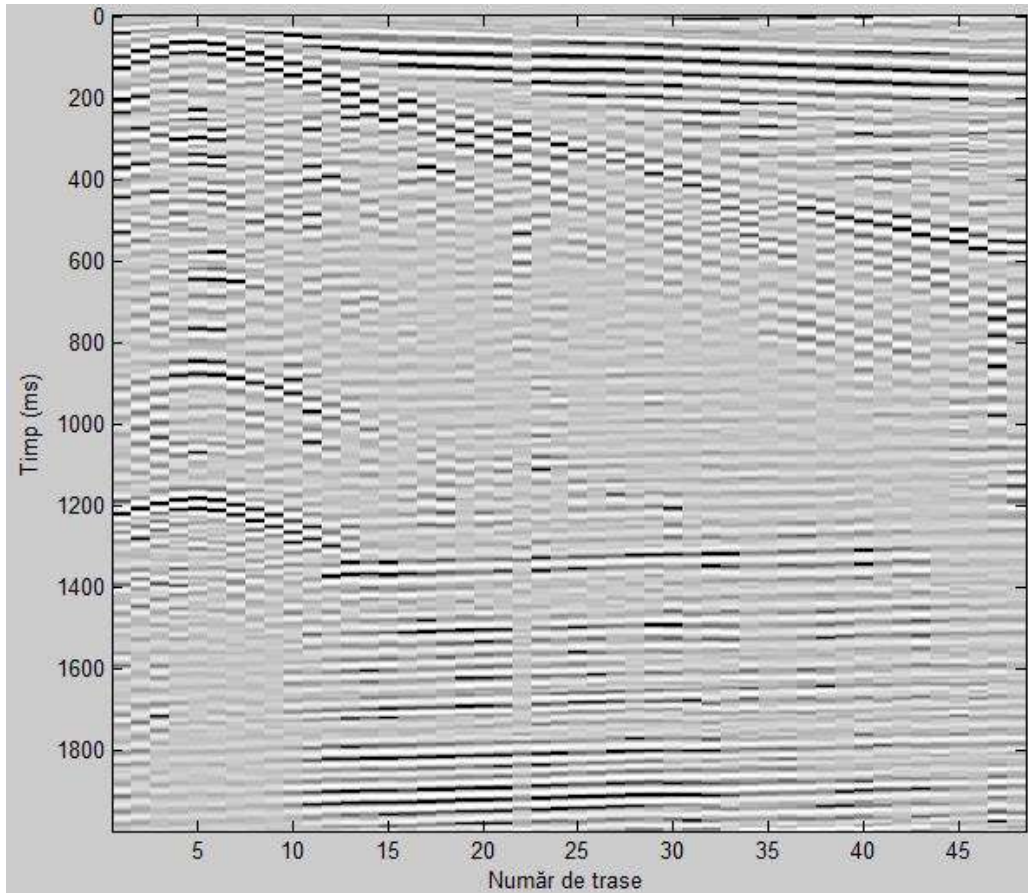

Figura 6.14: Înregistrarea seismică prezentată în Figura 6.11 după filtrarea de frecvență

Filtrul trece-bandă se poate aplica folosind ponderi care variază de la 0 la 1 la intrarea în banda de frecvențe și ponderi cu valori de la 1 la 0 la ieșirea din bandă. Înregistrarea seismică analizată este prezentată în Figura 6.15. Vectorul pondere este prezentat în Figura 6.16. Spectrul de amplitudine (f , k) după aplicarea filtrului trece-bandă este prezentat în Figura 6.17, iar înregistrarea seismică după aplicarea filtrului este prezentată în Figura 6.18.

```
clear

% date de intrare
St0=segyread('D:\Matlab\SH4_agc.sgy');
St = [St0(:,1:24) fliplr(St0(:,25:48))];
plotseis(St)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Time (ms)')

dt = 0.001 % interval de eșantionare în timp
dxg = 2.5 % 2.5 % distanță receptoare
```

```

nf1 = 204 % 20 Hz
nf2 = 100 % 50 Hz
nf_zoom = 600 % număr eșantion frecvență pentru zoom

%%%%%%%%% NU MODIFICĂȚI %%%%%%%%%%
%%%%%%%%%
nt = max(size(St)) % număr eșantioane timp
nxg = min(size(St)) % număr geofone
nf = pow2(floor(log2(nt))+1) % număr eșantioane frecvență
df = 1/(nf*dt) % interval eșantionare frecvență
freq = df*(1:nf); % vector frecvență
nk = pow2(floor(log2(nxg))+1) % număr eșantioane număr de undă
dk = 1/(nk*dxg) % interval eșantionare număr de undă
k_no = dk*(1:nk); % vector număr de undă
kN = 1/(2*dxg) % număr de undă Nyquist
k_plot = k_no-kN % vector număr de undă pentru reprezentare

% calculăm ponderile pentru filtrul trece-bandă
cos_0_1=((cos(0:pi/10:pi)-1)/-2) '
cos_1_0=((1+cos(0:pi/10:pi))/2) '
pondere=[zeros(29,1);cos_0_1;ones(60,1);cos_1_0;zeros(1937,1)];
plot(pondere)
axis([0 1000 0 1.5])
xlabel('Eșantion frecvență')
ylabel('Pondere')

% aplicăm transformata Fourier 2D
fft2_St = fft2(St,nf,nk);

% aplicăm filtrul trece-banda pe spectrul de amplitudine (f,k)
for ifreq=1:nf
    for ik=1:nk
        fft2_St_filt(ifreq,ik)=fft2_St(ifreq,ik)*pondere(ifreq);
    end
end
plotimage(freq(1:nf_zoom),k_plot,abs(fft2_St_filt(1:nf_zoom,:)))
xlabel('Număr de undă (1/m)')
ylabel('Frecvență (Hz)')

% aplicăm transformata Fourier 2D inversă
St_filt=real(ifft2(fft2_St_filt,nf,nk));
St_filt_fin = St_filt(1:nt,1:nxg);
figure(3)
plotseis(St_filt_fin)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

```

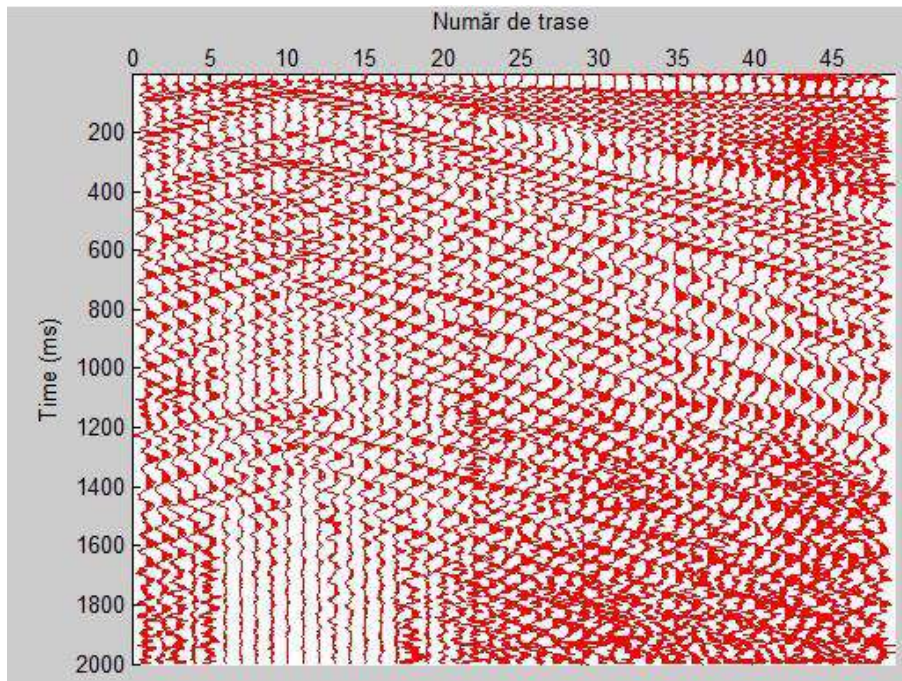

Figura 6.15: Înregistrarea seismică înainte de filtrarea de frecvență trece-bandă

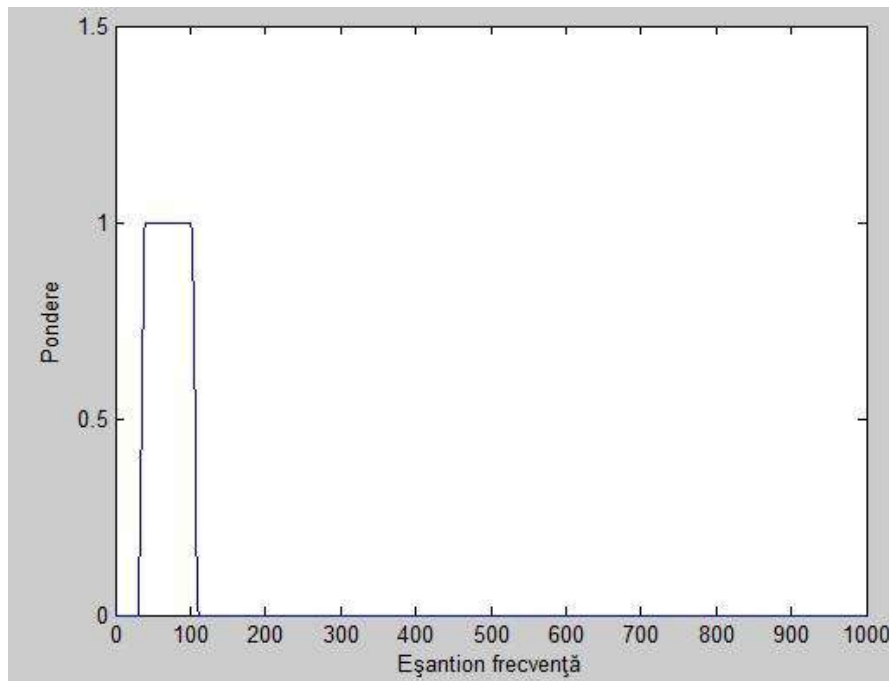

Figura 6.16: Ponderile folosite pentru definirea filtrului trece-bandă

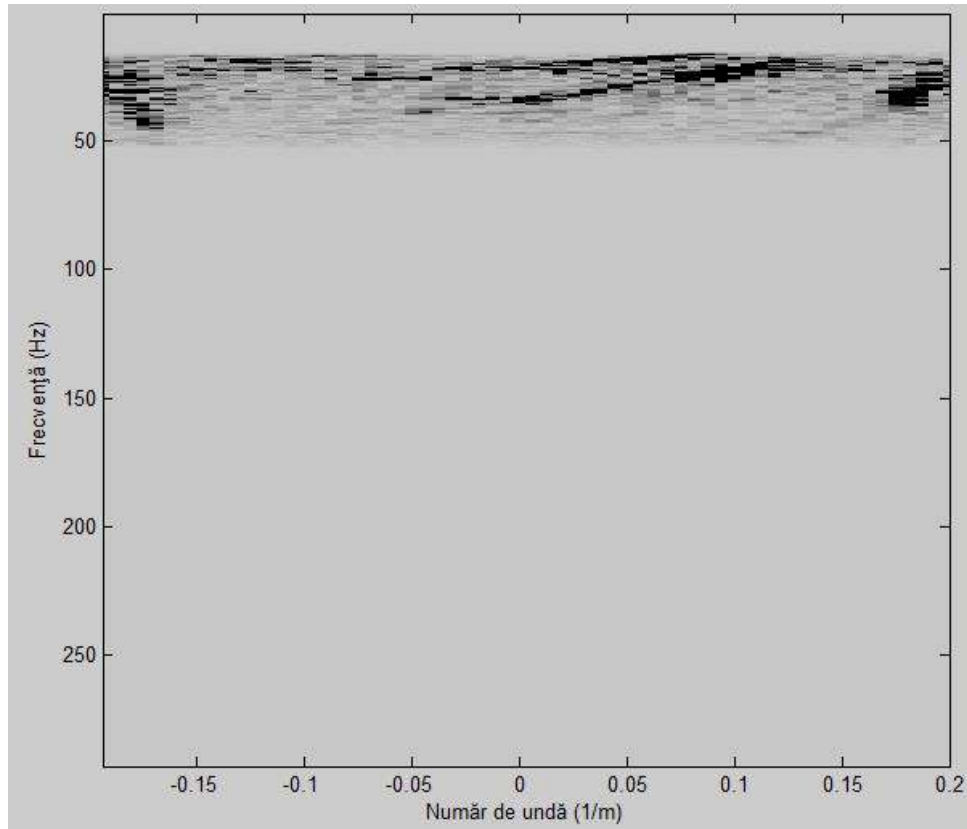

Figura 6.17: Spectrul de amplitudine (f, k) după aplicarea filtrului trece-bandă

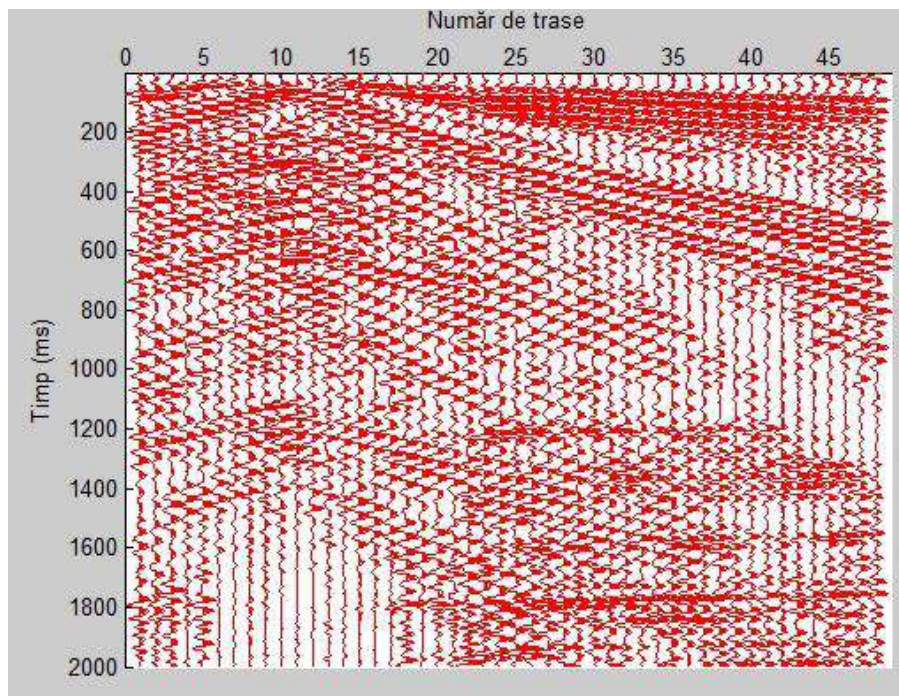

Figura 6.18: Înregistrarea seismică după filtrarea de frecvență trece-bandă

Filtrul f-k se poate aplica folosind un vector ce conține valori de frecvențe variabile cu numerele de undă (Figura 6.19). Rezultatul filtrării f-k este prezentat în domeniile (f, k) și (t, x) în Figurile 6.20 și 6.21. Definirea filtrului f-k și aplicarea acestuia s-a efectuat folosind programul de jos:

```

clear
% date de intrare
St0=segyread('D:\Matlab\SH4_agc.sgy');
St = [St0(:,1:24) fliplr(St0(:,25:48))];
dt = 0.001 % interval de eșantionare în timp
dxg = 2.5 % distanță receptoare
ng = 50 % număr trase pentru reprezentare folosind plotseis

% definim filtru f-k
nf1 = 144 % număr eșantionare frecvență pentru frecvența 50 Hz
nf2 = 20 % număr eșantionare frecvență pentru frecvența 15 Hz
nf3 = 144 % număr eșantionare frecvență pentru frecvența 50 Hz

%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%
%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%
nt = max(size(St)) % număr eșantioane timp
nxg = min(size(St)) % număr geofone
nf = pow2(floor(log2(nt))+1) % număr eșantioane frecvență
df = 1/(nf*dt) % interval eșantionare frecvență
freq = df*(1:nf); % vector frecvență
nk = pow2(floor(log2(nxg))+1) % număr eșantioane număr de undă
dk = 1/(nk*dxg) % interval eșantionare număr de undă
k_no = dk*(1:nk); % vector număr de undă
kN = 1/(2*dxg) % număr de undă Nyquist
k_plot = k_no-kN % vector număr de undă pentru reprezentare

if min(size(St)) < ng
    plotseis(St)
else
    plotimage(St)
end
% aplicăm FFT 2D:
fft2_St = fft2(St,nf,nk);
fft2_St_fin = fliplr([fft2_St(:,(nk/2)+1:nk) fft2_St(:,1:nk/2)]);

% definim poligonul pentru filtrul fk
for ik = 1:nk
    if ik <= nk/2
        fk_line(ik) = nf2+(ik-1)*((nf1-nf2)/(nk/2));
    else
        fk_line(ik) = nf3-(ik-(nk/2))*((nf3-nf2)/(nk/2));
    end
end
figure(2)
plot(fk_line)
xlabel('Eșantioane de număr de undă')
ylabel('Număr eșantioane de frecvență')

% aplic filtrul fk

```

```

for ifreq=1:nf/2
    for ik=1:nk
        if ifreq<fk_line(ik)
            fft2_St_fk(ifreq,ik) = 0.0;
        else
            fft2_St_fk(ifreq,ik) = fft2_St(ifreq,ik);
        end
    end
end
plotimage(abs(fft2_St_fk))
xlabel('Eșantioane de număr de undă')
ylabel('Număr eșantioane de frecvență')

% aplicăm transformata Fourier 2D inversă
St_fk = real(ifft2(fft2_St_fk,nf,nk));
St_fk_fin = St_fk(1:nt,1:nxg);

if min(size(St_fk_fin)) < ng
    plotseis(St_fk_fin)
else
    plotimage(St_fk_fin)
end
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

```

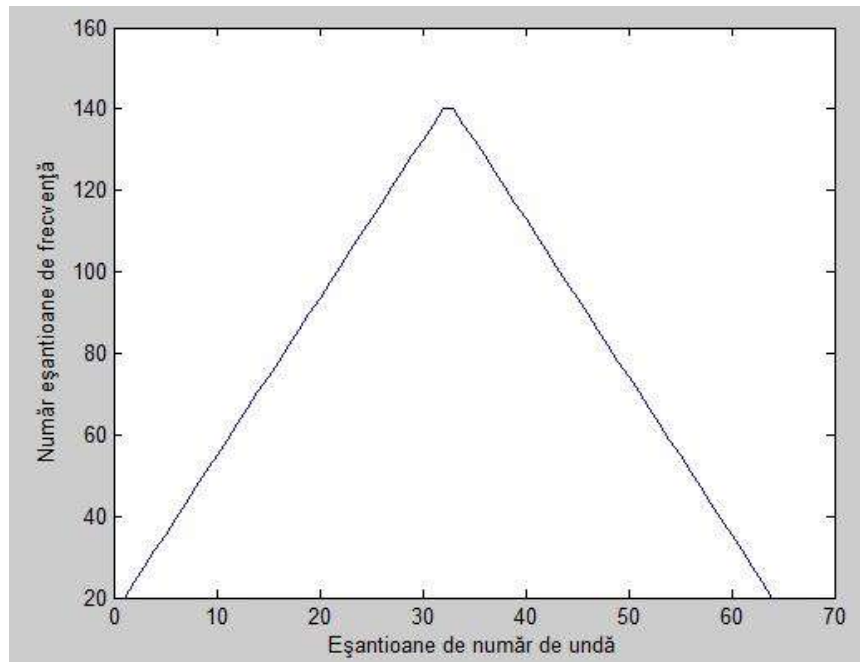

Figura 6.19: Valorile filtrului f-k

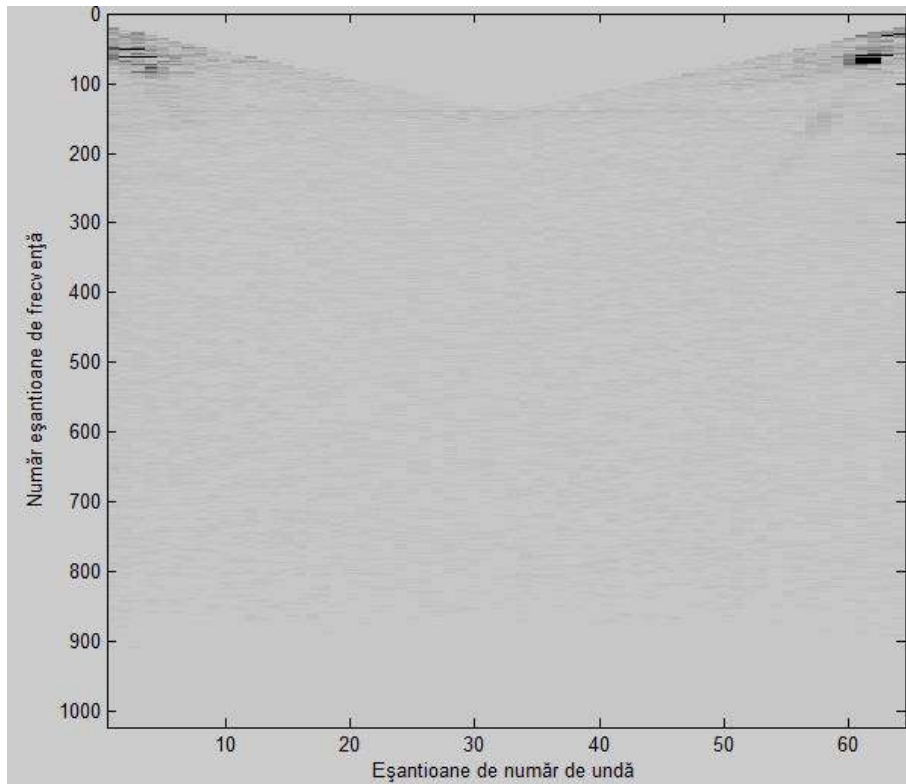

Figura 6.20: Spectrul de amplitudine (f, k) după aplicarea filtrului f-k

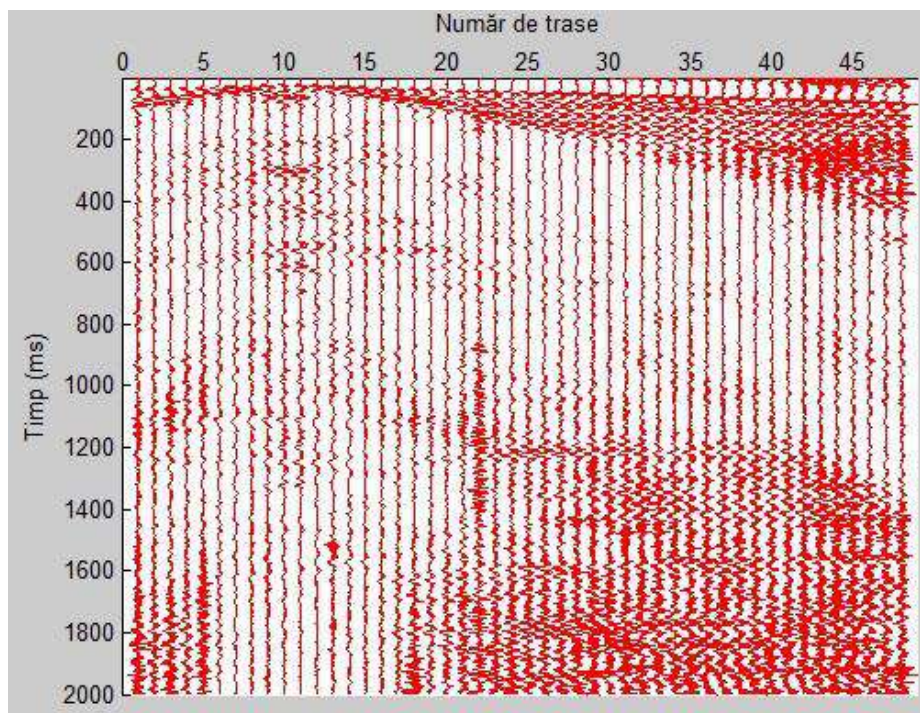

Figura 6.21: Înregistrarea seismică prezentată în Figura 6.15 după filtrarea f-k

Exerciții fără rezolvare afișată:

E1: Calculați și reprezentați grafic spectrele de amplitudine pentru toate trasele din SH7_agc.sgy.

E2: Calculați și reprezentați grafic spectrele de amplitudine pentru toate trasele din shot1_inline.su și shot1_xline.su, înainte și după editarea traselor zgomotoase.

Capitolul 7

Prelucrarea înregistrărilor seismice în domeniul timp

Zgomotul prezent pe înregistrările seismice se poate elimina folosind filtre ale căror aplicare nu necesită convertirea înregistrării în domeniul frecvență și/sau număr de undă. Top-mute, bottom-mute, surgical-mute și gruparea de geofoane sunt exemple de astfel de filtre.

7.1 Definirea și aplicarea top-mute-ului

Acest tip de filtru se definește și se aplică pe o înregistrare seismică reprezentată în domeniul timp (Figura 7.1). Se definește un vector ce conține valorile de timp de pe fiecare trasă seismică deasupra căreia se dorește ștergerea informației seismice. Un exemplu de program folosit pentru definirea și aplicarea top-mute-ului este scris mai jos:

```
clear

% date de intrare
St0=segymread('D:\MATLAB\SH3_agc.sgy');
St=[St0(:,1:24) fliplr(St0(:,25:48))];
plotimage(St(1:200,:))
xlabel('Număr trase')
ylabel('Timp (ms)')

% date de intrare
dxg = 2.5 % metri, distanță geofoane
dt = 0.001 % interval eșantionare în timp
nt_zoom = 200

% definesc top-mute
tm1_stg = 20
tm2_stg = 10
ntr_stg = 5

tm1_dr = 10
tm2_dr = 80
ntr_dr = 43

% NU modificați
size_St=size(St)
nt = max(size_St)
nxg = min(size_St)
nr_esant_stg = (tm1_stg-tm2_stg)/ntr_stg
tm_stg = round(tm1_stg:-nr_esant_stg:tm2_stg)
nr_esant_dr = (tm2_dr-tm1_dr)/ntr_dr
tm_dr = round(tm1_dr:nr_esant_dr:tm2_dr)
top_mute=[tm_stg(1:ntr_stg) tm_dr(1:ntr_dr)];
figure(2)
```

```

plot(top_mute)
xlabel('Număr trase')
ylabel('Timp (ms)')

% aplic top mute:
for it=1:nt
    for ix=1:nxg
        if it <= top_mute(ix)
            St_tm(it,ix)=0.0;
        else
            St_tm(it,ix)=St(it,ix);
        end
    end
end
end
figure(3)
plotimage(St_tm(1:nt_zoom,:))
xlabel('Număr trase')
ylabel('Timp (ms)')

```

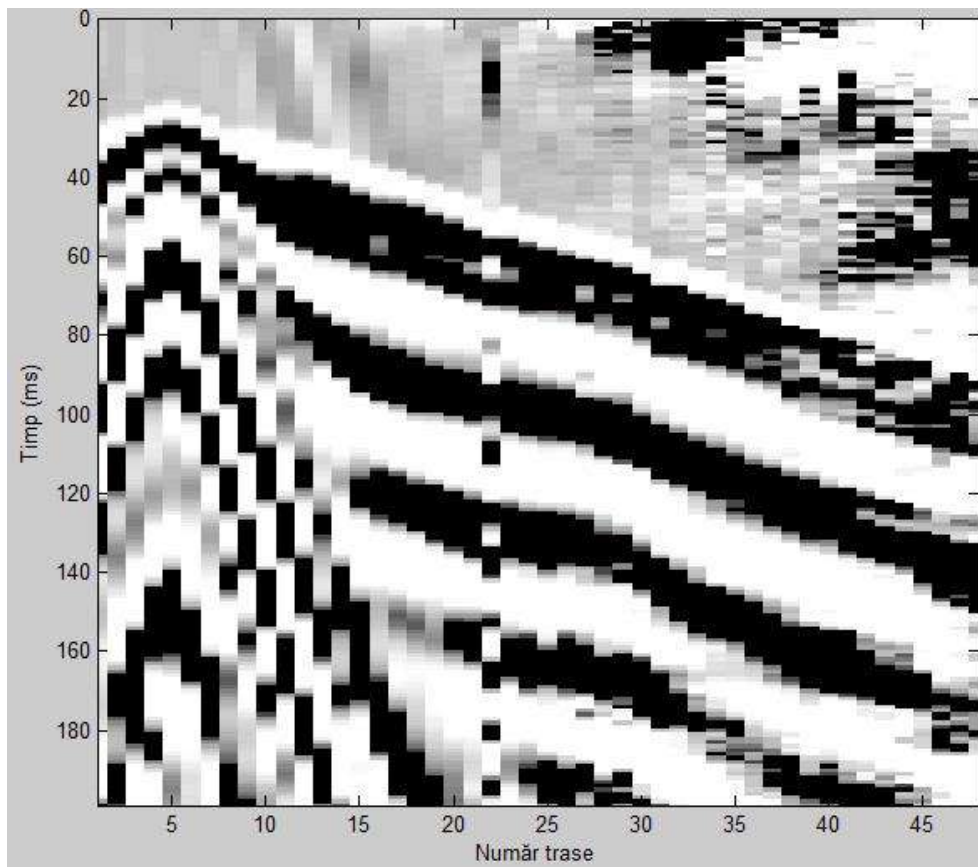

Figura 7.1: Înregistrare seismică înainte de aplicarea unui top-mute

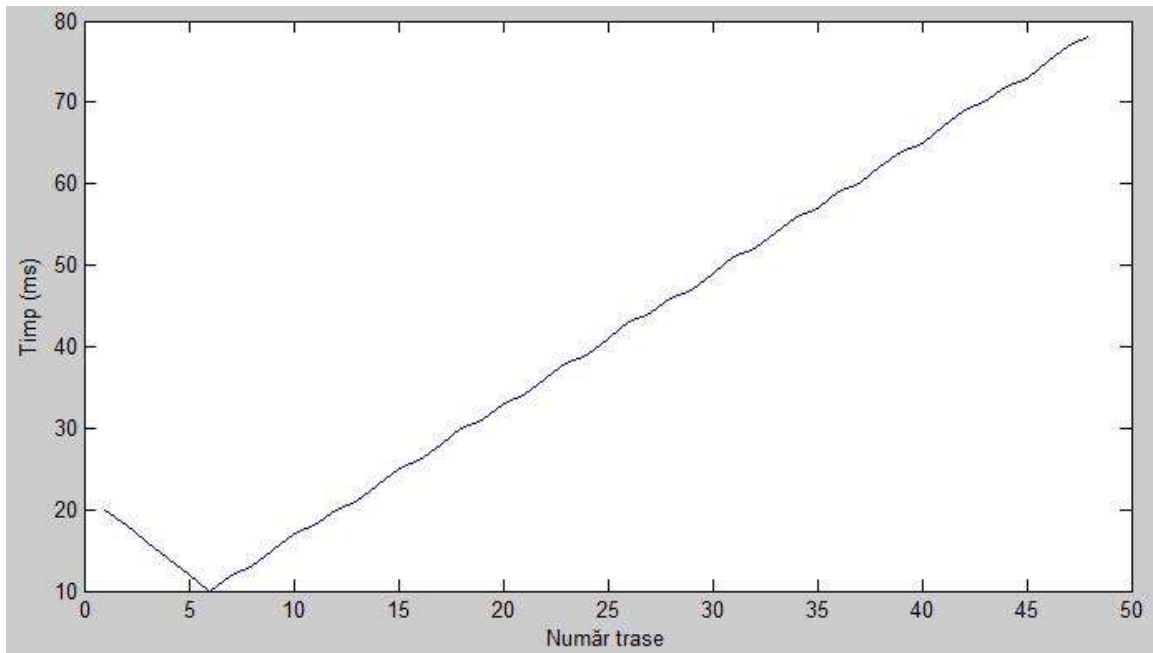

Figura 7.2: Vectorul folosit pentru definirea top-mute-ului

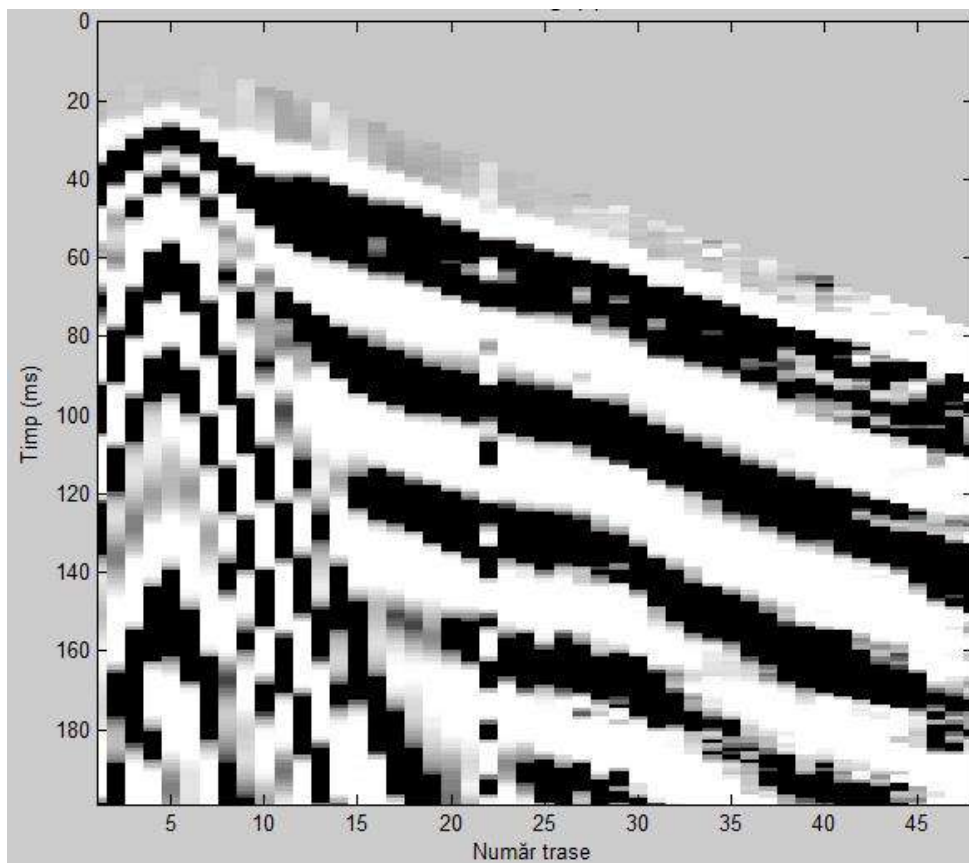

Figura 7.3: Înregistrare seismică după aplicarea unui top-mute

7.2 Definirea și aplicarea bottom-mute-ului

Acest tip de filtru se definește și aplică pentru a elimina undele seismice cu timpi de sosire mai mari decât cei doriți. Programul folosit pentru definirea și aplicarea acestui tip de filtru este scris mai jos. Undele de suprafață observate pe înregistrarea prezentată în Figura 7.4 sunt eliminate prin aplicarea unui bottom-mute cu valorile de timp prezentate în Figura 7.5. Seismograma finală este prezentată în Figura 7.6.

```
clear

% date de intrare
St0=segymread('D:\MATLAB\SH3_agc.sgy');
St=[St0(:,1:24) fliplr(St0(:,25:48))];
plotimage(St(1:1000,:))
xlabel('Număr trase')
ylabel('Timp (ms)')

% date de intrare
dxg = 2.5 % metri, distanță geofoaane
dt = 0.001 % interval esantionare timp
nt_zoom = 200

% definesc bottom-mute
bm1_stg = 100
bm2_stg = 60
ntr_stg = 5

bm1_dr = 60
bm2_dr = 450
ntr_dr = 43

% NU modificați
size_St=size(St)
nt = size_St(1)
nxg = size_St(2)
nr_esant_stg = (bm1_stg-bm2_stg)/ntr_stg
bm_stg = round(bm1_stg:-nr_esant_stg:bm2_stg) % minus un eșantion
nr_esant_dr = (bm2_dr-bm1_dr)/ntr_dr
bm_dr = round(bm1_dr:nr_esant_dr:bm2_dr)% minus un eșantion
bot_mute=[bm_stg(1:ntr_stg) bm_dr(1:ntr_dr)];
figure(2)
plot(bot_mute)
xlabel('Număr trase')
ylabel('Timp (ms)')

% aplic bottom-mute:
for it=1:nt
    for ix=1:nxg
        if it <= bot_mute(ix)
            St_bm(it,ix)=St(it,ix);
        else
            St_bm(it,ix)=0.0;
        end
    end
end
```

```
end
end
plotimage(St_bm(1:nt_zoom,:))
xlabel('Număr trase')
ylabel('Timp (ms)')
```

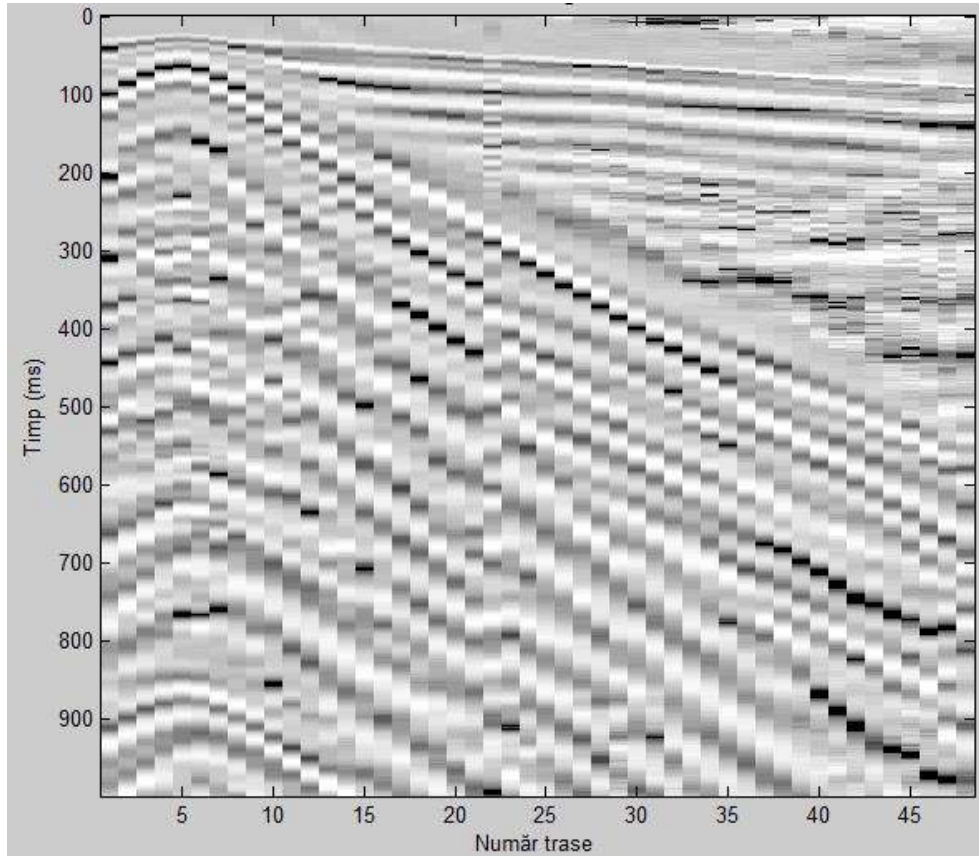

Figura 7.4: Înregistrare seismică înainte de aplicarea unui bottom-mute

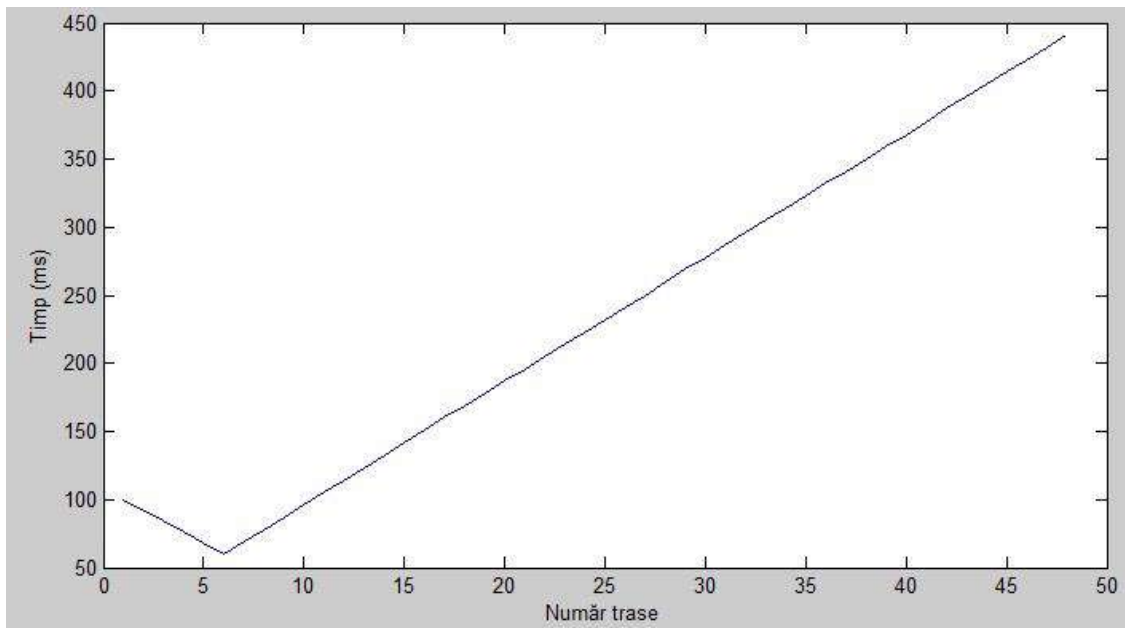

Figura 7.5: Vectorul folosit pentru definirea bottom-mute-ului

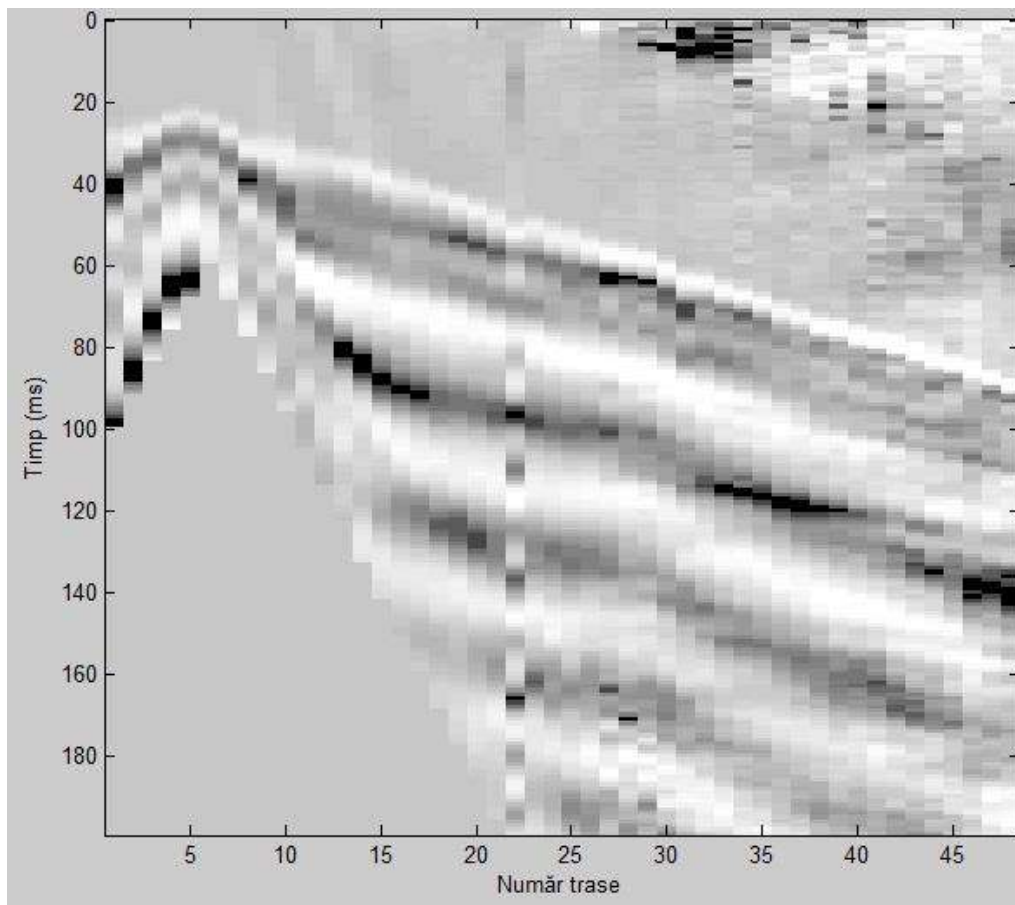

Figura 7.6: Înregistrare seismică după aplicarea unui bottom-mute

7.3 Definirea și aplicarea unui surgical-mute

Surgical-mute este o combinație de top-mute și bottom-mute. Aplicarea acestuia permite păstrarea semnalului pe un interval variabil în timp și/sau spațiu. Un exemplu de program folosit pentru definirea și aplicarea unui surgical-mute este scris mai jos:

```
clear

% date de intrare
St0=segymread('D:\MATLAB\SH3_agc.sgy');
St=[St0(:,1:24) fliplr(St0(:,25:48))];
plotimage(St(1:1000,:))
xlabel('Număr trase')
ylabel('Timp (ms)')

% date de intrare
dxg = 2.5 % metri, distanță geofone
dt = 0.001 % interval eșantionare timp
nt_zoom = 1000

% definesc top-mute pentru dispozitiv cu generare în interiorul %
întinderii de geofone
% ramura din stânga
tm1_stg = 20
tm2_stg = 10
ntr_stg = 5

% ramura din dreapta
tm1_dr = 10
tm2_dr = 80
ntr_dr = 43

% definesc bottom-mute pentru dispozitiv cu generare în interiorul %
întinderii de geofone
% ramura din stânga
bm1_stg = 100
bm2_stg = 60
b_ntr_stg = 5

% ramura din dreapta
bm1_dr = 60
bm2_dr = 450
b_ntr_dr = 43

% NU modificați
size_St=size(St)
nt = max(size_St)
nxg = min(size_St)

nr_esant_stg = (tm1_stg-tm2_stg)/ntr_stg
tm_stg = round(tm1_stg:-nr_esant_stg:tm2_stg) % minus un eșantion
nr_esant_dr = (tm2_dr-tm1_dr)/ntr_dr
tm_dr = round(tm1_dr:nr_esant_dr:tm2_dr)% minus un eșantion
top_mute=[tm_stg(1:ntr_stg) tm_dr(1:ntr_dr)];
```

```

b_nr_esant_stg = (bm1_stg-bm2_stg)/b_ntr_stg
bm_stg = round(bm1_stg:-b_nr_esant_stg:bm2_stg) % minus un eşantion
b_nr_esant_dr = (bm2_dr-bm1_dr)/b_ntr_dr
bm_dr = round(bm1_dr:b_nr_esant_dr:bm2_dr)% minus un eşantion
bot_mute=[bm_stg(1:b_ntr_stg) bm_dr(1:b_ntr_dr)];

figure(2)
plot(top_mute)
hold on
plot(bot_mute, 'r')
xlabel('Număr trase')
ylabel('Timp (ms)')

% aplic surgical-mute:
for it=1:nt
    for ix=1:nxg
        if it <= top_mute(ix)
            St_sm(it,ix)=0.0;
        elseif it >=bot_mute(ix)
            St_sm(it,ix)=0.0;
        else
            St_sm(it,ix)=St(it,ix);
        end
    end
end
end
plotimage(St_sm(1:nt_zoom,:))
xlabel('Număr trase')
ylabel('Timp (ms)')

```

Undele de suprafață și zgomotul observat deasupra undelor frontale pe înregistrarea reprezentată în domeniul timp din Figura 7.7 sunt eliminate folosind un surgical-mute definit de timpii prezentați în Figura 7.8. Înregistrarea după aplicarea acestui filtru este prezentată în Figura 7.9.

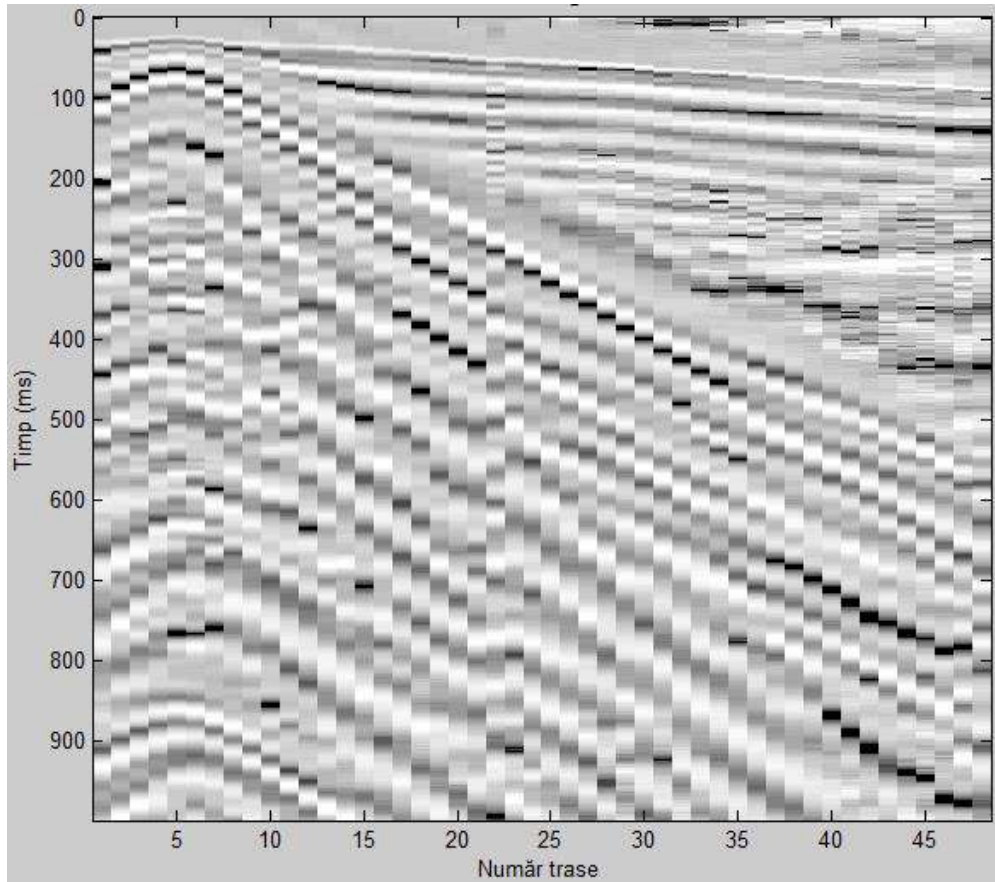

Figura 7.7: Înregistrare seismică înainte de aplicarea unui surgical-mute

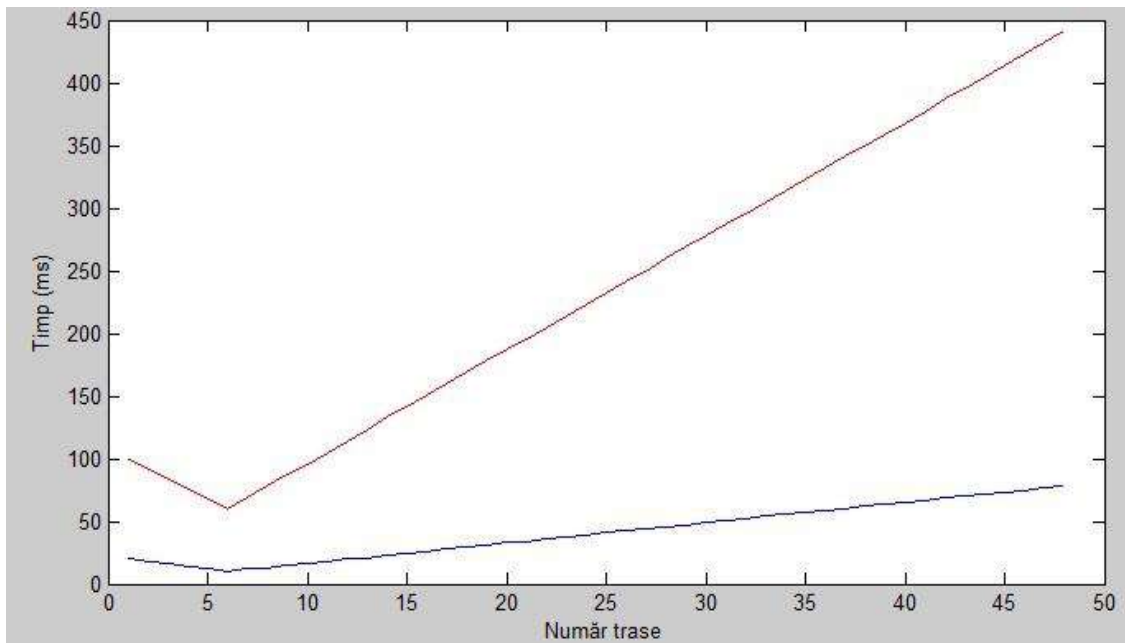

Figura 7.8: Vectorii folosiți pentru definirea surgical-mute-ului

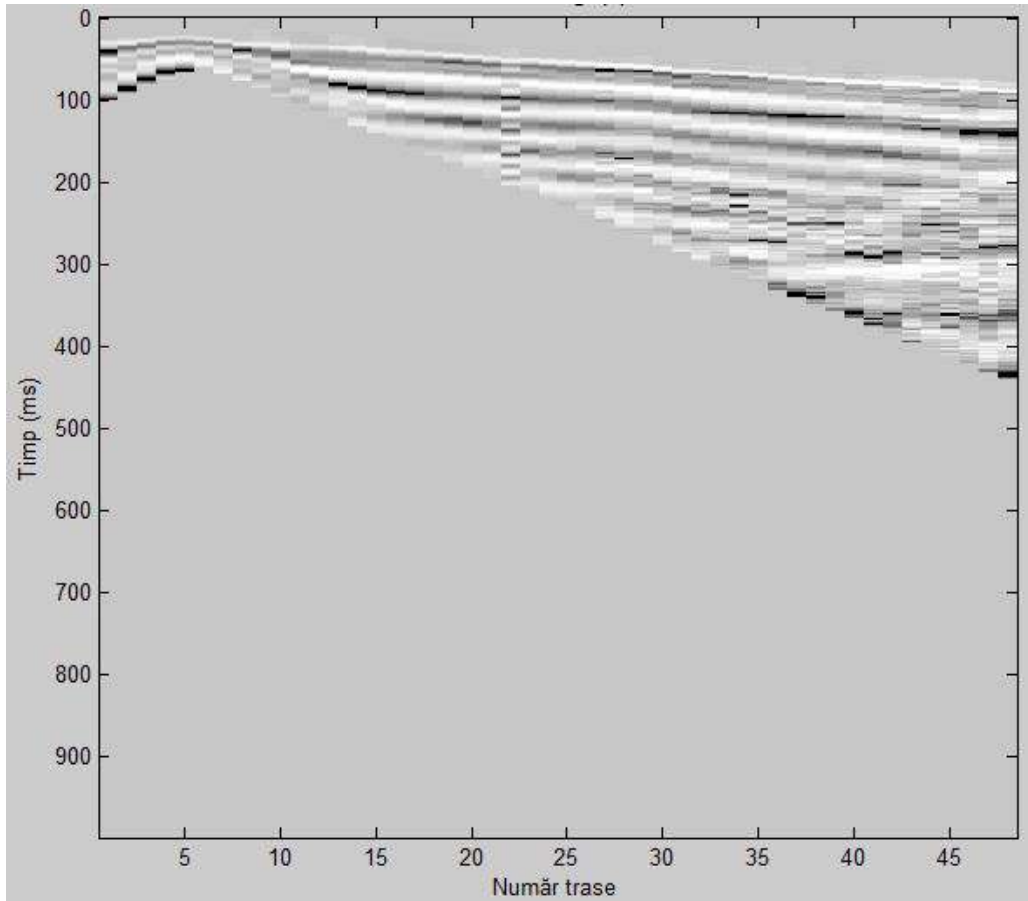

Figura 7.9: Înregistrare seismică după aplicarea unui surgical-mute

7.4 Definirea și aplicarea grupărilor liniare de geofoane

Grupările de geofoane sunt folosite pentru atenuarea zgomotului coerent observat pe înregistrările seismice de reflexie (Levin, 1989). Răspunsul unei grupări de geofoane calculat din înregistrări cu geofoane individuale se obține prin însumarea unui număr de trase egal cu numărul dorit de geofoane din grupare și, apoi, reeșantionarea spațială a rezultatului însumării la intervalul de grup (Panea and Drijkoningen, 2008). Intervalul de grup este distanța dintre centrele a două grupări de geofoane alăturate.

Un exemplu de program folosit pentru a calcula răspunsul unei grupări liniare de geofoane este prezentat mai jos:

```
clear

St=segyread('D:\MATLAB\2025_5_agc.sgy');

% date de intrare
dxg = 5 % distanță geofoane
dt = 0.001 % interval esantionare timp
nx1 = 5 % număr de geofoane din grupare
```

```

ng = 2 % interval de grup dxG = 2*dxg

plotimage(St)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

% NU modificați

size_St=size(St)
nt = max(size_St)
nxg = min(size_St)

ax = 1:1:nx1
nxout = nxg - nx1
for ixout = 1:nxout
    out = (ixout - 1) + ax;
    Stw = St(:,out);
    Saw = zeros(nt,1);
    for ix=1:nx1
        Saw(:) = Saw(:) + Stw(:,ix);
    end
    Sawn = Saw/nx1;
    San(:,ixout) = Sawn;
end % ixout-loop

plotimage(San)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

% Răspuns grupare după reeșantionarea spațială
St_grup = San(:,1:ng:nxout);
plotimage(St_grup)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

```

Salvarea rezultatelor în formatul SEG-Y se face folosind liniile de mai jos:

```

WriteSegy_dt1('D:\MATLAB\2025_5_San.sgy', San);
WriteSegy_dt1('D:\MATLAB\2025_5_add_2D.sgy', St_grup);

```

În Figura 7.10 este prezentată o înregistrare seismică obținută folosind 100 geofoane individuale plasate la distanțe de 5 m. Intervalul de eșantionare în timp a fost de 0.001 s. Undele de suprafață care trebuie atenuate folosind grupările de geofoane sunt reprezentate de evenimentele liniare foarte înclinate observate pe seismograma din Figura 7.10. Răspunsul unei grupări de geofoane cu 5 elemente se obține prin însumarea a câte 5 trase (1-5, 2-6, 3-7 etc) spațiate la distanțe de 5 m și, apoi, reeșantionarea răspunsului acestor însumări la distanțe de 10 m; această reeșantionare se obține selectând fiecare a doua trasă din rezultatul însumării a câte 5 trase. Răspunsul însumării de trase este prezentat în Figura 7.11 iar cel al reeșantionării de trase la 10 m în Figura 7.12.

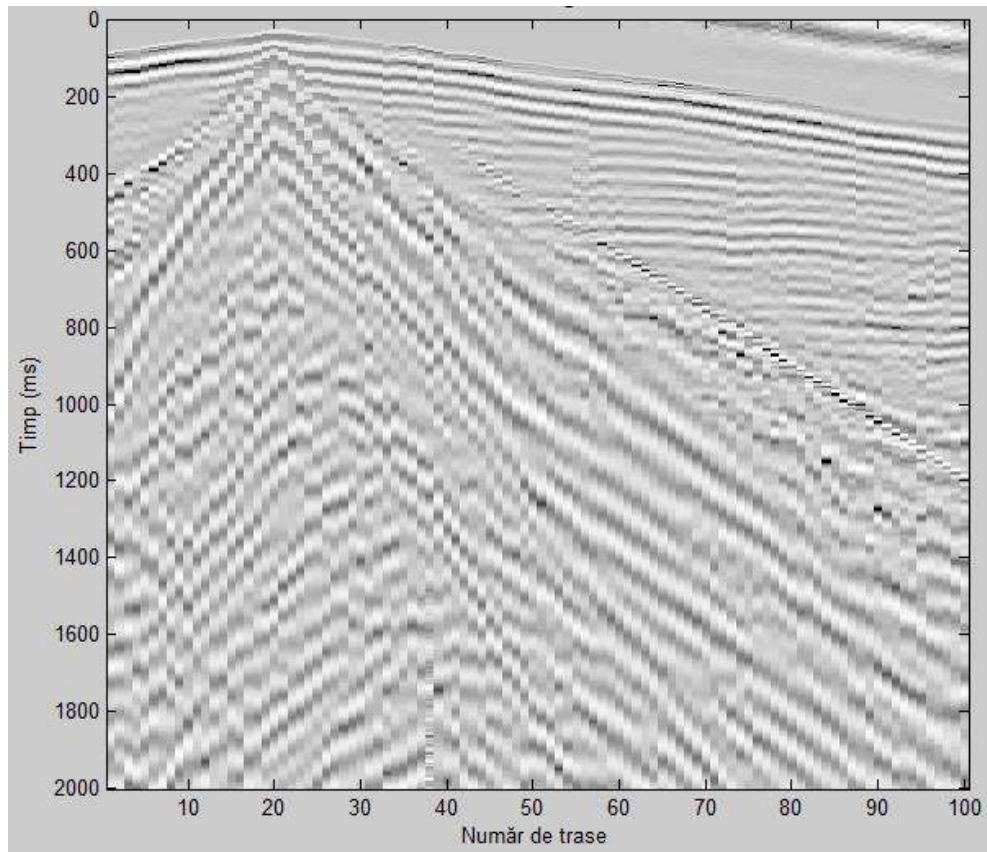

Figura 7.10: Înregistrare seismică obținută din geofone individuale

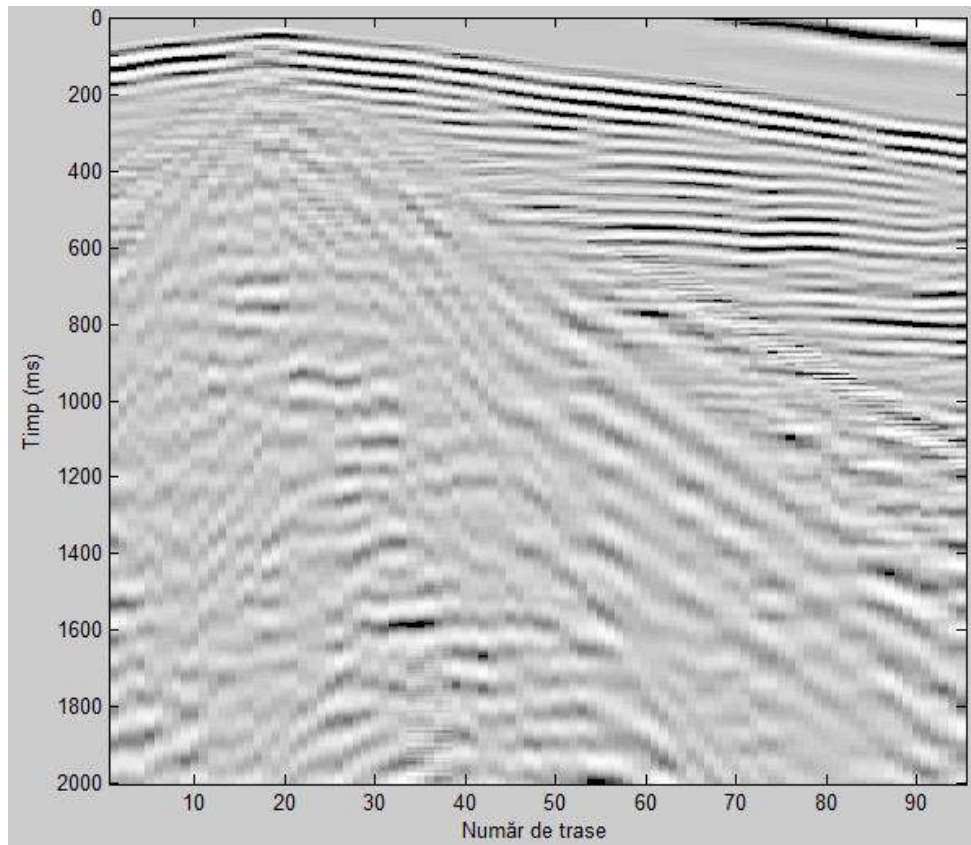

Figura 7.11: Răspunsul însumării a câte 5 trase

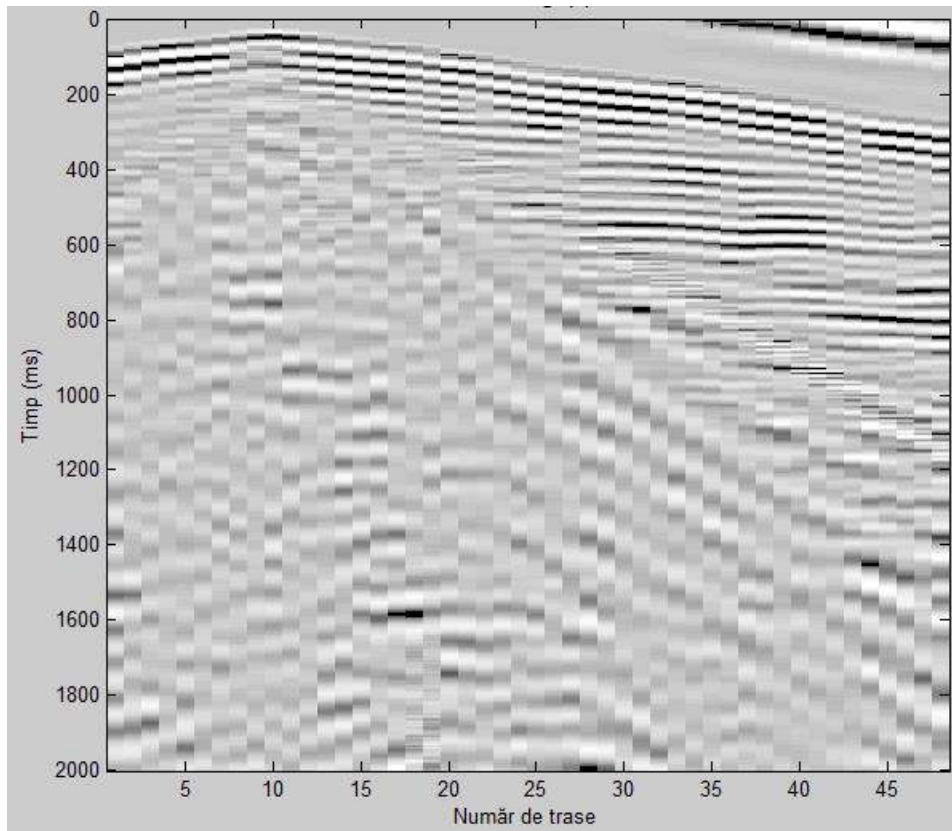

Figura 7.12: Răspunsul reșantionării spațiale la 10 m

Analiza atenuării undelor de suprafață se face comparând înregistrarea seismică înainte și după aplicarea unei grupări de geofone reprezentate în domeniul timp-spațiu și în domeniul frecvență-număr de undă. Spectrul de amplitudine (f, k) al unei înregistrări seismice se obține aplicând TF 2D. Spectrul de amplitudine (f, k) al înregistrării din geofone individuale este prezentat în Figura 7.13, cel al răspunsului însumării de trase este prezentat în Figura 7.14, iar spectrul de amplitudine (f, k) al răspunsului final al grupării de geofone este prezentat în Figura 7.15.

Un exemplu de program folosit pentru calculul și reprezentarea acestor spectre de amplitudine este prezentat mai jos:

```
clear
% date de intrare
St = segyread('D:\MATLAB\2025_5_add_2D.sgy');

dxg = 10 % distanțe trase în St
dt = 0.001
f_plot = 155 % corespunde frecvenței de 151 Hz
```

```

%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%% NU MODIFICAȚI %%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%
%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%
nt = max(size(St)) % număr eșantioane timp
nxg = min(size(St)) % număr geofone
nf = pow2(floor(log2(nt))+1) % număr eșantioane frecvență
df = 1/(nf*dt) % interval eșantionare frecvență
freq = df*(1:nf); % vector frecvență
nk = pow2(floor(log2(nxg))+1) % număr eșantioane număr de undă
dk = 1/(nk*dxg) % interval eșantionare număr de undă
k_no = dk*(1:nk); % vector număr de undă
kN = 1/(2*dxg) % număr de undă Nyquist
k_plot = k_no-kN % vector număr de undă pentru reprezentare

fft2_St = fft2(St,nf,nk);

abs_fft2_St=fliplr([abs(fft2_St(:,(nk/2)+1:nk))
abs(fft2_St(:,1:nk/2))]);
plotimage(abs_fft2_St(1:f_plot,:),freq(1:f_plot),k_plot)
xlabel('Număr de undă (1/m)')
ylabel('Frecvență (Hz)')

```

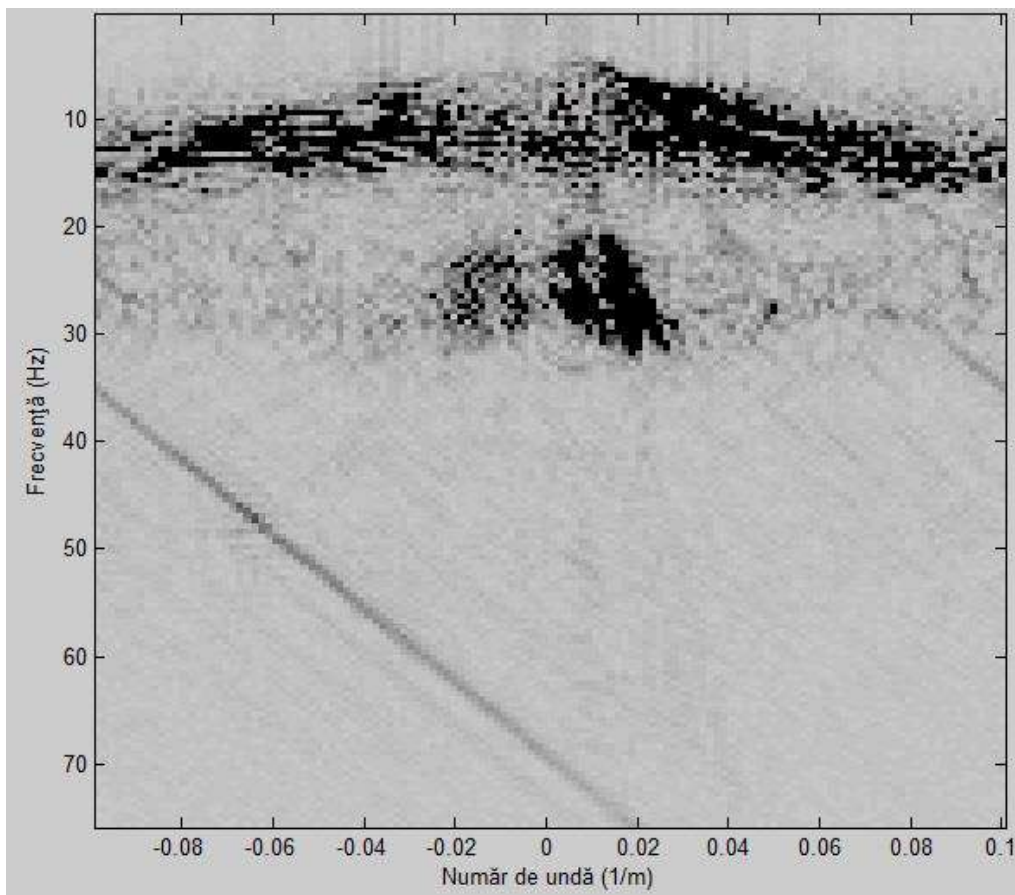

Figura 7.13: Spectrul de amplitudine (f, k) al înregistrării din Figura 7.10

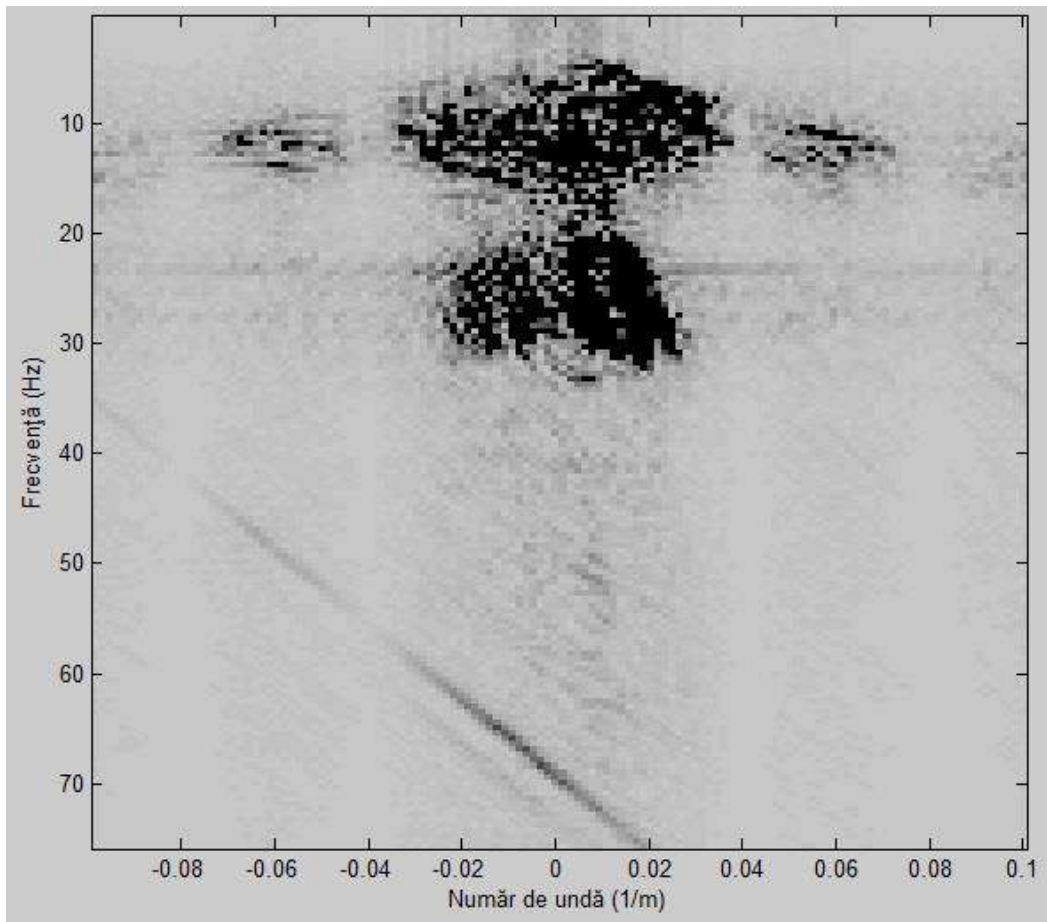

Figura 7.14: Spectrul de amplitudine (f, k) al înregistrării din Figura 7.11

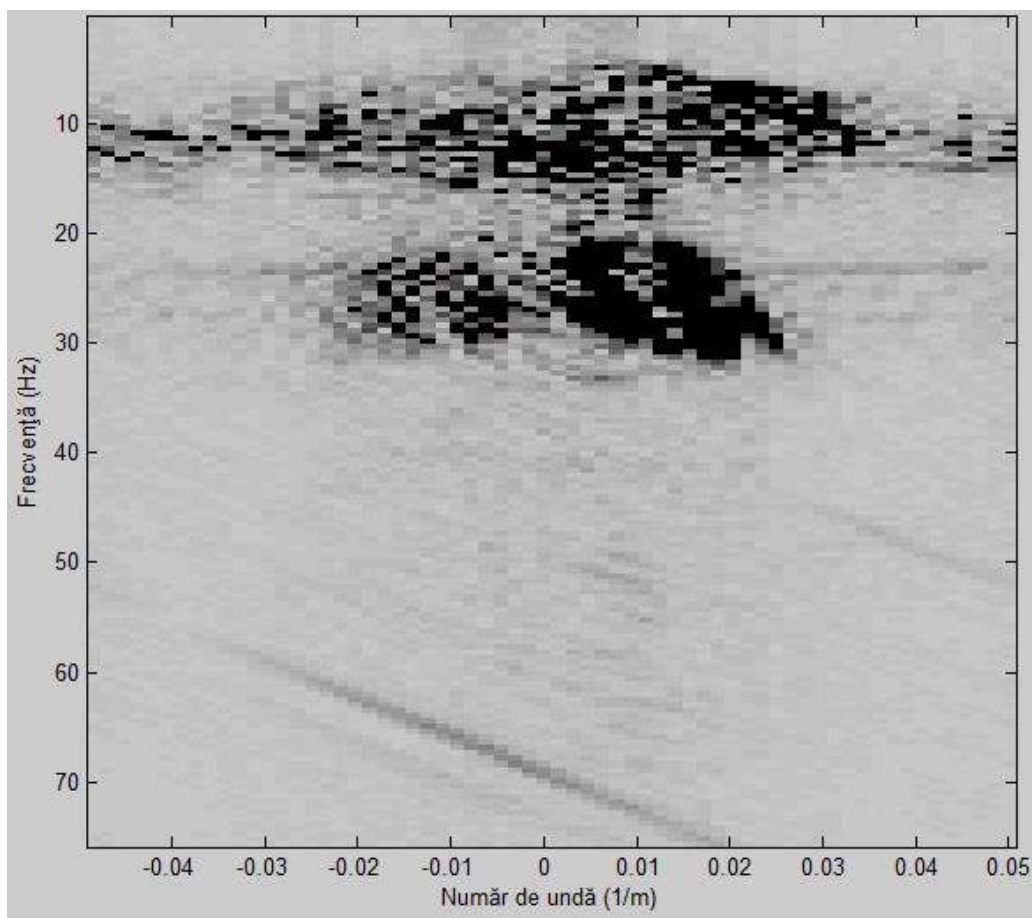

Figura 7.15: Spectrul de amplitudine (f, k) al înregistrării din Figura 7.12

7.5 Definirea și aplicarea grupărilor de geofone 3D

Grupările de geofone 3D au diferite forme date de modul în care sunt așezate geofonele pe profilul seismic (Alsadi, 2016). În Figura 7.16 sunt prezentate patru tipuri de grupări de geofone 3D, și anume grupările rectangulare, circulare, cruce și coadă de rândunică.

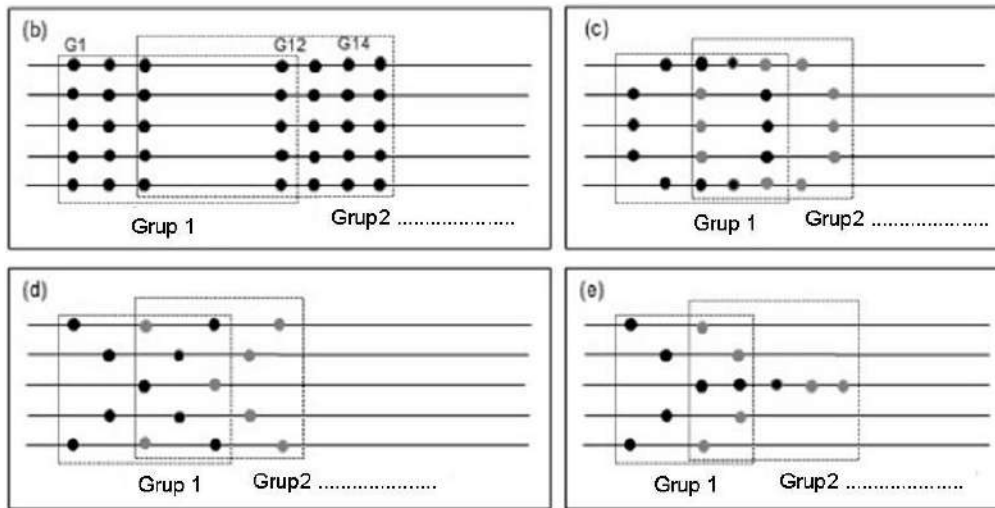

Figura 7.16: Tipuri de grupări de geofone 3D; (a) rectangulară, (b) circulară, (c) cruce, (d) coadă de rândunică

Un exemplu de înregistrare seismică folosită în calculul răspunsului grupării de geofone este prezentat în Figura 7.17 (seismograma notată cu variabila `St1` în programul de mai jos). Răspunsul grupării rectangulare se calculează folosind programul de mai jos. Răspunsul însumării de trase este prezentat în Figura 7.18, iar cel al reeșantionării la intervalul de grup este prezentat în Figura 7.19.

```
clear
% citim înregistrările cu corecții de amplitudine aplicate:
St_1=seggyread('D:\Matlab\2025_1_agc.sgy');
St_2=seggyread('D:\Matlab\2025_2_agc.sgy');
St_3=seggyread('D:\Matlab\2025_3_agc.sgy');
St_4=seggyread('D:\Matlab\2025_4_agc.sgy');
St_5=seggyread('D:\Matlab\2025_5_agc.sgy');

% selectăm geofonele din partea dreaptă a punctului de împușcare
St1=St_1(:,21:100);
St2=St_2(:,21:100);
St3=St_3(:,81:160);
St4=St_4(:,21:100);
St5=St_5(:,21:100);
plotimage(St1)
ylabel('Timp (ms)')
xlabel('Număr trase')

% grupare liniară de geofone 3D, aplicată pe fiecare linie de geofone:
nx1 = 12 % număr geofone în gruparea liniară
nxg = min(size(St1))
nt = max(size(St1))
nxout = nxg - nx1
ax=1:nx1
```

```

dxG = 2 % interval de grup = 2*dxg
nx_cross = 5

% însumează crossline:
St = (St1+St2+St3+St4+St5)/nx_cross;

% calculez grupare inline după însumare crossline:
for ixout = 1:nxout
    out = (ixout - 1) + ax;
    St_w = St(:,out);
    St_aw = zeros(nt,1);
    for ix=1:nx1
        St_aw(:) = St_aw(:) + St_w(:,ix);
    end
    St_awn = St_aw/nx1;
    St_an(:,ixout) = St_awn;
end % ixout-loop
plotimage(St_an)
ylabel('Timp (ms)')
xlabel('Număr trase')

St_grup_3D = St_an(:,1:dxG:nxout);
figure(2)
plotimage(St_grup_3D)
ylabel('Timp (ms)')
xlabel('Număr trase')

```

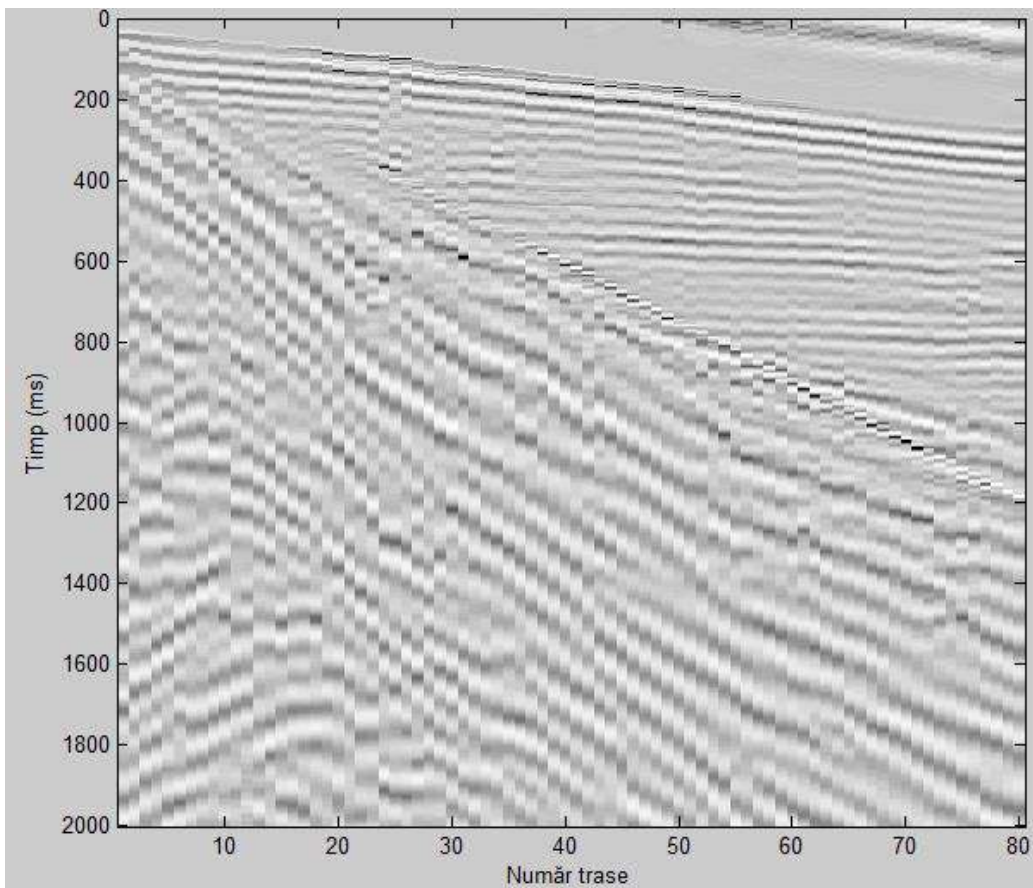

Figura 7.17: Înregistrare seismică obținută din geofone individuale

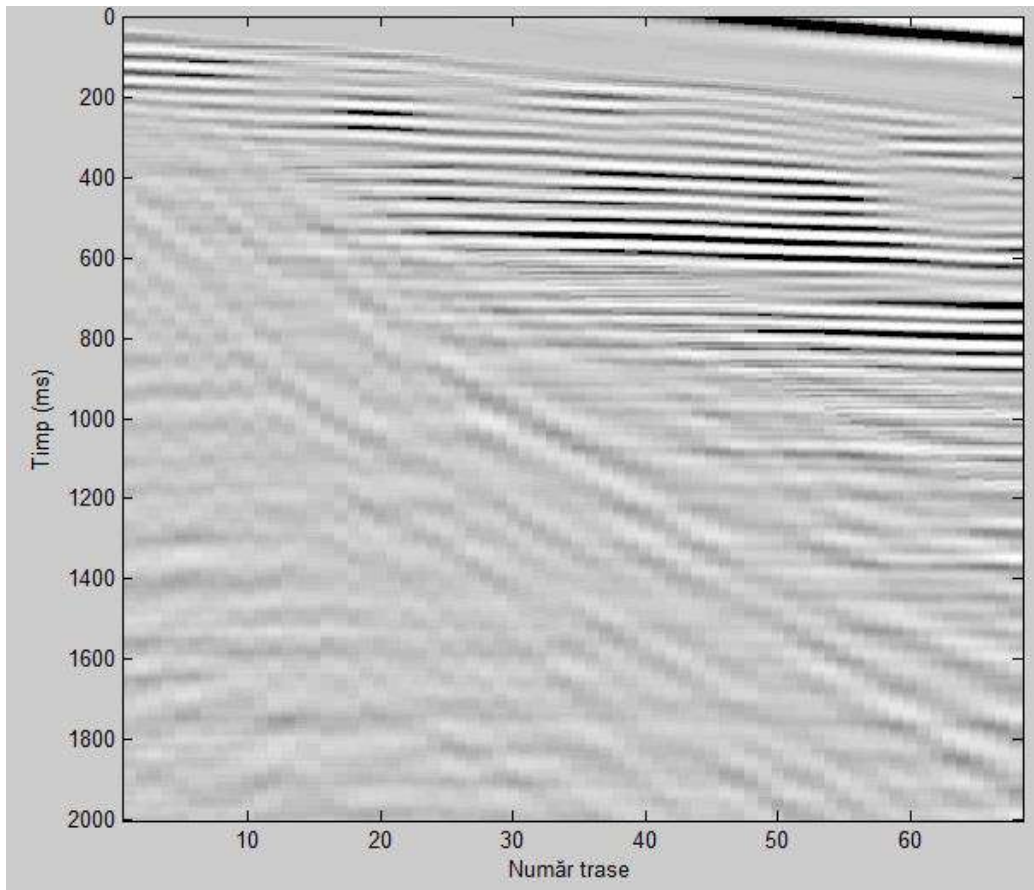

Figura 7.18: Răspunsul însumării a câte 12×5 trase

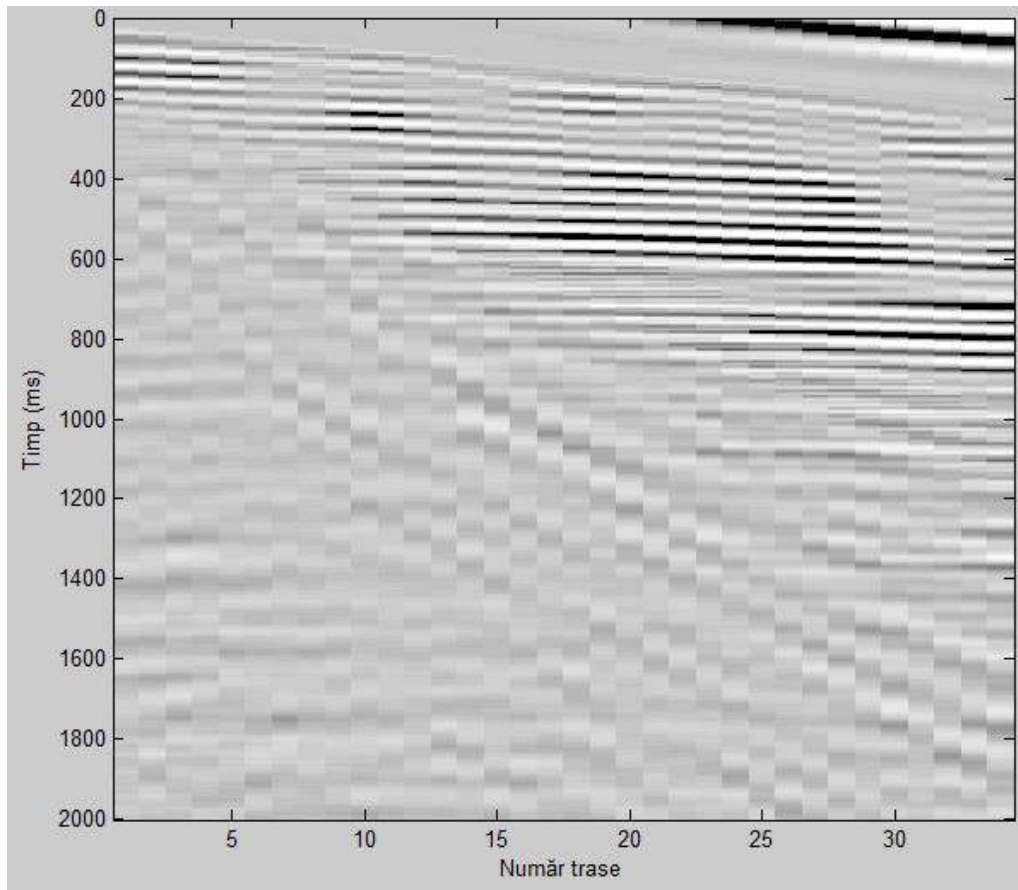

Figura 7.19: Răspunsul reeșantionării spațiale la 10 m

Răspunsul grupării circulare se calculează folosind programul de mai jos:

```
clear
% citim înregistrările cu corecții de amplitudine aplicate:
St_1=segyread('D:\Matlab\2025_1_agc.sgy');
St_2=segyread('D:\Matlab\2025_2_agc.sgy');
St_3=segyread('D:\Matlab\2025_3_agc.sgy');
St_4=segyread('D:\Matlab\2025_4_agc.sgy');
St_5=segyread('D:\Matlab\2025_5_agc.sgy');

% selectăm geofioanele din partea dreaptă a punctului de împușcare
St1=St_1(:,21:100);
St2=St_2(:,21:100);
St3=St_3(:,81:160);
St4=St_4(:,21:100);
St5=St_5(:,21:100);
plotimage(St1)
ylabel('Timp (ms)')
xlabel('Număr trase')
```

```

% grupare de forma circulară:
nxg = min(size(St1))
nt = max(size(St1))
nx1 = 5 % maxim linii crossline
nxout = nxg-nx1
ax1 = [2 3 4]
ax2 = [1 5]
nx_norm=2*nx1+2
dxG = 2 % interval de grup = 2*dxg

T = zeros(nt,nx1-3);
T3 = zeros(nt,nx1-2);
for ixout = 1:nxout
    out1 = (ixout - 1) + ax1;
    out2 = (ixout - 1) + ax2;

    St1_w = [St1(:,out1) T];
    St5_w = [St5(:,out1) T];
    St2_w = [St2(:,out2) T3];
    St3_w = [St3(:,out2) T3];
    St4_w = [St4(:,out2) T3];

    St_add_w = St1_w+St2_w+St3_w+St4_w+St5_w;
    St_aw = zeros(nt,1);
    for ix=1:nx1
        St_aw(:)=St_aw(:)+St_add_w(:,ix);
    end
    St_awn = St_aw/nx_norm;
    St_an(:,ixout) = St_awn;
end % ixout-loop
plotimage(St_an)
ylabel('Timp (ms)')
xlabel('Număr trase')

St_grup_cerc = St_an(:,1:dxG:nxout);
plotimage(St_grup_cerc)
ylabel('Timp (ms)')
xlabel('Număr trase')

```

Seismograma folosită în această analiză este prezentată în Figura 7.20 (variabila $st1$). Răspunsul însumării a câte 12 trase corespunzătoare grupării circulare după reeșantionarea la 10 m este prezentat în Figura 7.21.

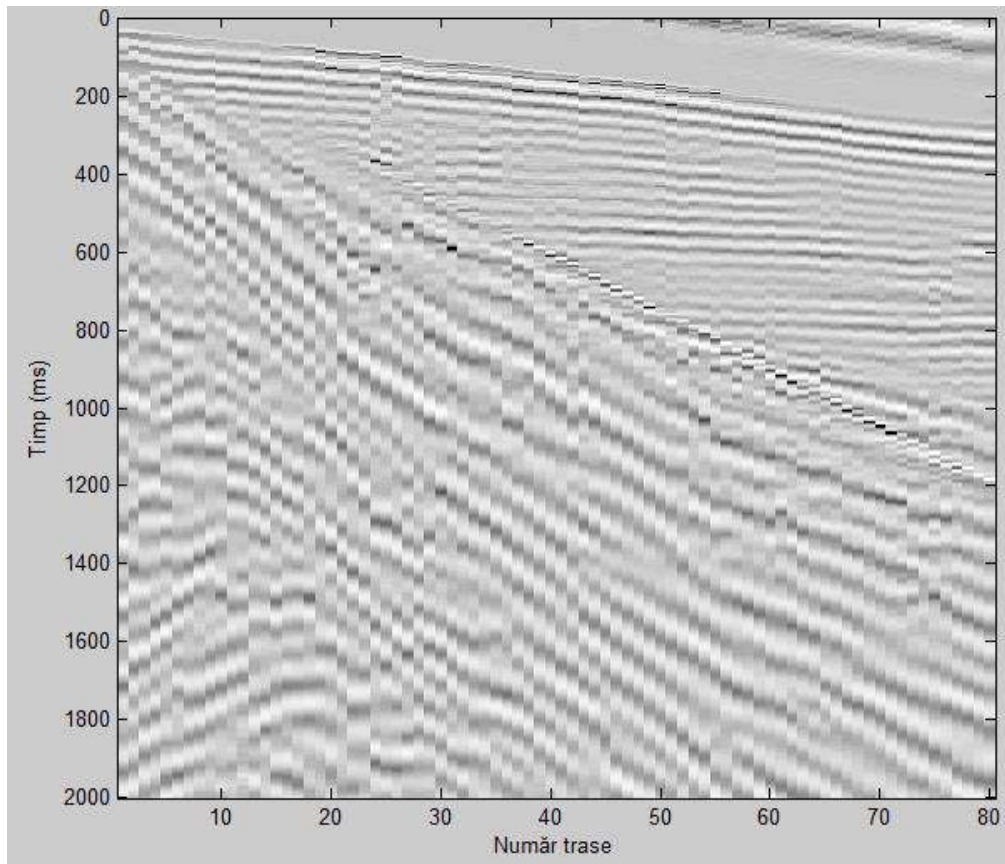

Figura 7.20: Răspunsul însumării a câte 12 trase care definesc o grupare circulară

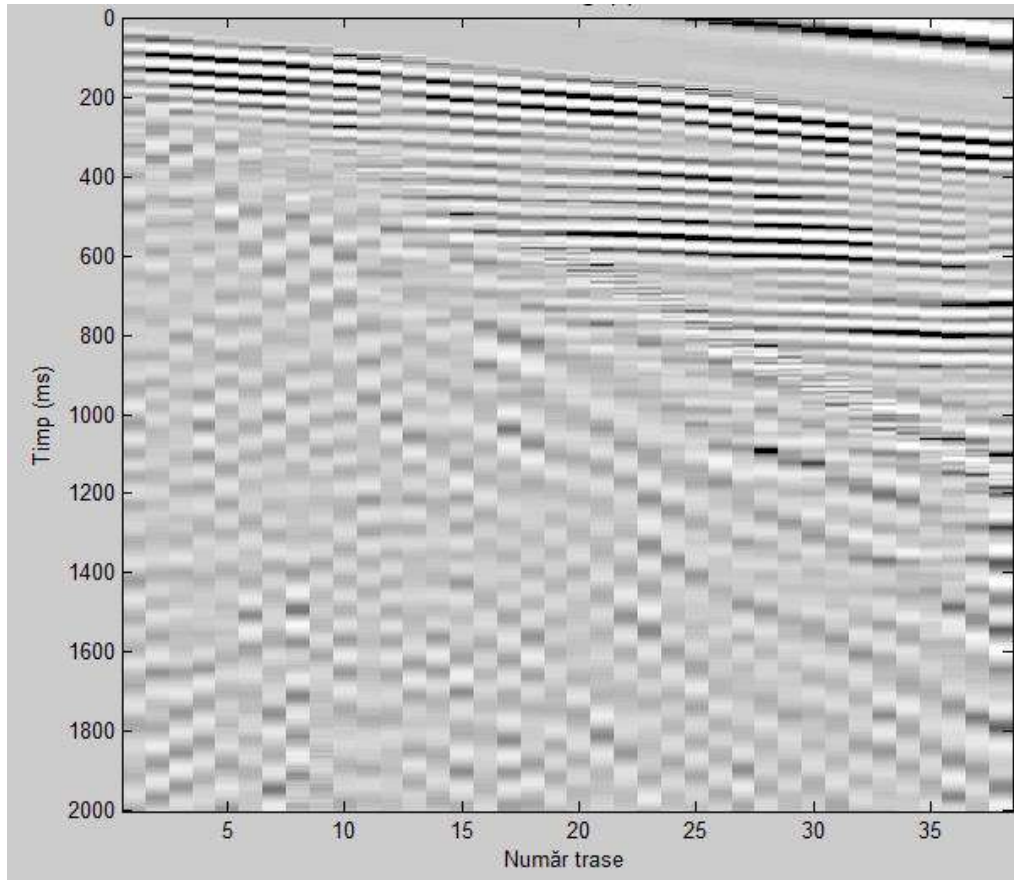

Figura 7.21: Răspunsul însumării de trase și reeșantionării spațiale la 10 m

7.6 Folosirea metodei “one-bit normalization”

Această metodă de normalizare este folosită în prelucrarea datelor seismice pasive, atunci când nu contează amplitudinile undelor seismice (Bensen et al., 2007). Amplitudinile cu valori negative sunt salvate ca fiind egale cu -1 iar cele cu valori pozitive sunt salvate egale cu 1. Programul descris mai jos poate fi folosit pentru aplicarea acestei metode.

```
clear

% date intrare
St=segyread('D:\Matlab\SH4_edit.sgy');

size_St = size(St)
nxg = min(size_St)
nt = max(size_St)

% normalizare un bit:
for it=1:nt
    for ix=1:nxg
```

```

        if St(it,ix)>0
            St_bit(it,ix)=1;
        else
            St_bit(it,ix)=-1;
        end
    end
end

% pentru verificare
St(100:105,20:25)
St_bit(100:105,20:25)

ans =
    -1.7552    -2.1927     0.3128    -1.3052    -0.7756    -1.2925
    -1.3367    -2.1937     0.6622    -1.6228    -1.1201    -0.6266
    -0.8044    -2.0947     0.7886    -1.8027    -1.4134    -0.1956
    -0.2198    -1.8918     0.6531    -1.8910    -1.7030    -0.1173
     0.3487    -1.5717     0.3389    -1.9655    -1.8114     0.1173
     0.8796    -1.1481    -0.1551    -1.9654    -1.7424     0.6252

ans =
    -1     -1     1     -1     -1     -1
    -1     -1     1     -1     -1     -1
    -1     -1     1     -1     -1     -1
    -1     -1     1     -1     -1     -1
     1     -1     1     -1     -1     1
     1     -1    -1     -1     -1     1

```

7.7 Analiza de corelare

Analiza de corelare este folosită pentru a studia asemănarea dintre două semnale (Box and Jenkins, 1976). Funcția de autocorelare analizează asemănarea dintre un semnal și versiunea lui întârziată în timp. Funcția de corelare încrucișată analizează asemănările dintre două semnale diferite. Ambele funcții sunt folosite în prelucrarea datelor seismice înregistrate folosind metodele activă și pasivă.

7.7.1 Funcția de autocorelare

Știind o formă de undă, A , răspunsul autocorelării se poate calcula folosind programul de mai jos. Răspunsul este simetric față de întârzierea zero (Figura 7.22). Funcția predefinită din Matlab `xcorr` aplicată pentru forma de undă A conduce la același răspuns. Funcția de autocorelare se folosește în prelucrarea datelor seismice înregistrate în studiile seismice efectuate pentru explorarea pentru hidrocarburi și în prelucrarea zgomotului ambiental înregistrat în studiile seismice pasive (Panea et al., 2014; Panea and Bugheanu, 2017).

```

clear

A = [0; 0; 3; 3; 3; 0; 0];
nt=max(size(A))

% întârzieri pozitive (ilag=1 înseamnă întârziere zero):
for ilag=1:nt
    out1=ilag:nt;
    out2=1:nt-ilag+1;
    fac_pos(ilag,1) = (A(out1,1))'*A(out2,1);
end

% întârzieri negative:
for ilag=1:nt
    out1=1:nt-ilag+1;
    out2=ilag:nt;
    fac_neg0(ilag,1)=(A(out1,1))'*A(out2,1);
end
fac_neg0;
fac_neg=flipud(fac_neg0(2:nt,1));

% Autocorelare:
AC = flipud([fac_neg; fac_pos])
plot(AC)
axis([0 15 -2 35])
xlabel('Eșantioane de timp')
ylabel('Amplitudine')

```

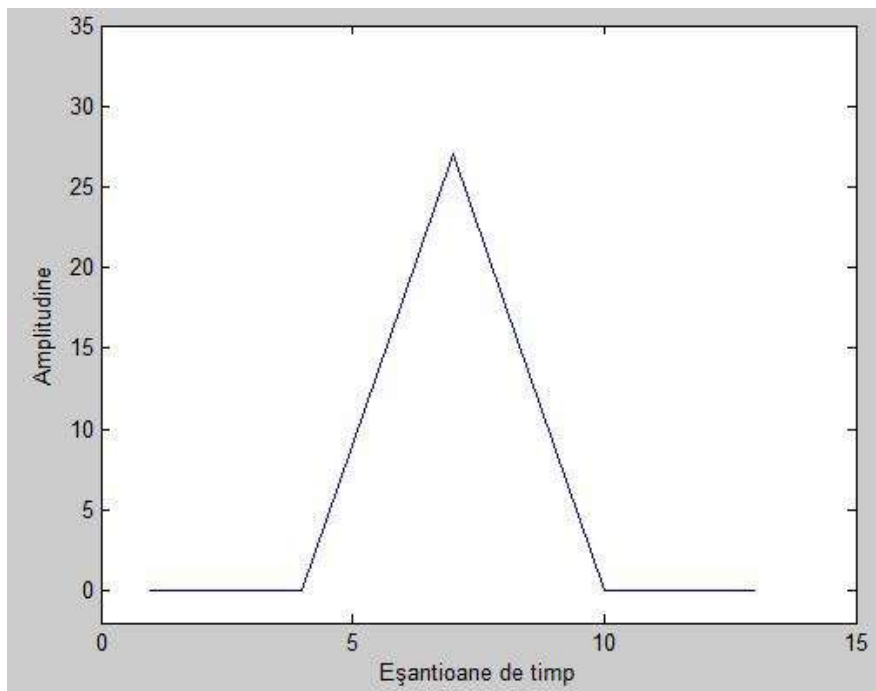

Figura 7.22: Răspunsul autocorelării pentru forma de undă A

În Figura 7.23 sunt prezentate patru trase seismice selectate dintr-un panou de zgomot ambiental. Răspunsul autocorelării este prezentat în Figura 7.24. După autocorelare, lungimea în timp a trasei se dublează.

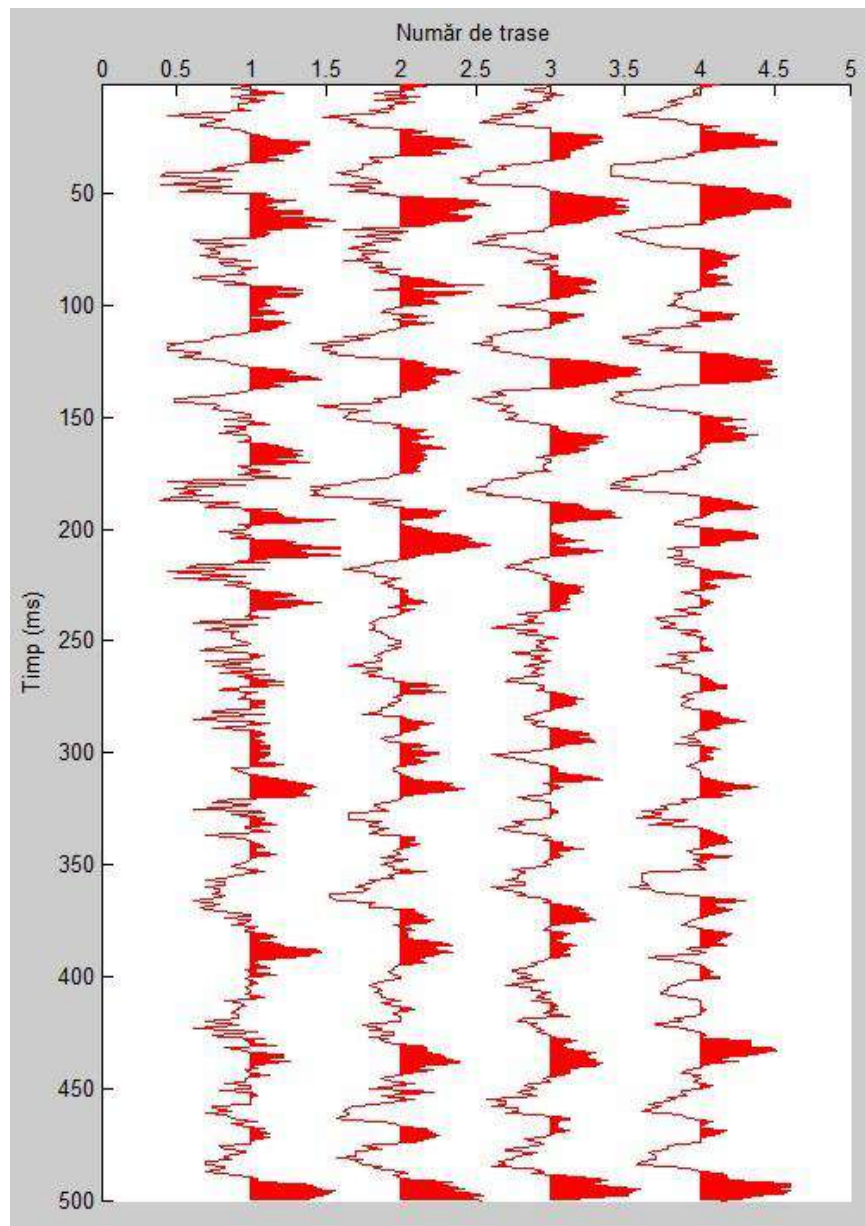

Figura 7.23: Trase seismice înainte de autocorelare

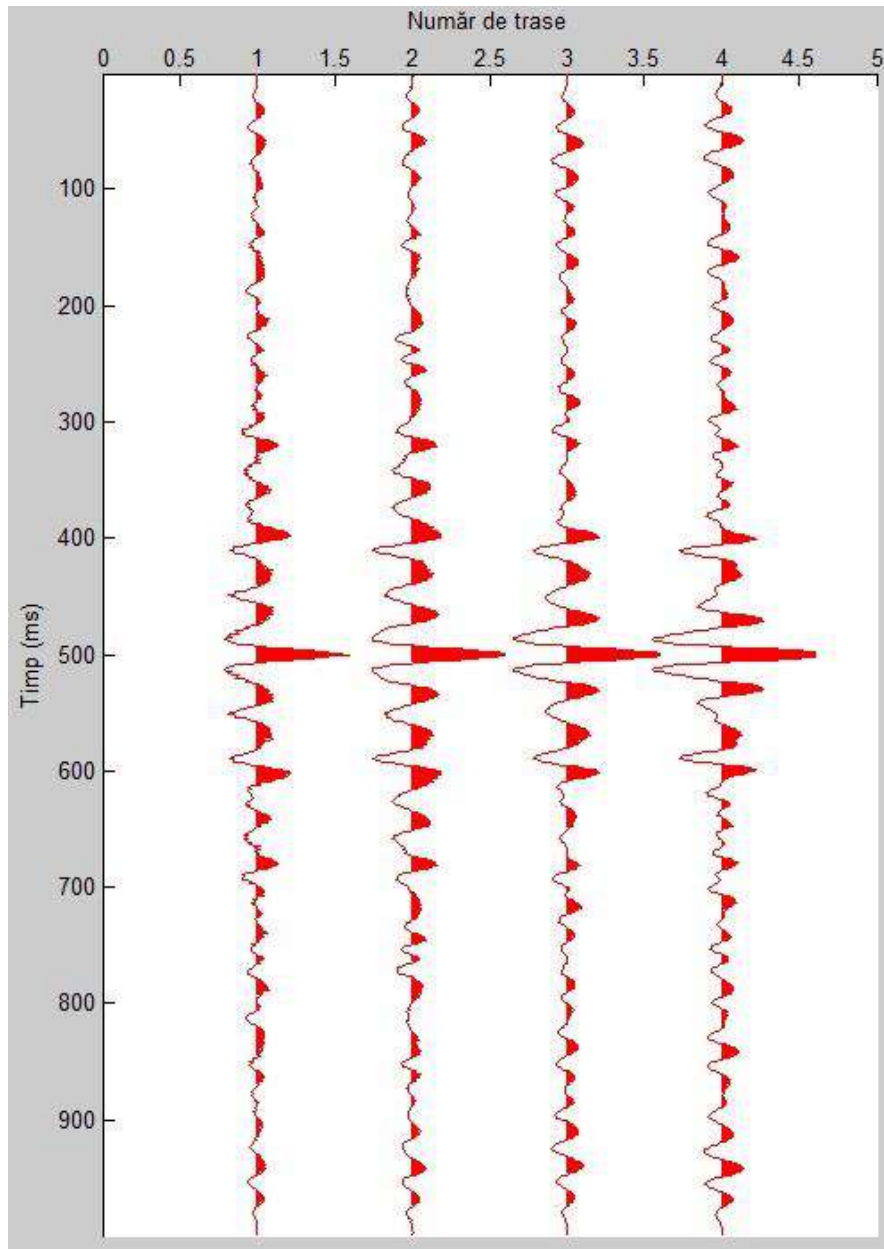

Figura 7.24: Trase seismice după autocorelare

7.7.2 Funcția de corelare încrucișată

Știind formele de undă A și B, răspunsul corelării încrucișate se poate calcula folosind programul de mai jos (Figura 7.25):

```
clear
A = [0; 0; 3; 3; 3; 0; 0];
```

```

B = [0; 0; 3; 2; 1; 0; 0];
nt=max(size(A))

% întârzieri pozitive (ilag=1 înseamnă întârziere zero):
for ilag=1:nt
    out1=ilag:nt;
    out2=1:nt-ilag+1;
    fac_pos(ilag,1) = (A(out1,1))'*B(out2,1);
end

% întârzieri negative:
for ilag=1:nt
    out1=1:nt-ilag+1;
    out2=ilag:nt;
    fac_neg0(ilag,1)=(A(out1,1))'*B(out2,1);
end
fac_neg0;
fac_neg=flipud(fac_neg0(2:nt,1));

% Cross_correlation:
CC = flipud([fac_neg; fac_pos])
plot(CC)
axis([0 20 -2 20])
xlabel('Eșantioane de timp')
ylabel('Amplitudine')

```

În Figura 7.26 sunt prezentate patru trase seismice selectate dintr-un panou de zgomot ambiental. Răspunsul autocorelării pentru trasa cu numărul 1 din panoul de zgomot este reprezentat de prima trasă din Figura 7.27. Restul traselor reprezintă răspunsurile corelărilor încrucișate între prima trasă din panoul de zgomot și restul de trei trase din panou. După corelare, lungimea în timp a trasei se dublează.

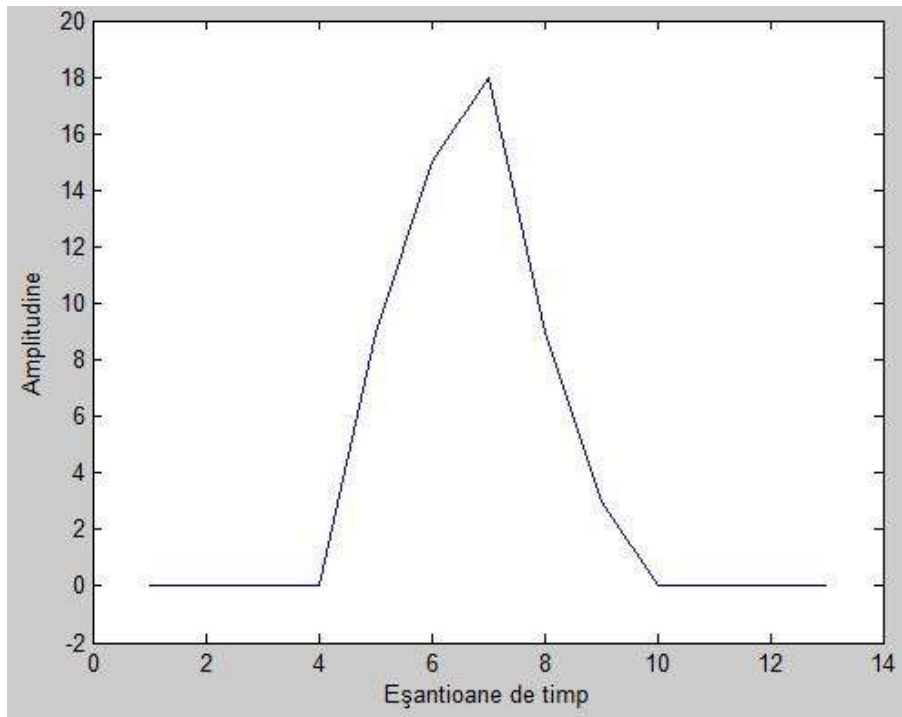

Figura 7.25: Răspunsul corelării încrucișate dintre formele de undă A și B

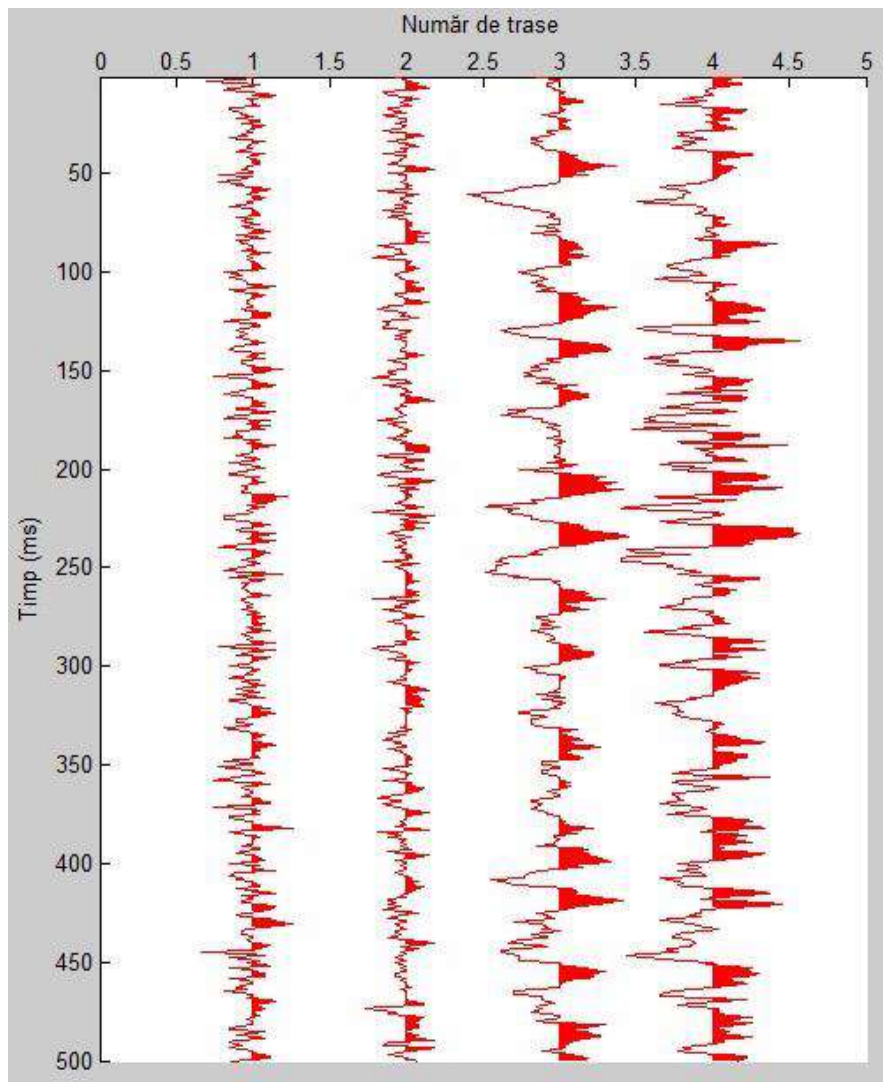

Figura 7.26: Trase seismice înainte de corelarea încrucișată

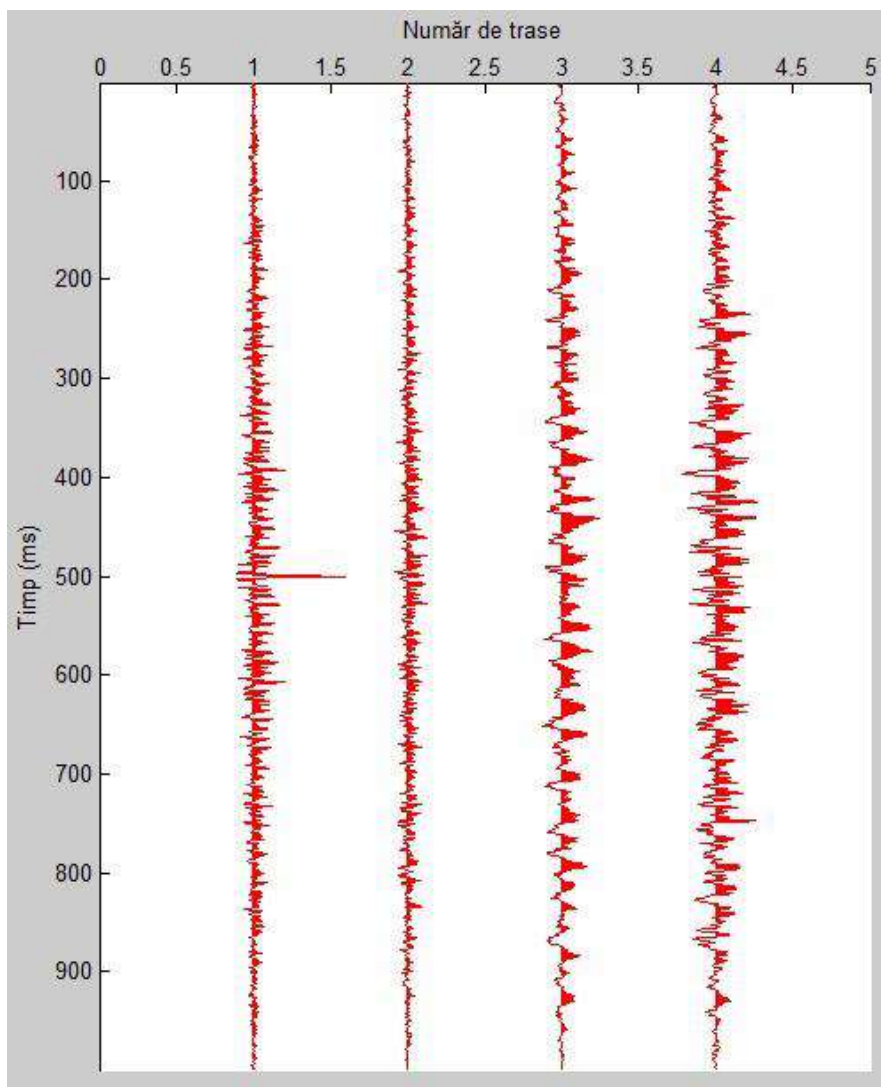

Figura 7.27: Trase seismice după corelarea încrucișată

Exerciții fără rezolvare afișată:

E1: Reprezentați în domeniul (f, k) înregistrările SH6_agc.sgy și SH7_agc.sgy înainte și după eliminarea undelor de suprafață prin bottom- și surgical-mute.

E2: Calculați și reprezentați spectrele de amplitudine (f, k) ale răspunsurilor însumării de trase într-o grupare circulară și reeșantionării spațiale la 10 m.

E3: Definiți și reprezentați în domeniile (t, x) și (f, k) răspunsurile însumării de trase din grupările de geofoane în cruce și coadă de rândunică.

E4: Definiți și reprezentați în domeniile (t, x) și (f, k) răspunsurile reșantionării spațiale la 10 m din grupările de geofone în cruce și coadă de rândunică.

E5: Calculați și reprezentați în domeniul timp răspunsurile autocorelării și corelării încrucișate pentru trasele conținute de panoul de zgomot shot_1.su. Analizați răspunsurile.

Capitolul 8

Modelarea undelor seismice

8.1 Modelare simplă (fără formă de undă Ricker)

O seismogramă sintetică se poate construi știind vitezele de propagare ale undelor seismice modelate, grosimile stratelor conținute de modelul geologic și parametrii dispozitivului seismic (număr de geofone, distanța dintre aceștia, număr eșantioane de timp, valoarea offset-ului pentru un dispozitiv de împușcare cu offset).

Programul de mai jos poate fi folosit pentru obținerea seismogramei sintetice prezentate în Figura 8.1.

```
clear

% date model geologic
nxg = 200 % număr geofone
dxg = 2 % metri, distanță geofone
h1 = 20 % metri, grosime strat 1
h2 = 35 % metri, grosime strat 2
V1 = 950 % m/s, viteză strat 1
V2 = 1200 % m/s, viteză strat 2
V3 = 1800 % m/s, viteză strat 3
V = 250 % m/s, viteză undă de suprafață
offset = 50 % metri

% formule
Vrms = round(sqrt((h1*V1+h2*V2)/((h1/V1)+(h2/V2))))
sin_icr1=V1/V2
cos_icr1=sqrt(1-sin_icr1^2)
tg_icr1=sin_icr1/cos_icr1

sin_icr2=V2/V3
cos_icr2=sqrt(1-sin_icr2^2)
tg_icr2=sin_icr2/cos_icr2
sin_il=V1/V3
cos_il=sqrt(1-sin_il^2)
tg_il=sin_il/cos_il
x_UF1=round((2*h1*tg_icr1)/dxg)
x_UF2=round((2*h1*tg_il+2*h2*tg_icr2)/dxg)

for ix=1:nxg
    %x(ix)=(ix-1)*dxg; % poziție geofone împușcare capăt
    %x(ix)=offset+(ix-1)*dxg; % pozitie geofone împușcare offset
    x(ix)=(ix-1)*dxg-((nxg-1)*dxg)/2; % poziție geofone split-spread
    t(ix)=abs(x(ix))/V;
    t_USR1(ix)=(1/V1)*sqrt(x(ix)^2+4*h1^2);
    t_UF1(ix)=(2*h1)/(cos_icr1*V1)+(abs(x(ix))-2*h1*tg_icr1)/V2;
    t_USR2(ix)=(1/Vrms)*sqrt(x(ix)^2+4*(h1+h2)^2);
```

```

    t_UF2(ix)=(2*h1)/(cos_il*V1)+(2*h2)/(cos_icr2*V2)+(abs(x(ix))-
(2*h1*tg_il+2*h2*tg_icr2))/V3;
end

plot(x,t)
hold on
plot(x,t_USR1,'r')
plot(x(1:round(nxg/2)-x_UF1),t_UF1(1:round(nxg/2)-x_UF1),'g')
plot(x(round(nxg/2)+x_UF1:nxg),t_UF1(round(nxg/2)+x_UF1:nxg),'g')
plot(x,t_USR2,'k')
plot(x(1:round(nxg/2)-x_UF2),t_UF2(1:round(nxg/2)-x_UF2),'c')
plot(x(round(nxg/2)+x_UF2:nxg),t_UF2(round(nxg/2)+x_UF2:nxg),'c')
axis([-200 200 0 0.5])
xlabel('pozitie geofone (m)')
ylabel('timp (s)')

```

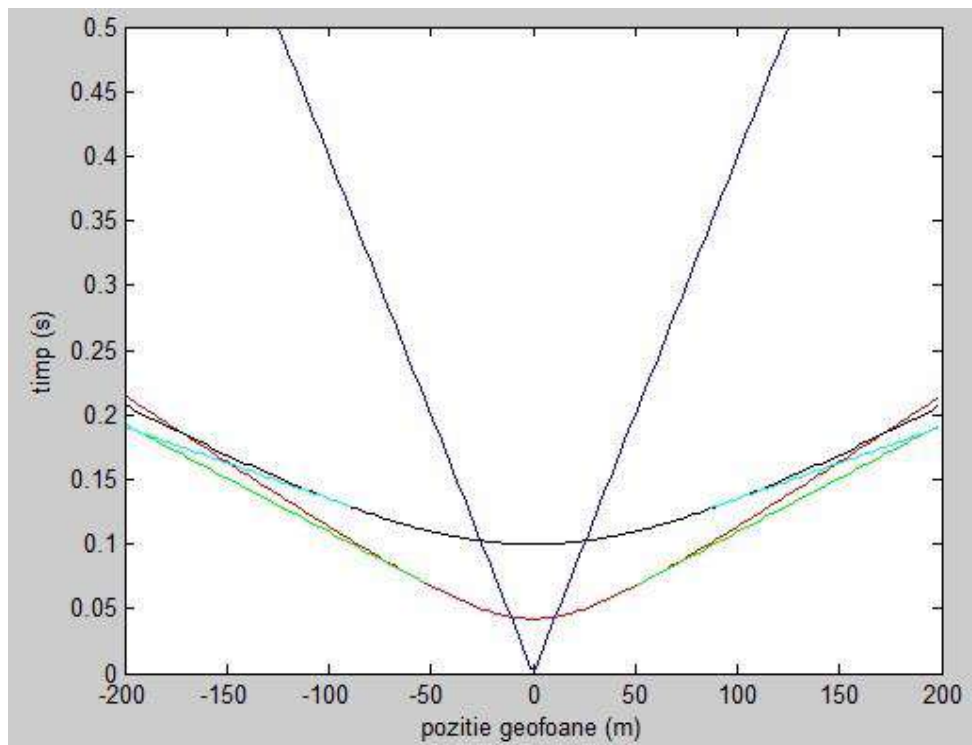

Figura 8.1: Reprezentarea timpilor de propagare calculați pentru o undă de suprafață, două unde reflectate și două unde frontale. Dispozitiv seismic – împușcare la centru

Programul de mai jos poate fi folosit pentru obținerea seismogramei sintetice prezentate în Figura 8.2.

```

clear

% date model geologic
nxg = 200 % număr geofone
dxg = 2 % metri, distanță geofone

```



```

h1 = 20 % metri, grosime strat 1
h2 = 35 % metri, grosime strat 2
V1 = 950 % m/s, viteză strat 1
V2 = 1200 % m/s, viteză strat 2
V3 = 1800 % m/s, viteză strat 3
V = 250 % m/s, viteză undă de suprafață
offset = 50 % metri

% formule
Vrms = round(sqrt((h1*V1+h2*V2)/((h1/V1)+(h2/V2))))
sin_icr1=V1/V2
cos_icr1=sqrt(1-sin_icr1^2)
tg_icr1=sin_icr1/cos_icr1

sin_icr2=V2/V3
cos_icr2=sqrt(1-sin_icr2^2)
tg_icr2=sin_icr2/cos_icr2
sin_i1=V1/V3
cos_i1=sqrt(1-sin_i1^2)
tg_i1=sin_i1/cos_i1
x_UF1=round((2*h1*tg_icr1)/dxg)
x_UF2=round((2*h1*tg_i1+2*h2*tg_icr2)/dxg)

for ix=1:nxg
    %x(ix)=(ix-1)*dxg; % poziție geofoaane împușcare capăt
    x(ix)=offset+(ix-1)*dxg; % poziție geofoaane împușcare offset
    %x(ix)=(ix-1)*dxg-((nxg-1)*dxg)/2; % poziție geofoaane split-spread
    t(ix)=abs(x(ix))/V;
    t_USR1(ix)=(1/V1)*sqrt(x(ix)^2+4*h1^2);
    t_UF1(ix)=(2*h1)/(cos_icr1*V1)+(abs(x(ix))-2*h1*tg_icr1)/V2;
    t_USR2(ix)=(1/Vrms)*sqrt(x(ix)^2+4*(h1+h2)^2);
    t_UF2(ix)=(2*h1)/(cos_i1*V1)+(2*h2)/(cos_icr2*V2)+(abs(x(ix))-
(2*h1*tg_i1+2*h2*tg_icr2))/V3;
end

% offset
plot(x,t)
hold on
plot(x,t_USR1,'r')
plot(x,t_USR2,'k')
plot(x(x_UF1:nxg),t_UF1(x_UF1:nxg),'g')
plot(x(x_UF2:nxg),t_UF2(x_UF2:nxg),'c')
xlabel('poziție geofoaane (m)')
ylabel('timp (s)')
axis([50 450 0 1])

```

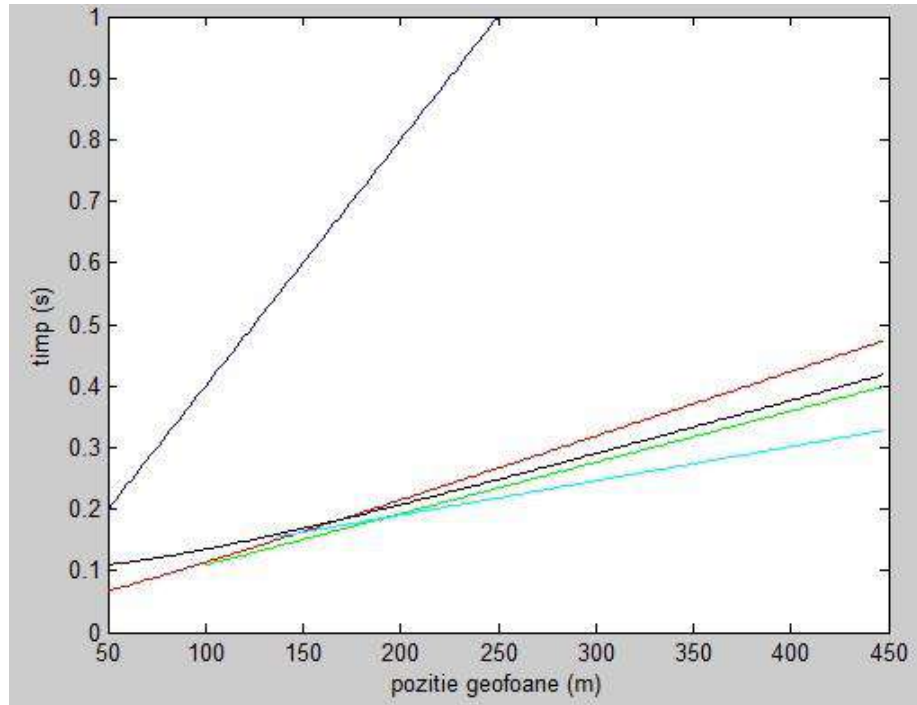

Figura 8.2: Reprezentarea timpilor de propagare calculați pentru o undă de suprafață, două unde reflectate și două unde frontale. Dispozitiv seismic – împușcare cu offset de 50 m

Programul de mai jos poate fi folosit pentru obținerea seismogramei sintetice prezentate în Figura 8.3.

```
clear
% date model geologic
nxg = 200 % numar geofoane
dxg = 2 % metri, distanță geofoane
h1 = 20 % metri, grosime strat 1
h2 = 35 % metri, grosime strat 2
V1 = 950 % m/s, viteză strat 1
V2 = 1200 % m/s, viteză strat 2
V3 = 1800 % m/s, viteză strat 3
V = 250 % m/s, viteză undă de suprafață
offset = 50 % metri

% formule
Vrms = round(sqrt((h1*V1+h2*V2)/((h1/V1)+(h2/V2))))
sin_icr1=V1/V2
cos_icr1=sqrt(1-sin_icr1^2)
tg_icr1=sin_icr1/cos_icr1

sin_icr2=V2/V3
cos_icr2=sqrt(1-sin_icr2^2)
tg_icr2=sin_icr2/cos_icr2
sin_i1=V1/V3
cos_i1=sqrt(1-sin_i1^2)
```

```

tg_il=sin_il/cos_il
x_UF1=round((2*h1*tg_icr1)/dxg)
x_UF2=round((2*h1*tg_il+2*h2*tg_icr2)/dxg)

for ix=1:nxg
    x(ix)=(ix-1)*dxg; % poziție geofoane împușcare capăt
    %x(ix)=offset+(ix-1)*dxg; % poziție geofoane împușcare offset
    %x(ix)=(ix-1)*dxg-((nxg-1)*dxg)/2; % poziție geofoane split-spread
    t(ix)=abs(x(ix))/V;
    t_USR1(ix)=(1/V1)*sqrt(x(ix)^2+4*h1^2);
    t_UF1(ix)=(2*h1)/(cos_icr1*V1)+(abs(x(ix))-2*h1*tg_icr1)/V2;
    t_USR2(ix)=(1/Vrms)*sqrt(x(ix)^2+4*(h1+h2)^2);
    t_UF2(ix)=(2*h1)/(cos_il*V1)+(2*h2)/(cos_icr2*V2)+(abs(x(ix))-
(2*h1*tg_il+2*h2*tg_icr2))/V3;
end

% offset
plot(x,t)
hold on
plot(x,t_USR1,'r')
plot(x,t_USR2,'k')
plot(x(x_UF1:nxg),t_UF1(x_UF1:nxg),'g')
plot(x(x_UF2:nxg),t_UF2(x_UF2:nxg),'c')
xlabel('poziție geofoane (m)')
ylabel('timp (s)')
axis([0 400 0 1])

```

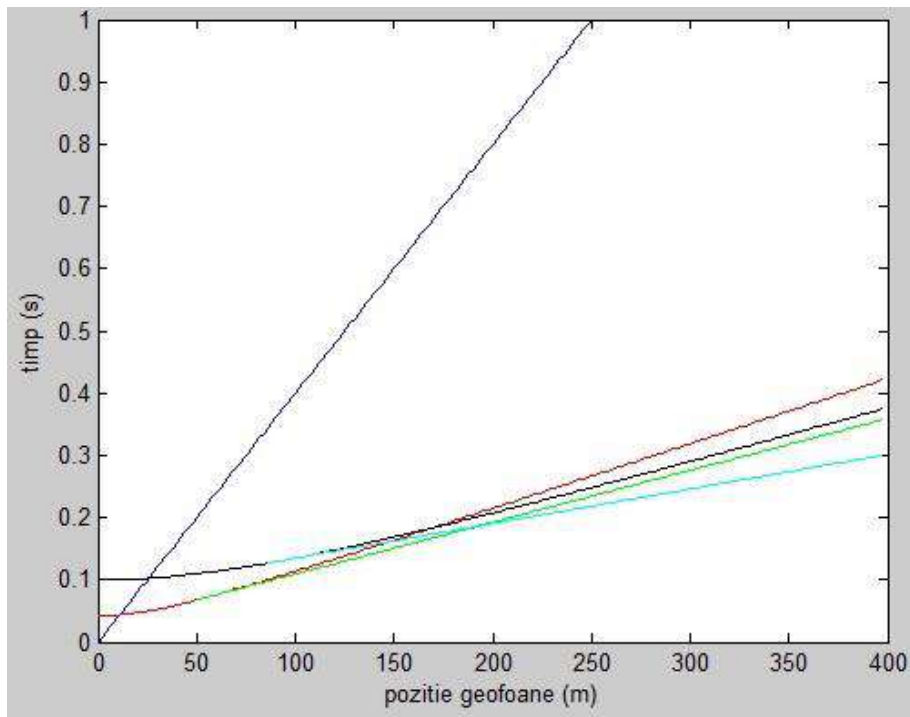

Figura 8.3: Reprezentarea timpilor de propagare calculați pentru o undă de suprafață, două unde reflectate și două unde frontale. Dispozitiv seismic – împușcare la capăt

8.2 Modelare folosind forma de undă Ricker

Seismogramele sintetice pot fi modelate folosind forma de undă Ricker; în acest fel, undele seismice modelate pot fi considerate asemănătoare cu cele de pe înregistrările seismice de teren.

Un exemplu de program folosit pentru modelarea formei de undă Ricker este descris mai jos:

```
function [wavelet] = ricker_lili(nt,dt,t0,f0)
%
% această funcție calculează o formă de undă Ricker la timpul
% rickt=t0 si freq=f0:
%
%
disp(' within function ricker');

pi2 = pi*pi;
f02 = f0*f0;
for it=1:nt
    tt    = (it-1).*dt;
    tt02  = (tt-t0).*(tt-t0);
    ee    = pi2.*f02.*tt02;
    if ee < 60.0
        wavelet(it)=(1.-2.0*pi2*f02*tt02) .* exp(-pi2*f02*tt02);
    else
        wavelet(it)=0.0;
    end
    clear tt tt02 ee;
end
plot(wavelet);
```

Modelarea unei seismograme ce conține o undă de suprafață și o undă reflectată se poate obține folosind programul de mai jos (Figura 8.4):

```
clear
% dispozitiv seismic și forma de undă Ricker
nxg = 100 % număr de geofone
dxg = 12.5 % metri, distanța dintre geofone
dt = 0.002 % interval de eșantionare în timp
nt = 1001 % număr total de eșantioane în timp
rickt0 = 0.048 % timp central formă de undă Ricker
rickf0 = 16 % frecvența dominantă pentru zgomot
rickf = 36 % frecvența dominantă pentru semnal
%offset = 10 % distanța sursă - geofon 1

% date model geologic
thick(1) = 350 % grosime strat 1
vel(1) = 2250 % viteza undei reflectate de la baza stratului 1
velgr(1) = 450 % viteza undei de suprafață

% calcul poziție geofone
```

```

for ix=1:nxg
    %x(ix) = dxg*(ix-1); % împuscare la capat
    %x(ix) = offset + dxg*(ix-1); % împuscare cu offset
    x(ix) = (nxg*dxg)/2 - dxg*(ix-1); % împuscare la centru
end
x_hyperb=x;

% calcul timpilor sosire unde seismice
% unda de suprafață
for ix=1:nxg
    tdirect(ix) = abs((x(ix)/velgr(1)));
end
% unda reflectată
for ix=1:nxg
    t0 = (2*thick(1))/vel(1);
    trefl(ix)=sqrt((x_hyperb(ix)/vel(1))^2+t0^2);
    trefl(ix)=sqrt((x(ix)/vel(1))^2+t0^2);
end

% modelare seismograme
ntpow2 = 2^(floor(log2(nt))+1)
nf = ntpow2;
df = 1./(nf*dt);
dom = 2.*pi*df;

% unda de suprafață
[wavelet] = ricker_lili(ntpow2,dt,rickt0,rickf0);
fftwav = fft(wavelet);
cf = complex(zeros(1,nf),zeros(1,nf));
for ix=1:nxg
    for ifreq = 1:nf/2+1
        om(ifreq) = (ifreq-1).*dom;
        cc(ifreq) = complex(0.0, om(ifreq).*(tdirect(ix)-rickt0));
        cf(ifreq) = fftwav(ifreq).*exp(-cc(ifreq));
    end
    for ifreq=nf/2+2:nf
        if1 = nf-ifreq+2;
        rr = real(cf(if1));
        ri = imag(cf(if1));
        cf(ifreq) = complex(rr,-ri);
    end
    data = ifft(cf);
    for it=1:nt
        St(it,ix) = real(data(it));
    end
end

% unda reflectată
[wavelet] = ricker_lili(ntpow2,dt,rickt0,rickf);
fftwav = fft(wavelet);
cf = complex(zeros(1,nf),zeros(1,nf));
for ix=1:nxg
    tr(ix) = trefl(ix)-rickt0;
    for ifreq = 1:nf/2+1
        om(ifreq) = (ifreq-1).*dom;
        cc(ifreq) = complex(0.0, om(ifreq).*tr(ix));
    end
end

```

```

        cf(ifreq) = fftwav(ifreq).*exp(-cc(ifreq));
    end
    for ifreq=nf/2+2:nf
        if1 = nf-ifreq+2;
        rr = real(cf(if1));
        ri = imag(cf(if1));
        cf(ifreq) = complex(rr,-ri);
    end
    data = ifft(cf);
    for it=1:nt
        St(it,ix) = St(it,ix) + real(data(it));
    end
end % end of ix-loop

plotseis(St)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

```

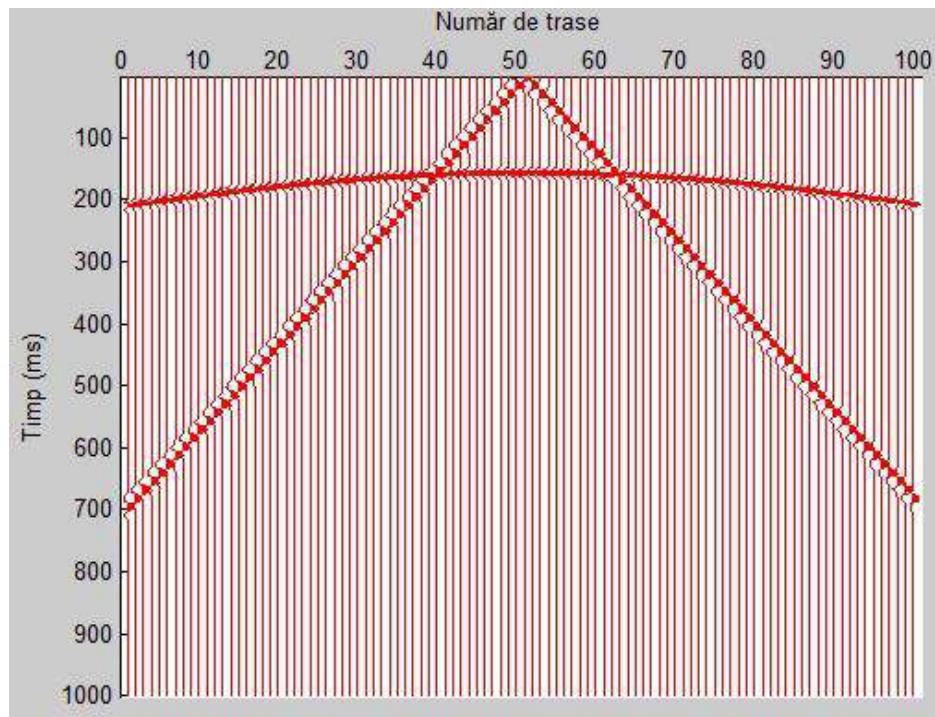

Figura 8.4: Seismogramă ce conține o undă de suprafață și o undă reflectată de la o limită orizontală

8.3 Interferența undelor seismice

Undele reflectate interferă destructiv sau constructiv în drumul lor spre receptoarele plasate la suprafața solului. Programul de mai jos calculează și reprezintă răspunsul interferenței dintre o undă reflectată de acoperișul unui strat orizontal și cea

reflectată de la culcușul acestui strat. Datele de intrare sunt reprezentate de o formă de undă și funcția de reflectivitate din punctul în care se fac măsurătorile. Grosimea stratului este exprimată în secunde, valoare determinată folosind timpul ecou ($t = 2h/V$). În Figura 8.5 este prezentată forma de undă iar în Figura 8.5 este prezentat răspunsul interferenței între undele seismice.

```

clear
%% editez semnalul (x0) și funcția de reflectivitate (r0):
x0 = [0 0.3 0.5 1.6 0.6 0.4 -0.01 -0.05 -0.25 -0.05 -0.01 0]
r0 = [-0.48 zeros(1,15) 0.7]

%% NU MODIFICAȚI %%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%%
nx0 = length(x0)
nr0 = length(r0)
ny = nx0+ nr0-1
nx = ny - nx0
nr = ny - nr0

clear r x
x = [x0 zeros(1,nx)]
r = [r0 zeros(1,nr)]
clear out_y y flip_out_x out_x out_r
if nr0 < nx0
    for iy=1:ny
        out_x(iy)= x(iy);
        flip_out_x = fliplr(out_x);
        out_r(iy)=r(iy);
        y = flip_out_x*out_r';
        out_y(iy) = y;
    end
else
    for iy = 1:ny
        if iy <= nx0
            iy;
            out_x(iy)= x0(iy);
            flip_out_x = fliplr(out_x);
            out_r(iy)=r0(iy);
            y = flip_out_x*out_r';
            out_y(iy) = y;
        else
            iy;
            out_x(iy)=x(iy);
            flip_out_x = fliplr(out_x);
            out_r(iy)=r(iy);
            y=fliplr(out_x)*out_r';
            out_y(iy)=y;
        end
    end
end
out_y
plot(x0)
xlabel('Eșantioane timp')
ylabel('Amplitudine')
figure(2)

```

```
plot(out_y)
xlabel('Eșantioane timp')
ylabel('Amplitudine')
```

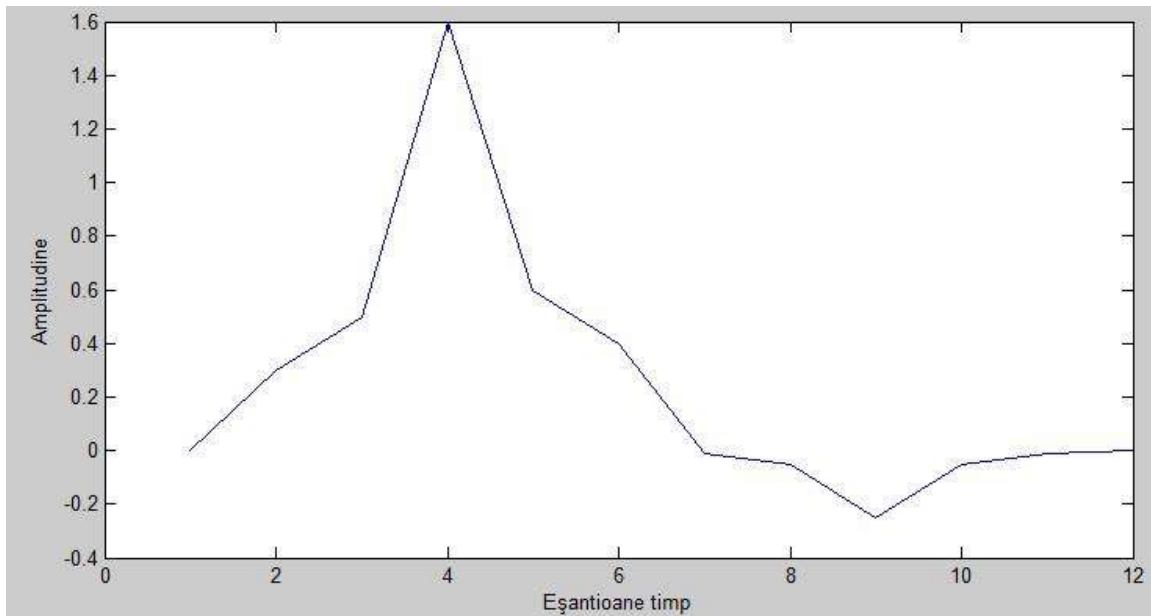

Figura 8.5: Forma de undă înainte de interferență

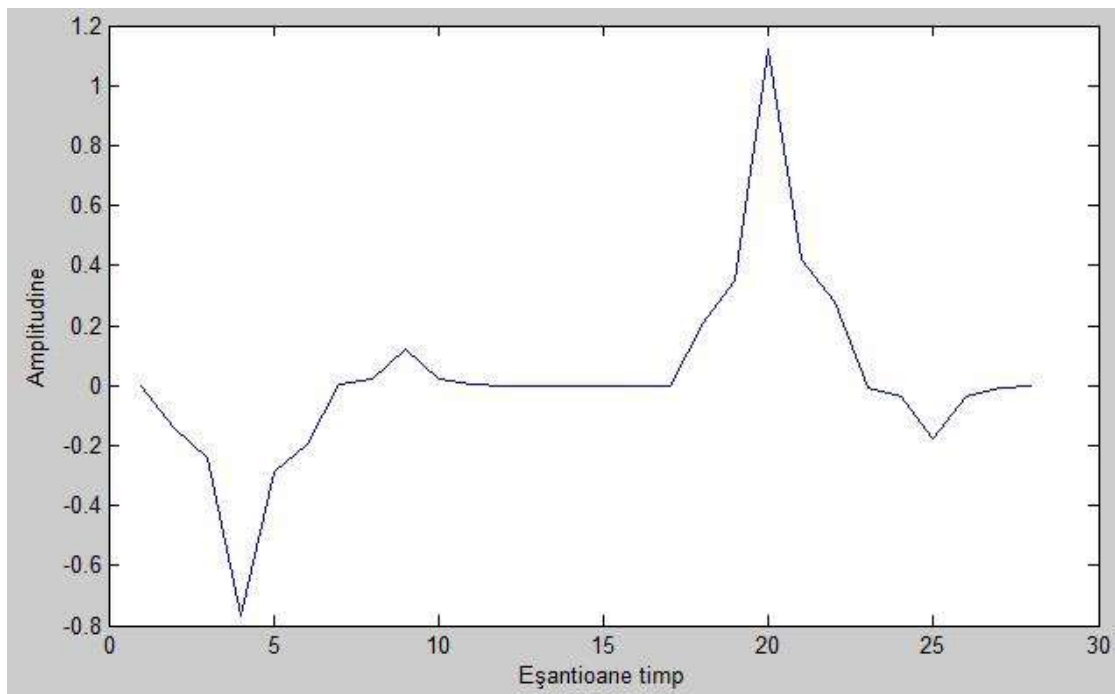

Figura 8.6: Forma de undă după interferență pentru o grosime a stratului de 64 ms: fără interferență

Exerciții fără rezolvare afișată:

E1: Calculați și reprezentați grafic undele de suprafață, undele reflectate și undele frontale pentru modelul de mai jos. Calculele se efectuează pentru un dispozitiv cu împușcare la capăt.

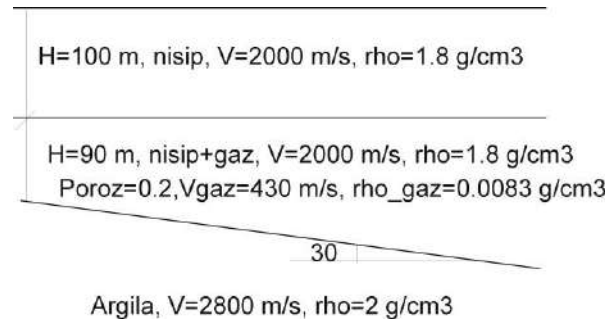

Figura 8.7: Model geologic folosit pentru obținerea seismogramei sintetice

E2: Calculați și reprezentați grafic undele de suprafață, undele reflectate și undele frontale pentru modelul de mai jos. Calculele se efectuează pentru un dispozitiv cu împușcare cu offset.

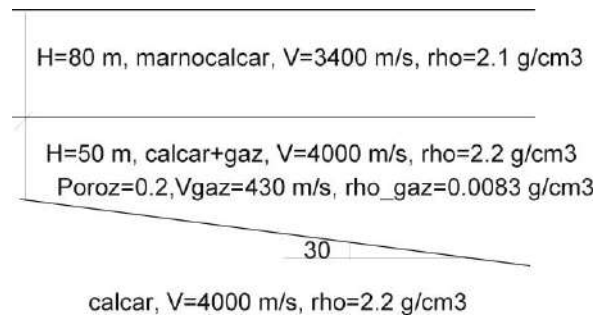

Figura 8.8: Model geologic folosit pentru obținerea seismogramei sintetice

E3: Calculați și reprezentați grafic undele de suprafață, undele reflectate și undele frontale pentru modelul de mai jos. Calculele se efectuează pentru un dispozitiv cu împușcare la centru.

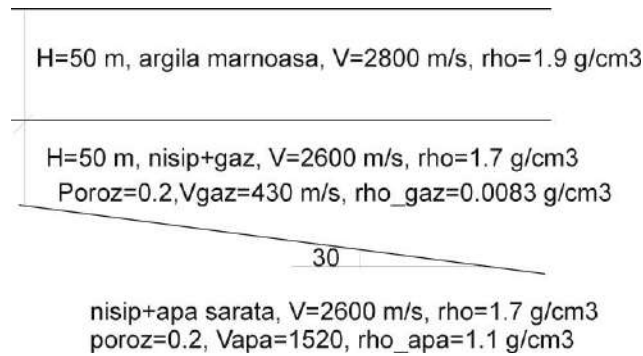

Figura 8.9: Model geologic folosit pentru obținerea seismogramei sintetice

E4: Construiți seismograme sintetice pentru dispozitive cu împușcare la capăt și cu împușcare cu offset.

E5: Calculați și reprezentați o seismogramă cu formă de undă Ricker pentru modelul geologic descris la exercițiul E1.

E6: Calculați și reprezentați o seismogramă cu formă de undă Ricker pentru modelul geologic descris la exercițiul E2.

E7: Calculați și reprezentați o seismogramă cu formă de undă Ricker pentru modelul geologic descris la exercițiul E3.

E8: Editați programul folosit pentru a obține răspunsurile interferenței seismice dintre undele reflectate de la prima și a doua limită din modelele geologice prezentate în Figurile 8.7-8.9. Punctele în care se fac calculele sunt plasate la $x = 0, 250, 500$ și 750 m.

Capitolul 9

Prelucrarea automată a datelor seismice

9.1 Citirea și salvarea automată a datelor seismice

Un set de seismograme salvate în formatul SEG-Y poate fi citit seismogramă cu seismogramă și, apoi, salvat în formatul dorit, de exemplu Seismic Unix (SU). Funcția `num2str` permite citirea automată a mai multor seismograme. Se definesc două variabile, una de intrare, `f_in`, și a doua de ieșire, `f_out`, care conțin căile către fișierele analizate și numele acestora. Verificarea programului se face comparând valorile eșantioanelor de timp selectate din seismograma salvată în formatul SEG-Y cu cele din aceeași seismogramă dar salvată în formatul SU.

```
clear

% date intrare
sh1 = 3
sh2 = 7

for ishot = sh1:sh2
    f_in = ['D:\MATLAB\SH', num2str(ishot), '_agc.sgy'];
    St = segyread(f_in);

    f_out = ['D:\MATLAB\SH', num2str(ishot), '_agc.su'];
    WriteSu_dt1(f_out, St);
end

% pentru verificare
St_sgy = segyread('D:\MATLAB\SH7_agc.sgy');
St_su = ReadSu('D:\MATLAB\SH7_agc.su');

>> St_sgy(200:205, 30:35)

ans =
    1.0664    -0.2841     0.2924     0.1953    -0.3665    -0.4373
    1.0714    -0.6955     0.3686    -0.0530    -0.4691    -0.4035
    0.7478    -0.7501     0.0522    -0.3166    -0.5716    -0.3409
    0.3172    -0.6586    -0.0771    -0.5092    -0.6153    -0.2329
         0     -0.4272     0.0757    -0.6675    -0.5851    -0.0994
    0.1178         0     0.1233    -0.7926    -0.5402     0.0357

>> St_su(200:205, 30:35)

ans =
    1.0664    -0.2841     0.2924     0.1953    -0.3665    -0.4373
    1.0714    -0.6955     0.3686    -0.0530    -0.4691    -0.4035
    0.7478    -0.7501     0.0522    -0.3166    -0.5716    -0.3409
    0.3172    -0.6586    -0.0771    -0.5092    -0.6153    -0.2329
         0     -0.4272     0.0757    -0.6675    -0.5851    -0.0994
    0.1178         0     0.1233    -0.7926    -0.5402     0.0357
```

9.2 Selectarea automată a datelor seismice

În măsurătorile seismice pasive, panourile de zgomot se salvează cu lungimi mari de timp, de exemplu 50 s sau 60 s. Panourile folosite în prelucrare au lungimi mult mai mici datorită limitărilor impuse de programele folosite. Selectarea și salvarea automată a acestor panouri se poate face folosind funcția `num2str` și vectorii de timp cu dimensiunile dorite.

În programul scris mai jos se citește automat cinci panouri de zgomot cu 48 trase și 2000 eșantioane de timp. Fiecare panou se împarte în alte două panouri cu 1000 eșantioane de timp fiecare apoi se salvează automat în formatul SU. Verificarea se face prin afișarea și compararea valorilor de la începutul și sfârșitul fiecărui panou cu o lungime mai mică decât a celor corespunzătoare ca poziție din panoul inițial.

```
clear
% date intrare
sh1 = 181
sh2 = 185
ntime = 2
nt1 = 1000
nt2 = 2*nt1

for ishot = sh1:sh2
    f_in = ['D:\MATLAB\shot', num2str(ishot), '_inline.sgy'];
    St = segyread(f_in);

    Stw1 = St(1:nt1, :);
    f1_out = ['D:\MATLAB\shot', num2str(ishot), '_1.su'];
    WriteSu_1dt(f1_out, Stw1);

    Stw2 = St(nt1+1:nt2, :);
    f2_out = ['D:\MATLAB\shot', num2str(ishot), '_2.su'];
    WriteSu_1dt(f2_out, Stw2);
end

% pentru verificare
St1 = ReadSu('D:\MATLAB\shot181_1.su');
St2 = ReadSu('D:\MATLAB\shot181_2.su');
St = segyread('D:\MATLAB\shot181_inline.sgy');

St(999:1002, 1:5)
St1(999:1000, 1:5)
St2(1:2, 1:5)

ans =

     1     2     0    -5    -1
     2     0    -1    -7    -2
     2     0     0    -6     0
    -3     0    -1    -2    -5

ans =
```

```

    1     2     0    -5    -1
    2     0    -1    -7    -2

ans =

    2     0     0    -6     0
   -3     0    -1    -2    -5

```

Selectarea automată a unui grup de trasee dintr-o înregistrare seismică și rearanjarea traselor în poziția lor corectă de pe profilul seismic se poate face folosind programul de mai jos:

```

clear
% date intrare
sh1 = 3
sh2 = 7

for ishot = sh1:sh2
    f_in = ['D:\MATLAB\SH', num2str(ishot), '_agc.sgy'];
    St = segyread(f_in);

    St_in = [St(:,1:24) fliplr(St(:,25:48))];
    f1_out = ['D:\MATLAB\SH', num2str(ishot), '_in_agc.su'];
    WriteSu_dt1(f1_out, St_in);

    St_x1 = fliplr(St(:,49:72));
    f2_out = ['D:\MATLAB\SH', num2str(ishot), '_x1_agc.su'];
    WriteSu_dt1(f2_out, St_x1);
end

% pentru verificare
St_in = ReadSu('D:\MATLAB\SH3_in_agc.su');
plotimage(St_in)
xlabel('Număr de trasee')
ylabel('Timp (ms)')

St_x1 = ReadSu('D:\MATLAB\SH3_x1_agc.su');
plotimage(St_x1)
xlabel('Număr de trasee')
ylabel('Timp (ms)')

```

Trasele din înregistrările SH3_agc.sgy - SH7_agc.sgy nu au fost salvate în poziția lor corectă de pe profil (Figura 9.1). Fiecare înregistrare conține trei grupuri a câte 24 de trasee. Trasele cu numerele 1 - 48 au fost înregistrate folosind o întindere liniară de 48 de geofoane. Trasele cu numerele 49 - 72 au fost înregistrate folosind o întindere de 24 de geofoane orientate perpendicular pe cea de 48 de geofoane. Trasele cu numerele 1 - 48 și 49 - 72 trebuie salvate în fișiere separate. În plus, trasele 25 - 48 trebuie aranjate în poziția lor corectă folosind funcția `fliplr`. În Figura 9.1 este prezentată seismograma SH3_agc.sgy înainte de aranjarea traselor. Versiunea corectată a acestei seismograme pentru primele 48 de trasee este prezentată în Figura 9.2.

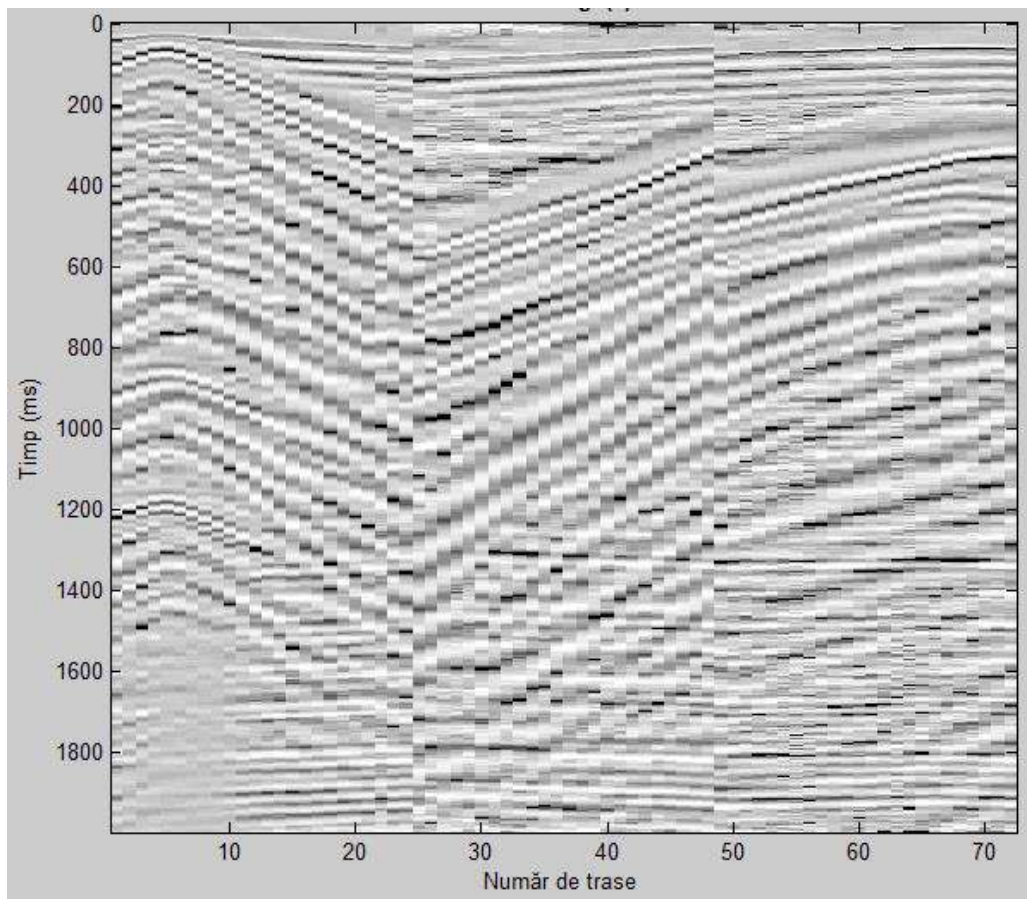

Figura 9.1: Seismogramă înainte de aranjarea traseelor cu numerele 1 – 48

9.3 Atenuarea automată a zgomotului coerent

Zgomotul coerent prezent pe un set de date seismice înregistrate folosind geofone individuale se poate atenua folosind o grupare de geofone cu salvare automată a răspunsurilor grupărilor de geofone. Un exemplu de program care definește și aplică o grupare de geofone liniară este scris mai jos. Seismogramele înainte și după definirea grupărilor de geofone sunt prezentate în Figurile 9.3 și 9.4.

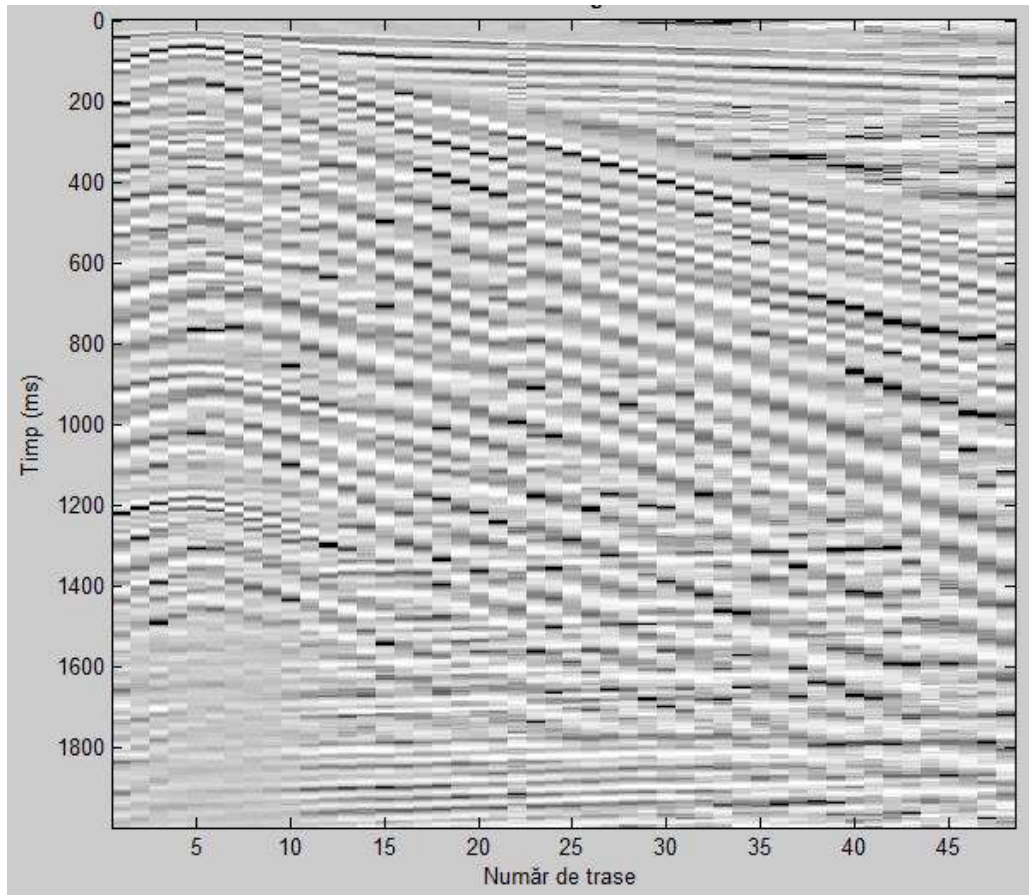

Figura 9.2: Seismogramă după aranjarea traseilor cu numerele 1 – 48

```

clear
% date de intrare
sh1 = 1
sh2 = 5

nxg = 100 % număr de geofone
nt = 2001 % număr de eșantioane de timp
nx1 = 5 % număr de geofone în grupare
ax = 1:1:nx1
nxout = nxg - nx1 % număr trase după însumarea de trase
dxG = 1 % interval de grup = dxg

for ishot = sh1:sh2
    f_in = ['D:\Matlab\2025_', num2str(ishot), '_agc.sgy'];
    St = segyread(f_in);

    for ixout = 1:nxout
        out = (ixout - 1) + ax;
        Stw = St(:,out);
        Saw = zeros(nt,1);
        for ix=1:nx1
            Saw(:) = Saw(:) + Stw(:,ix);
        end
    end
end

```

```

    end
    Sawn = Saw/nx1;
    San(:,ixout) = Sawn;
end % ixout-loop

f_out = ['D:\Matlab\2025_',num2str(ishot),'_add.su'];
writesu_ldt(f_out,San);
end

% pentru verificare
St = segyread('D:\Matlab\2025_1_agc.sgy');
plotimage(St)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')
San = readsu('D:\Matlab\2025_1_add.su');
plotimage(San)
xlabel('Număr de trase')
ylabel('Timp (ms)')

```

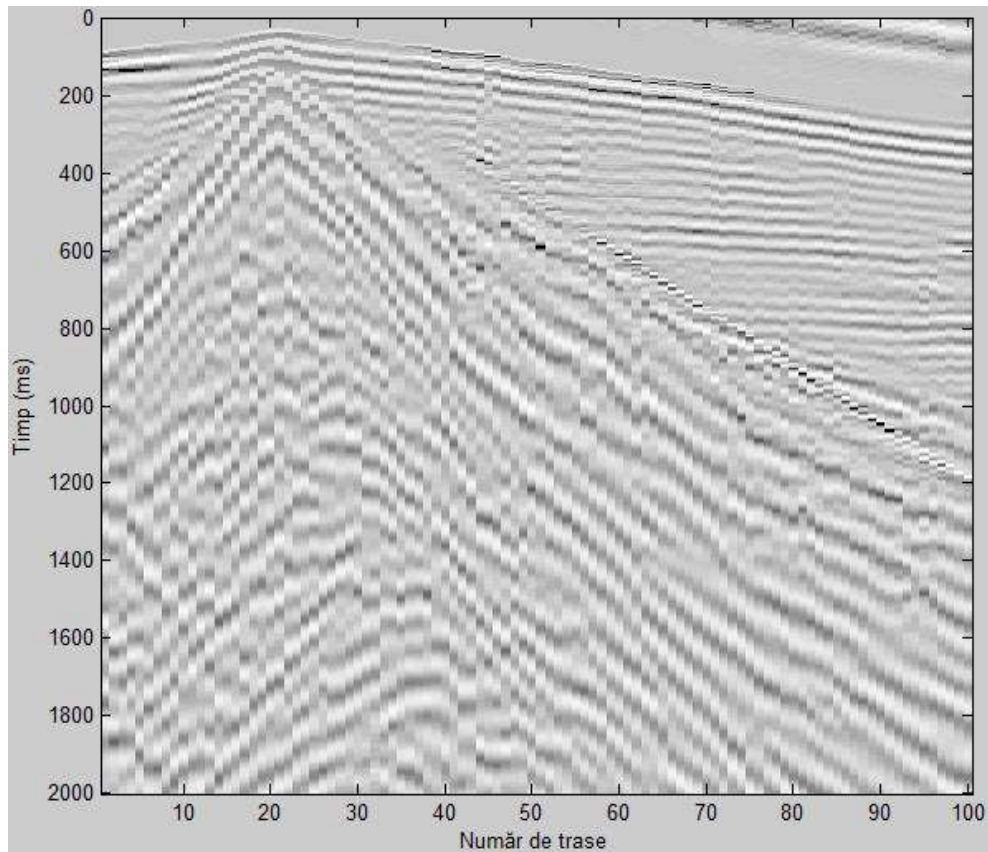

Figura 9.3: Seismogramă înainte de gruparea de geofone

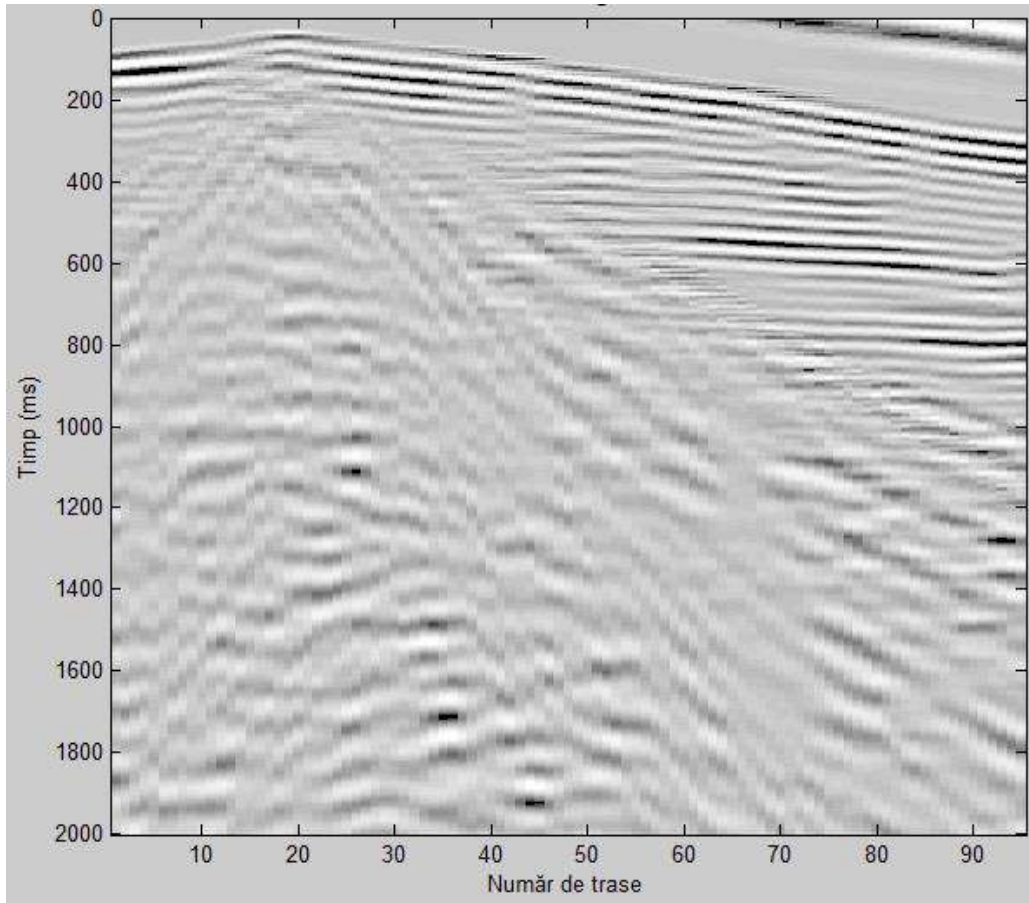

Figura 9.4: Seismogramă după gruparea de geofone

9.4 Însurarea automată a seismogramelor

Prelucrarea datelor seismice pasive folosește metode în care mai multe panouri de zgomot sunt însumate într-unul singur. Programul de mai jos poate fi folosit pentru însumarea unui număr mare de panouri de zgomot. Pentru început se scrie și se rulează programul pentru un număr mic de panouri de zgomot, de exemplu pentru patru panouri, și se verifică rezultatele. Dacă rezultatele sunt corecte, programul se poate rula pe sute sau mii de panouri de zgomot.

Pentru normalizare, răspunsul însumării se poate împărți la numărul de panouri însumate.

```
clear

% pentru verificare mărime panou:
St1 = segyread('D:\Matlab\shot181_inline.sgy');
nt = max(size(St1))

% definire panou însumat:
```

```

St2 = segyread('D:\Matlab\shot182_inline.sgy');
St_add = St1+St2;
writesu_1dt('D:\Matlab\shot_add.su',St_add);

% adunare panouri
npanel=3
for ipanel=1:npanel
    f_in=['D:\Matlab\shot',num2str(ipanel+182),'_inline.sgy'];
    St = segyread(f_in);

    Sa = readsu('D:\Matlab\shot_add.su');
    St_add = St+Sa;
    writesu_1dt('D:\Matlab\shot_add.su',St_add);

end

% pentru verificare
Sa = readsu('D:\Matlab\shot_add.su');
St1 = segyread('D:\Matlab\shot181_inline.sgy');
St2 = segyread('D:\Matlab\shot182_inline.sgy');
St3 = segyread('D:\Matlab\shot183_inline.sgy');
St4 = segyread('D:\Matlab\shot184_inline.sgy');
St5 = segyread('D:\Matlab\shot185_inline.sgy');

Sa(1:6,1:6)
St1(1:6,1:6)+St2(1:6,1:6)+St3(1:6,1:6)+St4(1:6,1:6)+St5(1:6,1:6)

ans =

    -2    -9    -6    -2     3    -6
    -2    -5    -6    -1    -1    -9
     2     5    -1    -8     2    -5
    -7     0    -1    -9   -16    -3
    -2    -4    -4    -5   -16    -2
     7    -4     1   -12     2     0

ans =

    -2    -9    -6    -2     3    -6
    -2    -5    -6    -1    -1    -9
     2     5    -1    -8     2    -5
    -7     0    -1    -9   -16    -3
    -2    -4    -4    -5   -16    -2
     7    -4     1   -12     2     0

```

9.5 Însurarea automată a traselor dintr-un set de date seismice

Analizele de frecvență efectuate folosind Transformata Fourier 1D necesită, uneori, însumarea tuturor traselor din fiecare panou de zgomot pentru a se obține o singură trasă pentru fiecare panou. Însurarea de trase se efectuează în domeniul timp. Programul de mai jos poate fi folosit pentru analiza unui număr foarte mare de panouri de zgomot (sute, mii de panouri de zgomot). Pentru verificarea programului, însumarea se

execută numai pentru cinci panouri și se compară rezultatul însumării traseelor dintr-un singur panou, efectuată separat, cu valorile conținute de prima trasă obținută din folosirea programului. Dacă valorile coincid se rulează programul pe întregul set de date seismice pasive analizat.

```
clear

% pentru verificare mărime panou:
St1 = segyread('D:\Matlab\shot181_inline.sgy');
nt = max(size(St1))
nxg = min(size(St1))

% însumare trasee dintr-un singur panou
npanel=5
San_panel = zeros(nt,npanel);

for ipanel=1:npanel
    f_in=['D:\Matlab\shot',num2str(ipanel+180),'_inline.sgy'];
    St = segyread(f_in);
    clear Sa San
    Sa = zeros(nt,1);
    for ix=1:nxg
        Sa(:)=Sa(:)+St(:,ix);
    end

    San = Sa/nxg; % normalizare
    San_panel(:,ipanel)=San; % salvare trasă din fiecare panou
end
plotimage(San_panel)
xlabel('Număr de trasee')
ylabel('Timp (ms)')

% pentru verificare mediez trasele dintr-un panou și compar rezultatul
% cu trasa corespunzătoare din San_panel:

St = segyread('D:\Matlab\shot181_inline.sgy');
nt = max(size(St))
nxg = min(size(St))

Sa = zeros(nt,1);
for ix=1:nxg
    Sa(:) = Sa(:) + St(:,ix);
end
San = Sa/nxg;
San(1:6,1)
San_panel(1:6,1)

ans =

-0.1667
 0.0208
 0.1042
 0.5208
 0.5625
```

```

0.2917
ans =

-0.1667
0.0208
0.1042
0.5208
0.5625
0.2917

```

9.6 Analiza spectrală automată a traselor dintr-un set de date seismice

Transformata Fourier 1D se poate aplica pentru fiecare trasă din fiecare panou de zgomot analizat cu salvarea fiecărui panou de spectre în parte. Programul de mai jos poate fi folosit pentru această analiză. Pentru verificare, se aplică transformata pe o singură trasă și se compară cu trasa corespunzătoare acesteia din fișierul rezultat după rularea programului. În Figura 9.5 este prezentat spectrul de amplitudine al unei trase selectate dintr-un panou de zgomot obținut prin aplicarea directă a transformatei Fourier. Spectrul de amplitudine pentru aceeași trasă dar calculat folosind programul descris mai jos este prezentat în Figura 9.6.

```

clear
% pentru verificare mărime panou:
St1 = segyread('D:\MATLAB\panel_1.sgy');
nt = max(size(St1))
nxg = min(size(St1))
dt = 0.001
nf = pow2(floor(log2(nt)+1)) % număr eșantioane frecvență
df = 1./(nf*dt) % interval eșantionare în frecvență
freq = df*(1:nf);
nf1 = 100 % număr eșantioane pentru zoom

npanel = 4
for ipanel=1:npanel
    f_in = ['D:\MATLAB\panel_', num2str(ipanel), '.sgy'];
    St = segyread(f_in);
    for ix = 1:nxg
        T1 = St(:,ix);
        abs_T1 = abs(fft(T1,nf));
        abs_St(:,ix) = abs_T1;
    end
    f_out = ['D:\MATLAB\amp_', num2str(ipanel), '.su'];
    WriteSu_dt1(f_out,abs_St);
end

% pentru verificare
St1 = segyread('D:\MATLAB\panel_1.sgy');
plot(abs(fft(St1(:,1),nf)))
xlabel('Eșantioane de frecvență')
ylabel('Amplitudine')
axis([0 nf1 0 50])

```

```
amp = ReadSu('D:\MATLAB\amp_1.su');  
figure(2)  
plot(amp(:,1))  
xlabel('Eșantioane de frecvență')  
ylabel('Amplitudine')  
axis([0 nf1 0 50])
```

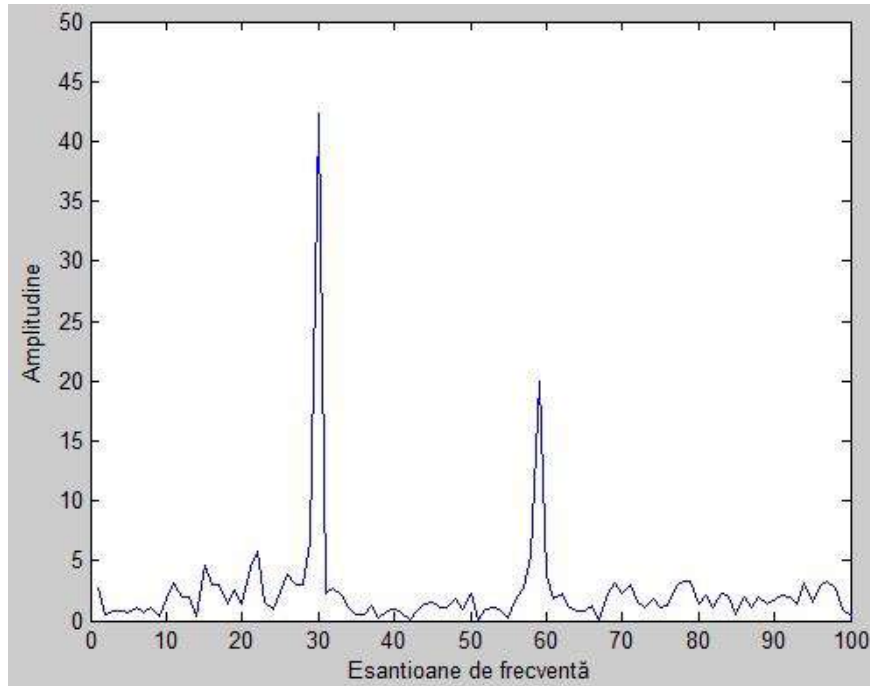

Figura 9.5: Primele 100 de eșantioane de frecvență selectate din spectrul de amplitudine al TF 1D aplicată pe prima trasă din panoul `panel_1.sgy`

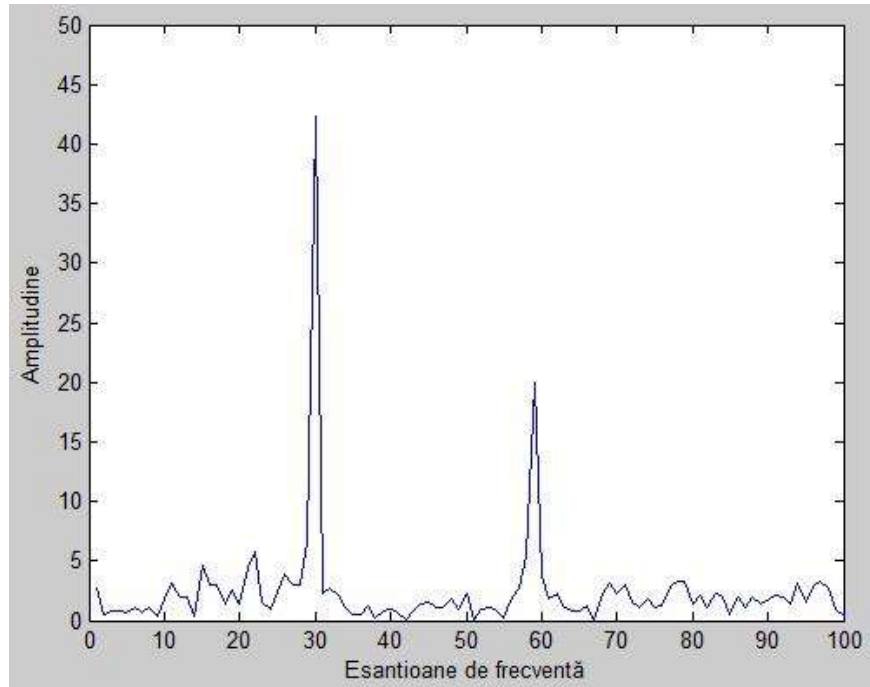

Figura 9.6: Primele 100 de eşantioane de frecvență selectate din spectrul de amplitudine al trasei corespunzătoare celei folosite în Figura 9.5 calculat folosind programul descris mai sus

9.7 Însurarea automată a spectrelor dintr-un set de date seismice

Analiza datelor seismice pasive în domeniul de frecvență necesită, uneori, însurarea spectrelor de amplitudine obținute pentru fiecare trasă dintr-un panou de zgomot într-un singur spectru pe panou. Apoi, toate spectrele de amplitudine 1D sunt salvate într-un singur fișier, urmând a fi folosit mai departe în fluxul de prelucrare a datelor seismice pasive.

Un exemplu de program care face această analiză și salvare este descris mai jos. Pentru verificare se calculează și însurază toate spectrele de amplitudine 1D dintr-un panou de zgomot și se compară cu spectrul de amplitudine 1D corespunzător aceluia panou calculat folosind programul de mai jos.

```
clear

% pentru verificare mărime panou:
St1 = segyread('D:\MATLAB\panel_1.sgy');
nt = max(size(St1))
nxg = min(size(St1))
dt = 0.001
nf = pow2(floor(log2(nt))+1) % număr eşantioane frecvență
df = 1./(nf*dt) % interval eşantionare în frecvență
freq = df*(1:nf);
nf1 = 100 % număr eşantioane în frecvență pentru zoom
```

```

npanel = 4
for ipanel=1:npanel
    f_in = ['D:\MATLAB\panel_', num2str(ipanel), '.sgy'];
    St = segyread(f_in);

    for ix = 1:nxg
        T1 = St(:,ix);
        abs_T1 = abs(fft(T1,nf));
        abs_St(:,ix) = abs_T1;
    end
    clear abs_f abs_fn
    abs_f = zeros(nf,1);
    for ix = 1:nxg
        abs_f(:) = abs_f(:)+abs_St(:,ix);
    end
    abs_fn = abs_f/nxg;
    abs_fn_panel(:,ipanel) = abs_fn;
end

plotseis(abs_fn_panel(1:nf1,:))
ylabel('Eșantioane de frecvență')
xlabel('Număr de spectre de amplitudine 1D')

% pentru verificare
St4 = segyread('D:\MATLAB\panel_4.sgy');
for ix = 1:nxg
    T4 = St4(:,ix);
    abs_T4 = abs(fft(T4,nf));
    abs_St4(:,ix) = abs_T4;
end
clear abs_f_4 abs_fn_4
abs_f_4 = zeros(nf,1);
for ix = 1:nxg
    abs_f_4(:) = abs_f_4(:)+abs_St4(:,ix);
end
abs_fn_4 = abs_f_4/nxg;
figure(2)
plot(abs_fn_4(1:nf1))
xlabel('Eșantioane de frecvență')
ylabel('Amplitudine')

figure(3)
plot(abs_fn_panel(1:nf1,4))
xlabel('Eșantioane de frecvență')
ylabel('Amplitudine')

```

În Figura 9.7 sunt prezentate primele 100 de eșantioane de frecvență selectate din spectrele de amplitudine însumate obținute pentru fiecare panou în parte. Pentru comparare, primele 100 de eșantioane selectate din spectrul de amplitudine obținut din aplicarea directă a Transformatei Fourier 1D pe trasele din panoul `panel_4.sgy` și însumarea acestora sunt prezentate în Figura 9.8. Eșantioanele corespunzătoare ca poziție în panou obținute după analiza automată a datelor sunt prezentate în Figura 9.9. Din

analiza spectrelor rezultă că valorile corespund ceea ce înseamnă că programul a funcționat corect și poate fi aplicat pe întregul set de panouri de zgomot analizat.

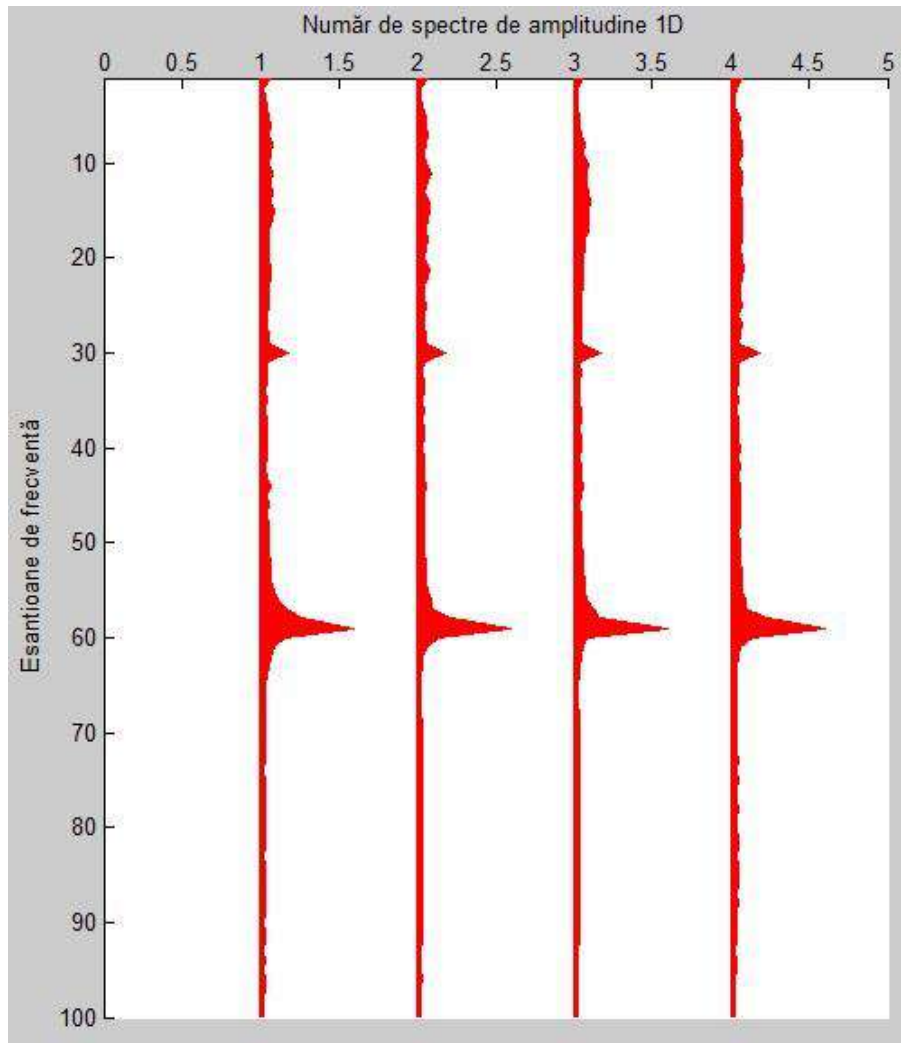

Figura 9.7: Primele 100 de eșantioane de frecvență selectate din spectrele de amplitudine 1D însumate pentru fiecare panou în parte

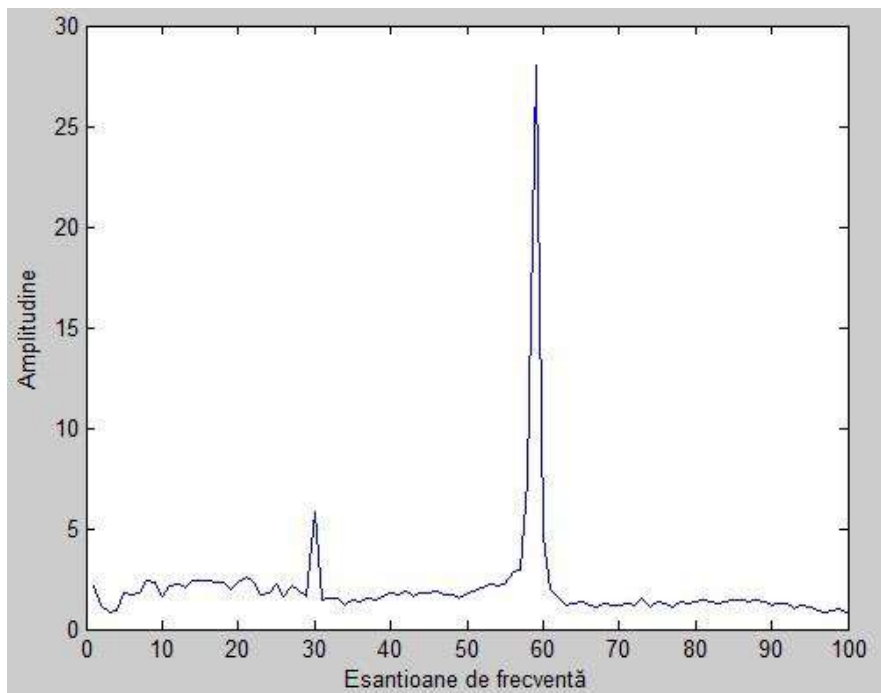

Figura 9.8: Primele 100 de eșantioane de frecvență selectate din spectrul de amplitudine obținut prin aplicarea directă a TF 1D pe trasele din panoul panou_4.sgy și a însumării spectrelor

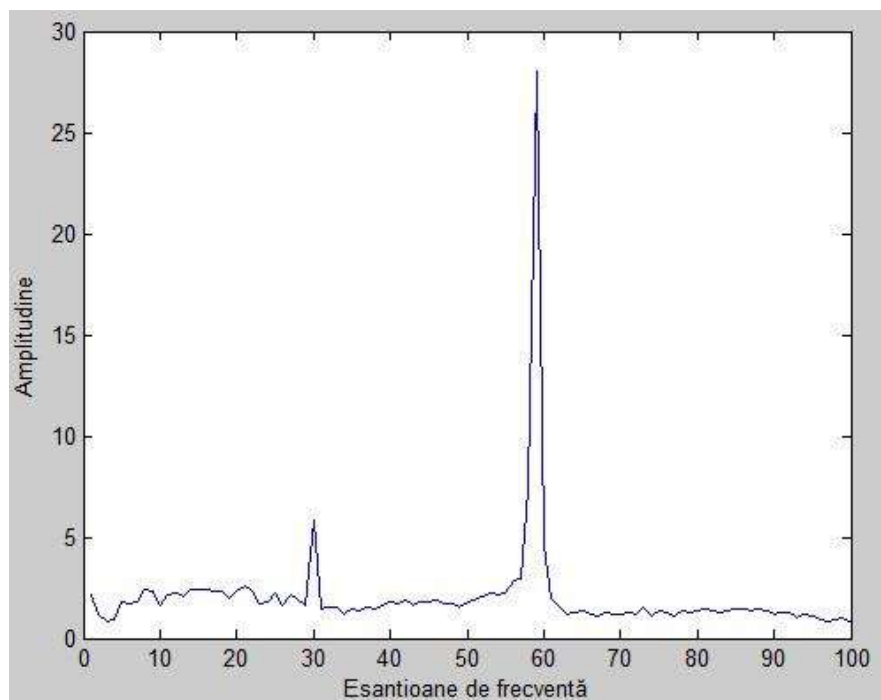

Figura 9.9: Primele 100 de eșantioane de frecvență selectate din spectrul de amplitudine corespunzător spectrului din Figura 9.8 dar obținut după însumarea automată a spectrelor pentru panoul panou_4.sgy

Bibliografie

- Alsadi, H.N., 2016, Seismic hydrocarbon exploration, Springer, p. 331.
- Bensen, G.D., Ritzwoller, M.H., Barmin, M.P., Levshin, A.L., Lin, F., Moschetti, M.P., Shapiro, N.M., and Yang, Y., 2007, Processing seismic ambient noise data to obtain reliable broad-band surface waves dispersion measurements, *Geophys. J. Int.*, doi:10.1111/j.1365-246X.2007.03374.x.
- Box, G.E.P., and Jenkins, G., 1976, *Time Series Analysis, Forecasting and Control*, Holden-Day.
- Friego, M., and Johnson, S.G., 1998, FFTW: An adaptive software architecture for the FFT, *Proceedings of the International Conference on Acoustics, Speech, and Signal Processing*, Vol. 3, 1381-1384.
- Levin, F.K., 1989, The effect of geophone arrays on random noise, *Geophysics*, 54(11), 1466-1473.
- Margrave, G.F., 2003, Numerical methods of exploration seismology with algorithms in MATLAB, Lecture notes, University of Calgary, p. 225.
- Panea, I., and Drijkoningen, G.G., 2008, The spatial data-adaptive minimum-variance distortionless-response beamformer on seismic single-sensor data, *Geophysics*, 73(5), Q29-Q42.
- Panea, I., Draganov, D., Almagro Vidal, C., and Mocanu, V., 2014, Retrieval of reflections from ambient noise recorded in the Mizil area, Romania, *Geophysics*, 79(3), Q31-Q42.
- Panea, I., and Bugheanu, D., 2017, Analysis of crooked-line 2D seismic reflection data recorded in areas with complex surface and subsurface conditions, *Exploration Geophysics*, 48(4), 493-503.
- van der Burg, D.W., Drijkoningen, G.G., and Margrave, G.F., 2006, Delft internet-based introduction course on reflection processing with Matlab, *First Break*, 24(8), 57-59.
- <https://www.crewes.org/ResearchLinks/FreeSoftware/>
- <https://www.mathworks.com/help/matlab/>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Cross-correlation>
- <http://wiki.seg.org>